

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Fokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Gautscheva volilna reforma z ozirom na Slovence.

VII.

Vojvodina Kranjska obdrži tudi po Gautschevem načrtu dosedanje število mandatov, da bo torej Kranjska, ako se izvede volilna reforma po Gautschevih intencijah, tudi v bodoče pošiljala v parlament 11 poslancev, toda s tem razločkom, da bodo ti poslanci odslej vsi Slovenci, dočim sta bila dosedaj dva mandata v rokah nemških veleposestnikov.

Po številu mandatov se ima Kranjska razdeliti v 11 volilnih okrožij. Ti volilni okoliši so: 1. Mesto ljubljanska s 35.600 prebivalci, med katerimi je 29.700 Slovencev in 5.900 Nemcev; 2. okolica Ljubljana, ki šteje 44.600 prebivalcev; 3. okraj Radovljica, Kranjska gora in Tržič s 36.300 prebivalci; 4. okraja Kranj in Škofja Loka, v katerih so pri zadnjem ljudskem štetju nasteli 45.900 prebivalcev; 5. okraja Kamnik in Brdo s 40.000 prebivalci; 6. okraji Vrhnika, Logatec, Idrija in Cerkljica, ki štejejo 47.100 prebivalcev; 7. okraji Postojna, Senožeče, Bistrica, Vipava in Loč s 50.100 prebivalci; 8. okraji Litija, Višnja gora in Radeče, ki štejejo 44.800 duš; 9. okraji Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje, v katerih prebiva 54.200 ljudi; 10. okraji Kočevje, Ribnica, Velike Lašče in Žužemberk, ki štejejo 52.000 prebivalcev, med katerimi je 36.800 Slovencev in 15.200 Nemcev, in 11. okraji Novo mesto, Črnomelj in Metlika; ta okoliš šteje 53.000 prebivalcev, in sicer 50.500 Slovencev in 2.500 Nemcev.

S številom državnoborskih mandatov, ki jih odkazuje Gautschev načrt naši deželi, smo zadovoljni, z vso odločnostjo pa protestujemo proti sestavi in razdelitvi volilnih okrajev, kakor sta jih zvarila Gautsch in By-

lanth v sporazumljenju z dr. Šusteršičem in Šukljejem.

Kakor je znano, imajo po sedaj veljavnem volilnem redu kranjska mesta in trgi tri državnoborske mandate, ki so v rokah narodno-napredne stranke.

Po Gautschevem načrtu pa pridržijo edino Ljubljano svoj državnoborski mandat, dočim jih izgube vsa druga mesta in trgi, ki bi naj v bodoče volili skupno s kmetskimi občinami.

Ministrski predsednik je v svoji znani novemberski izjavi naglašal, da se bo pri sestavi in razdelitvi volilnih okrajev oziral v prvi vrsti na davčno silo in razdelil volilna okrožja tako, da se ne bodo križale razne interesne sfere, marveč da bo vsaka od teh dobila svoje primerno zastopstvo.

Tudi v svoji prilogi k zakonskemu načrtu o volilni reformi je vlada posebno poudarjala, da se je »pri sestavi volilnih okrajev v posamnih deželah ozirala razen na število prebivalstva tudi na davčno silo in na kulturne razmere v dotičnih okrožjih.«

Po tem svojem, opetovano na slovesen način proglašnem načelu se je pa ravnila vlada povsod drugod, samo ne na jugu, kjer bi prišli v prvi vrsti vpoštev Slovenci.

Sicer pa dobro vemo, kaj je vlado napotilo, da se je z ozirom na južne dežele izneverila svojim principom. Iz vsega vladnega načrta je namreč jasno razvidno, da je vlada pri sestavi volilne predloge imela poleg drugega tudi ta smoter, da pomore klerikalcem do večje veljave in jim zagotovi čim največ mandatov.

Na avstrijskem jugu so v prvi vrsti mesta in trgi nositelji svobodnomiselnih idej. Ta mesta bi brez dvoma, ako bi volila v posebni skupini, poslala v parlament svobodnomiselne zastopnike. Ker je pa bilo vladi na tem ležeče, da pride v državni zbor čim najmanj naprednih in svobodnomiselnih mož, je skušala to doseči na ta način, da je mestom in trgom odvzela posebne mandate in jih priključila kmetskimi občinami.

Ta svoj namen je vlada zlasti na Kranjskem prav lahko izvedla, saj je imela pri tej svoji akciji že a priori kranjske klerikalce na svoji strani.

Naši klerikalci so pa bili tako neumni in nespretni, da niso videli v karte, ki jih je imela v rokah vlada, in niso spoznali, kakšni motivi da jo vodijo. Ko jim je torej vlada namignila, da ugodijo vsem njihovim željam in zahtevam na Kranjskem, ako ji dajo svobodne roke glede Slovencev na Štajerskem in Koroškem, so bili takoj pripravljeni za to, nevedoč, da bi ta svoj cilj, dobiti kranjsko meščanstvo pod svojo peto, dosegli tudi v slučaju, ako bi ne izdali interesov štajerskih in koroških Slovencev!

Nam sicer podrobnosti in natančnosti dotičnega pakta, ki se je sklenil med vlado in našimi klerikalci v zadevi razdelitve volilnih okrajev na Kranjskem, niso znane, to pa smemo in upravičeno trditi, da ta pakt obstoji in da so ga klerikalci plačali s tem, da so vladi in Nemcem žrtvovali štajerske in koroške Slovence.

Kranjska plača 3.674.000 K direktnega davka; od te vsote odpade na samo mesto Ljubljano 1.253.540 K, torej več nego ena tretjina vsega direktnega davka, kar ga plača vsa kranjska dežela.

Ako k tej vsoti še prištejemo davke, ki jih plačujejo še druga mesta, trgi in razni industrijalni kraji, lahko upravičeno trdimo, da plačajo mesta in trgi štiri petine vsega direktnega davka na Kranjskem.

Ker je Gautsch sam naglašal, da se pri razdelitvi volilnih okrajev v prvi vrsti ozira na davčno silo, zahtevamo z vso odločnostjo, da se izmed 11 mandatov, odpalih na Kranjsko, odkazeta razen ljubljanskega še dva mandata kranjskim mestom, trgom in industrijalnim krajem, katera naša zahteva je z ozirom na gori navedena fakta docela upravičena.

S tem bi bilo ne samo meščanstvo rešeno klerikalnih spon, marveč bi tudi delavstvu bila dana

nada, da pride do svojega zastopstva, kar je pač docela izključeno, ako ostane v veljavi določba, da volijo vsa mesta razen Ljubljane in trgi skupno s kmetskimi občinami. Ta naša zahteva se mora uvaževati, zakaj bil bi naravnost škandal, ako bi se mestom in trgom, ki plačujejo $\frac{1}{3}$ vsega direktnega davka, dal samo 1 mandat, kmetskimi občinam pa, ki plačujejo samo 1 petino davka, 10 mandatov. Kje je tu pravičnost?

Jasno je, da hočejo klerikalci pod vladno patronanco napredno stranko oropati za vse mestne mandate, toda to jim še ni dovolj. Njihovemu pritisku se je posrečilo doseči, da je vlada volilne okraje zložila tako spretno, da je klerikalcem vsaj za dogledni čas zagotovljena zmaga, ako se v zadnjem času ne posreči predrugačiti volilne geometrije, ki so jo zvarili glede kranjskih volilnih okrajev vladi in klerikalci.

V okoliš okrajnega glavarstva krškega, ki ga tvorijo sodni okraji Krško, Kostanjevica, Mokronog in Radeče, ima napredna stranka večino in ako bi bilo to okrajno glavarstvo, kar bi bilo povsem naravno, obenem tudi volilni okraj, bi napredna stranka v tem okolišu privolitvah gotovo zmagala.

To vedo prav dobro tudi klerikalci, zato so napeli vse svoje sile, da bi se krški volilni okraj zložil tako, da bi bila v njem klerikalcem zagotovljena večina. Vlada je tej njihovi želji seveda takoj ustregla. Izločila je iz krškega volilnega okrožja zanesljivo narodno-napredni okraj radeški in ga pridelala litijskemu volilnemu okolišu, odkoder je vzela po večini klerikalni trebanjski sodni okraj in ga pritegnila krškemu volilnemu okrožju. S to lumparijo je vlada zagotovila klerikalcem tudi krški okraj. Enak slučaj je tudi v kočevskem okraju. Zadnje deželnozborske volitve so pokazale, da so klerikalne pozicije v sodnih okrajih Ribnica, Velike Lašče in Kočevje že silno omajane in da se dadó vzdrževati jedva z napo-

rom vseh razpoložljivih sil. Zato je bilo tudi ta okraj zavarovati klerikalcem na ta način, da se je kočevskemu volilnemu okrožju priključil še klerikalni sodni okraj žužemberški.

Tudi idrijsko-logaško-cerkniški okraj se je naprednjakom izvil iz rok na ta način, da se je temu okrožju pridelal še vrhniški sodni okraj.

Kakor je iz navedenega razvidno, je kupčija, ki so jo napravili klerikalci z vlado za ceno, da ji dadó svobodne roke napram Slovincem na Štajerskem in Koroškem, prav ugodna za nje.

Ker še pa ni vseh dni konec, bodo še pač drugi faktorji imeli pri tej kupčiji spregovoriti kako tehtno besedo.

Narodno-napredna stranka bo z vso energijo in odločnostjo nasprotovala paktu, sklenjenemu med vlado in klerikalci, in ne bo mirovala preje, dokler ne doseže one sestave in razdelitve volilnih okrajev, ki bodo po volji tudi njej, ne samo klerikalcem!

Odločno torej zahtevamo: 1. da se dasta mestom in trgom poleg Ljubljane še dva mandata; 2. da se priklupi radeški okraj krškemu volilnemu okrožju, odkoder se naj vzame sodni okraj trebanjski in se pridene litijskemu okolišu; 3. da se izloči iz kočevskega okrožja žužemberški sodni okraj; 4. da se izloči iz idrijskega volilnega okoliša vrhniški sodni okraj, ki se ima priključiti ljubljanski okoliši in 5. da se Šiška izloči iz ljubljanske okolice in se ji da volilna pravica v mestni skupini!

Ako se gre klerikalcem res samo za stvar, kakor naglašajo, in ne samo za strankarsko-politične koristi, potem ne morejo in ne smejo nasprotovati našim upravičenim zahtevam! V tem slučaju pa morajo razbiti pakt z vlado in se odločno postaviti na branik za pravice štajerskih in koroških Slovencev!

LISTEK.

Prvič na številki 13.

Poletni spomini starega grešnika.

Kaj bi tajil?

Sedaj, ko mi je že minula zorna mladost, in ko želega zima na mojo glavo, lahko z vestjo starega filozofa mirnodušno izpovem:

Marsikaj sem doživel na tem božjem svetu, prehodil sem domače in tuje kraje in marsikatero prasko sem preстал z zakoni običajne morale, v najhujšem boju pa sem bil vedno z eno izmed glavnih, najvažnejših in tolikanj opevanih čednosti — s čistostjo! Sam bog zna, kje naj iščem temeljnih vzrokov tej temni in tužni struji svojega življenja.

Drugače si ne morem pomagati, kakor da se oprimem razlage: Gotovo sem »dedno obtežen«! Že v prvi mladosti sem razvijal naravnost talent v zanikanju navedene čednosti. Zastonj so bili opomini moje drage mamice, zastonj šiba skrbnega očeta.

„Za božjo voljo, fant, kaj bode iz tebe,“ je tarnala mati ob raznih prilikah — a koristilo ni ničesar! Ko

sem pohajal v ljudsko šolo, se je moja slaba stran razvijala v glometiški progresiji dalje in ubogi učitelj (lahka ti bodi gomila, zlata duša!) je bil tisočkrat v nemali zadregi, kaj početi z zanikarnim dečkom.

Prišel sem v srednje šole in oče me je nastanil pri gospodnji Ani Š. v Študentovskih ulicah. Ko je prišel ob letu po me, je dejala dobra starka: „Drugo leto ga ne sprejemem več — takega sv. še nisem imela na kvartirju, pa ga tudi ne bodem.“ In tako je šlo dalje, da smo napravili maturo.

V zlati akademski svobodi sem obhajal prave orgije v zanikanju svoje uboge čednosti; nihče me ni opominjal, nihče oviral. Prestati sem moral k večjemu brezbrojno slabih dovtipov, a končno sem se zdel kot pravi junak, ki je bil še celo ponosen na svoje slabosti!

Pa pustimo to umazano perilo! Doba akademiške svobode je prekmalu minula in življenje polno dela, skrbi in muk me je objelo — in vendar se nisem poboljšal!

Ostal sem star grešnik, ki je lezel v svojih starih navadah vedno globlje navzdol. Ko bi se bil ženil,

bi bila morebiti ljubljena ženka postala moja rešiteljica, a pri ženskah nisem imel nikdar sreče, in zato nisem zgradil lastnega ognjišča, ki bi me bilo moglo pripeljati na pravo pot ...

Nekoč je počil glas, da nameravajo v mestu, kjer sem ravno služboval, zgraditi posebno hišo, namenjeno osobito ljudem moje vrste. Takoj je nastal ljut boj med meščani; ena stranka je navdušeno pozdravljala nov projekt; okrožni zdravnik je iz javnih in zdravstvenih ozirov celo zahteval napravo take hiše, a med meščani jih je bilo mnogo, ki so z glavami majali ali pa na vse kriplice netili nasprotno agitacijo. Končno je zmagala »inteligenca« in novi zavod je bil kmalu obgrađen in občinstvu dan na razpolago.

Zatrjevalo se je splošno, da je zgradba jako praktična. Dviga se na kraju, ki je povsem samotni in tuje oko ne sega do onih, ki se v njej vdajajo svojemu poželju.

Dolg koridor, na katerega se ne vidi iz nobene ulice, ki pa je vendar na eno stran popolnoma odprt, vodi v posamezne oddelke. Celice so sicer preproste, a jako pripravne in povsem

zadostne za svoj namen. Perilo je vedno sveže in belo kakor sneg in celo milo dobi vsak obiskovalec brezplačno. „Hišna mati“ je baje sila spretna, energična ženska, ki pozna navade in potrebe obiskovalcev in strogo pazi na hišni red. Splošna zadovoljnost torej med onimi, ki so postali stalni gostje nove naprave.

Jaz sem se menda takoj spočetka najintenzivneje zanimal za vso stvar. A ker sem zavzemal eksponirano službeno mesto, sem se dolgo obnavljal biti med prvimi obiskovalci take javne hiše, ki je pristopna vsakomur. Vsaj se mi lahko pripeti, da se srečam tam s svojim pisarjem — ta ti je pravi tiček — ki me morebiti vidi v pomanjkljivi toaleti, kar bi me vendarle ženiralo, čeravno sem že marsikaj doživel na svetu in me vsaka reč ne spravi v zadrego. Dekorum pa mora biti, osobito v uradniškem življenju. In končno — kdor je pazljivo čital te vrstice in se vglobil v moj položaj, mi bode rad priznal, da nova naprava zame ni pomenjala nobenega užitka ... Radovednost pa me tudi ni vlekla — saj sem takih hiš v drugih, naprednejših krajih videl že bog zna koliko ...

Končno sem se vendar odločil. Pot me je peljala po samotni ulici, ki vodi obenem na dolgo sprehajališče tako, da nihče ne more vedeti, kam da grem.

Ko sem prišel do vrat, me je sprejela hišna mati s smehljajem, oziroma prijazno usiljivim rezanjem, kakor bi hotela reči: No, ali si vendar enkrat prišel, stari grešnik? Na široko mi je odprla hodnik ter mi rekla, naj si izberem primerno kamrico, takoj bode prinesla perilo, sveže rjuhe, brisalke in kar je treba ... Na hodniku je bilo precej obiskovalcev.

Eni so nemarno, rekel bi, sladkotrudno ležali napol oblečeni po klopih, drugi so delali toaleto, tretji pa so se ravno slačili in se pripravljali.

Tam doli pa zapazim starega znanca, kaplana Petra Š. iz bližnje fare.

Kaj vraga, ti tukaj, sem si mislil, tebe pa pač najdem vsepovsodi! Bil je še v spodnji obleki in trudil se je z vsemi silami, da obuje elegantne štiflete na svoje male nožice — lepo in tesno obuvalo sta bila od nekdanj njegovo veselje.

Pismo iz Hrvatske.

(Tiszovo razžaljenje. — Odgovor na reška konferenca. — Vrbaničev slučaj. — Razbita fuzija klerikalcev in pravašev.)

V Zagrebu, 1. marca.

Naša javnost se bavi zdaj z neko bahato izjavo vodje bankrotirane madjarske liberalne stranke grofa Tisze. On je prošli teden v klubu svoje stranke obdolžil madjarsko opozicijo z bog vseh najnovejših dogodljajev v Ogrski. Izmed drugih grehov ji je očital, da se je spustila v konference z „raznimi Klofači in Čingriji“, kot z ravnopravnim faktorjem, s tem pa ponižala „nivo madjarskega naroda!“ Vsa naša poštena javnost je razumela to izjavo grofa Tisze kot razžaljenje vsega hrvatskega naroda, ker je danes g. dr. Pero Čingrija pravi predstavitelj vsega in hrvatskega in srbskega naroda v Dalmaciji. Malokateri politik je tako spoštovan, malokateri je že v preteklosti užival toliko zasluženega ugleda celo od najljubejših nasprotnikov kakor starina dr. Čingrija. On je v resnici enodušno priznani vodja našega naroda v Dalmaciji. S takim politikom konferirati bi morala biti čast za vsakega madjarskega politika, pa naj bi bil to vodja propale, prezirane garde, kakor je zdaj liberalna stranka na Ogrskem. Naši opozicijski listi so pripomnili, da grof Tisza zato tako prezirljivo govori o Hrvatih, ker je imel priliko občevati samo s Hrvati madjarske vrste. Naši delegatje s svojo hlapčevsko taktiko v peštanskem saboru si v resnici niso pridobili niti trohice respeкта pri Madjarih. Da se osveti opoziciji, pisal je dr. Tomašić, madjaronski vodja, grofu Tiszi, da mu raztolmači, koga je mislil pod „raznimi Čingriji“. Ta mu je takoj odgovoril, da je naravno mislil samo hrvatsko opozicijo, ki je bila na Reki pod vodstvom g. Čingrije, kot manj vredno, da z njo konferira madjarska opozicija, dokler so v Hrvatski dragoceni faktorji — to je madjaroni — s katerimi mora vsaka madjarska stranka iskati in najti sporazumljenja. Tomašić je zmagovalno stisnil to pismo in vzkliknil, da je zdaj rešena čast hrvatskega naroda!

A pri tem je rešena „čast“ le madjaronov in — Tisze. Ti so namreč zmerom pobijali, da bi prikrili na ta način svojo jezo, konferiranje madjarske opozicije z našo v tej smeri, da so eni edini „legalni“ predstavitelji hrvatskega naroda, ker so parlamentarna večina, vse drugo pa da nič ne pomeni. No, Madjari so dobro vedeli, kakor vemo tudi mi, kake zunanosti je ta „legalnost“ madjaronov. Odvisni so od milosti iz Pešte in Dunaja, da morejo nasilno vladati proti svojemu narodu; treba pa je samo nekoliko širšega volilnega reda ter samo majhne volilne svobode, in odletel bo ta nestvor „večine“ hrvatskega naroda. Ali vzemimo vse, da so v resnici legalni predstavitelji večine hrvatskega naroda: zakaj pa

ne more madjarska opozicija konferirati s hrvatsko opozicijo in to tem bolj, ker so se madjaroni v tej krizi popolnoma dali v službo dunajskih krogov? A pod vodstvom drja. Čingrije so hoteli na Reki konferirati z Madjari predstavitelji strank iz Dalmacije, ki v saboru predstavljajo ogromno večino (razen Italijanov), a v Hrvatski ravno tako brez dvojbe večino neodvisnega javnega mnenja. A kdo je naposled omaloževal tako prezirno tako ugledni shod hrvatskih in srbskih politikov? Grof Tisza je vodja razbite slabotne manjšine v ogrskem saboru, katera manjšina bo brez dvojbe še mnogo manjša po prihodnjih volitvah. A Tomašić priznava tako palo veličino za kompetentno sodnico o časti hrvatskega naroda, dobil je pa izjavo o „časti“ madjaronov. No, kakor ni čast naših madjaronov, hvala bogu, identična s častjo hrvatskega naroda, tako ni grof Tisza oni, ki naj sodi o časti in enaki vrednosti naših najboljših in najpoštenjših politikov.

Konferenca osmerice naših delegatov z delegati madjarske opozicije, ki bi se bila imela vršiti na Reki 28. m. m. je zopet odgovorjena, ker je pri madjarskih politikih prevladovalo mnenje, da po razpustu sabora, ko nimajo mandatov, ne smejo kot „zasebniki“ konferirati s hrvatskimi poslanci. To se zdi mnogim kot izgovor, da se sploh odtegnejo tej konferenci, ker je vrašanje o mandatih samo formalnost za Košuta, Apponyija in druge, ki bi bili morali priti na Reko, ker mandate bodo vsekakor dobili in so tudi sedaj v posesti faktičnih mandatov velike večine madjarskega naroda. Zdi se, da madjarski politiki niso zapazili velike važnosti nove naše narodne politike, in da mislijo, da še ni napačil za nje čas, ko bi se morali dogovoriti in sporazumeti z našimi praviimi predstavniki, ne pa, da se napram nam naslanjajo na svojo dosedanj staro politiko nasilstva. Hrvatje, in sicer tisti, ki so resnično hoteli priti do pametnega sporazumljenja z Madjari, ne bodo s tem ničesar izgubili, kar bi bili imeli dosedaj. Celu moralno povzrati stoji sedaj nad Madjari, ker se ne bodo mogli več pri svoji madjarizatorski politiki izgovarjati, da so Hrvatje vedno sluge Dunaja proti svobodi drugih narodov. Potovanje Madjarov v inozemstvo, ne da bi se bili poprej sporazumeli z narodnostmi na Ogrskem in tukaj z nami, povrnilo se jim bo hudo prej ali pozneje.

V svojem zadnjem pismu sem zadostno karakterizoval postopanje dr. Fr. Vrbanića, ki je vsled tega, ker ni bil sprejet njegov predlog v predkonferenci na Reki, odpotoval ter izdal potem tukaj, o čem se je posvetovalo, dasi je bila sklenjena stroga tajnost. V nedeljo je obelodanil v „Obzoru“ ves ta predlog, ki je meril na to, da se pred vsem zahteva

od madjarske koalicije, naj deluje z vso močjo na to, da se vpelje edino postavni hrvatski jezik in se nastavi domači sinovi na naših železnih, potem šele je mogoče se začeti z njimi dogovarjati. Madjaroni, klerikalci in frankovci so pridno izrabili to Vrbaničovo indiskrecijo in sicer tako, da so vse ostale stranke, ki niso sprejele njegovega predloga, izdajalci hrvatskega jezika, češ, da so opustili naše temeljno pravo. A to govore baš tisti (madjaroni), ki so sedeli na vladnem in krmilu dopustili, da se je uvedel pri nas protipostavni madjarski jezik. Naši organi (Novi list, Pokret in Srbobran) so hudo prišli dr. Vrbanića ter složno izjavili, da se na reški predkonferenci ni šlo za meritum njegovega predloga, ker so vsi več zahtevali, a ne samo hrvatski jezik na železnih, temuč tu pride v poštev njegova taktika in način, kako je dr. Vrbanić očitno hotel razgnati vso konferenco. To je bil tako prozoren maneuver, da se ni izrekel zanj niti njegov prijatelj in politični somišljenik dr. Mazzura.

Kakor sem vam naznanil v zadnjem pismu, so klerikalci odgodili pogajanja s hrv. stranko prava dokler vidijo, kako se izvrši reška konferenca; ako izteče dobro, bodo pritrdili, ako izpade slabo, potem se bodo jezuitsko umaknili — to taktiko popolnoma potrjuje včerajšnji uvodnik v „Hrvatsku“. Sedaj ko vidijo, da ne bo tako kmalu uspela (tistega materijalnega, na katerega klerikalci edino mislijo), izjavljajo, da pretrgajo pogajanja glede fuzije, ker je hrv. stranka prava sklenila na Reki z drugimi strankami „hrvatsko in srbsko zvezo“, a to da se protivi zgodovinskemu hrvatskemu državnemu pravu. Najprej so bili hudi nasprotniki reške resolucije, ko so pa videli, da bi mogli dobiti kak profit od pravašev, so izjavili, da jim „oprostijo“ reško resolucijo, samo da se razdružijo od naprednjakov in Srbov. Potem bi stopila hrv. stranka prava v koalicijo hrvatskih in srbskih strank, ki bi izdala svoj programni manifest, a klerikalci so se vendar še nadalje dogovarjali ter so tudi hoteli iti v to koalicijo. No in sedaj so izrekli hrvatsko državno pravo na pomoč, da pretrgajo pogajanja.

Tukaj se govori, da so morali vsekakor zopet pri nadškofu Posiloviću naleteti na zlati vrelc, ker on ima tak priten svoj organ rajši, kakor pa odkrito opozicionalen, kakršen bi postal list „Hrvatska“, ako bi bil prišel pravašem v roke.

Odgovor „Omladini“.

„Triglava ni več!“ — v tem smislu so pisani vsi članki in dopisi, priobčeni v prijaznem nam listu narodno-radikalnih poštenjakov, v vzorni „Omladini“.

Da „Triglava“ ni več, to dejstvo namreč narodnih naprednjakov ni

kakor ne ovira, da se zaletujejo vanj ob vsaki priliki. Ni še izšla številka tega lista, ki ne bi oplazila s kako surovostjo ali natolcevanjem akademičnega tehn. društva „Triglava“. Očitno na platnicah ali pa tudi v sredi sicer nedolžnega, nevzemirližnega članka nas, gospodje radikalni, loputate po glavah, da bi človek skoraj mislil: „Se ena taka fina številka „Omladine“, in „Triglava“ ne bo več med živimi.“ Saj s tako korajžo v obraz vržena psotka mora prepričati vsakega še tako zagrizenega Triglavana, da imate prav Vi.

Predno pa izide tista uničujoča številka „Omladine“, bi vam pa eden izmed zadnjih petdeset Triglavov rad še malo odgovoril, da se vesoljni svet, čitajoč „Omladino“, ne bo čudil nad našim molkom in sklepal: qui tacet, consentire videtur.

Dasi namenoma nismo reagirali na Vaše brezštevilne napade, javne in zasebne, se je vendar zopet v zadnji „Omladini“ oglasil gospod, ki mora vsakega bralca presenetiti že s svojim psevdonimom.

Ta pravičnik se je pod dičnim imenom „verus“ (!) čutil poklicanega, spregovoril ob 30letnici „Triglava“ ginljivo epitaf. Brez ozira na to, da je članek pisan kakor domača naloga in bi bolje spadal v srednješolsko prilogo omenjenega lista, se nahajajo tudi v njem trditve, ki zahtevajo odgovora.

Spočetka je gospod verus toliko diplomatičen, da prizna „Triglavu“ nekaj zaslug; noče tajiti, da je bilo v „Triglavu“ nekdanj nekaj mož, ki dandanes nekaj veljajo.

Takoj nato pa skuša s kontrastom pridobiti bralce zase. „Društvo ni več zdravo...“ takoj, ko izstopijo iz njega klerikalni dijaki, in „število članov je vedno razmeroma majhno.“ Dragi „verus“, poleg koncesije odpadlim klerikalcem, s katerimi je po tvojem mnenju menda odpadel cvet „Triglava“, si s tem napisal tudi besede, ki se nikakor ne skladajo s tvojim psevdonimom.

Društvo je ravno v tistih časih bilo zdravejše kot poprej.

Takrat se je v „Triglavu“ začela fenomenalna akcija za ljubljansko vseučilišče, takrat je „Triglav“ toliko storil za domovino z agitacijo za celjski dijaški dom. Tiste zasluge nam vendar „Tabor“ ne more vzeti, in da si ti „verus“, bi teh dejstev v svojem spisu gotovo ne bil pozabil. Tako pa vidiš v „Triglavu“ samo „križevške štatute“, ki niso s „Triglavom“ kot društvom v prav nobeni zvezi, in pa sabljanje, v katerem se člani „Triglava“, če hočejo, lahko izurijo. Da Triglavani niso zavezani sabljati se, je tebi dobro znano, da se držimo križev. štatutov le takrat, kadar se nam ljubi, več ravno tako dobro. Toda čemu to praviti svetu? Slabeje ko misli o „Triglavu“, tem bolje za „Tabor“. O verus, verus!

Odslej pa sploh malo več govoriš o „Triglavu“. Na srcu ti je samo

še rojstvo nadbudnega „Triglavo-vega“ vršička, „Tabora“.

Da se svet še danes ne zaveda, kaj ima v „Taboru“, to dejstvo ti vnovič potiska pero v roko. Ginljivo nam riše težko „Taborjevo“ rojstvo, vsi dobri duhovi so vam stali na strani — samo „Slovenija“ ne. In tale zadnja trditev, da je „Slovenija“ opozicijo v „Triglavu“ podpirala le z vzgledom in ugledom, je glavna resnica v tvojem članku. Ali ti res ni udarila rdečica v obraz, ko si pisal tako grdo neresnico? Ali se vam mora res javno in pismeno dokazati, s kakimi prijaznimi nameni so hodili par semestrov pred katastrofo iz „Slovenije“ v „Triglav“ gospodje, polni sladkosti in članovske zvestobe? Vsi ti gospodje so se v bodoče izkazali za ljudi mogočnih jezikov, vse razmere v društvu so poznali, zlasti pa društveni poslovnik, kateremu so znali čitati celo med vrstami. In vsi ti gospodje so si znali z jezuitsko lokavostjo pridobivati zase „idealne spodnještajerske prvoletnike“, mameč jih s prekrasnimi barvami narodno-radikalnega dela.

Sicer vam s tem nočemo očitati, da ste morda že tedaj skušali ustanoviti si svoje društvo „Tabor“. Ko ste imeli dosti močno falango za sabo, ste hoteli imeti v „Triglavu“ svojega predsednika, svoj odbor. Osebnosti so vam vzbujale strasti, ne pa principi. Kdo vam je v „Triglavu“ kdaj branil vaše principe? Nihče! Pridiše danes nazaj, bodele našli v „Triglavu“ večino članov narodno-radikalnega mišljenja v pravem pomenu besede, dasi so pri tem izvrstni Triglavani. To dvoje se da dobro združiti. Močnejša stranka je bila tedaj samo skromnega mnenja, da ima v društvu, kakor umevno, vsak član lahko svoja načela. Ali naj bo akad. tehn. društvo res politično, z ozkosrčnim, natančno predpisanim programom? Kam pa pridemo, če si ustanovi vsaka stranka, in bogme, dosti jih je na Slovenskem in še več jih bo! — če si tedaj vsaka stranka ustanovi zaradi svojih principov tudi svoje lastno društvo! Kje dobiti potem vsakemu društvu potrebnih podpor?

Sicer pa ste vi, gospodje ustanovniki „Tabora“, vse to ravno tako dobro vedeli. Ni vam bilo toliko za vaša načela, da bi s svojo stranko takoj ustanovili novo društvo. Ne! Hoteli ste dobiti večino v „Triglavu“ in vreči iz „Triglava“ vse, ki se niso mogli strinjati z vami. Kaj ne, kako bi bilo lepo, greti se ob starem imenu „Triglava“ in uživati podpore starih Triglavov! Saj njihovo milost bi si vi sigurno znali ohraniti; malo bi stvar zasakali, malo upognili hrbet in odeli svoje grde postopanje v lepo obleko! Saj se poznamo. Mi pa bi si smeli potem ustanovljati novo društvo in iskati novih podpor. No, gospodje, žalosten konec „Slovenije“ ni izučil samo vas, ampak tudi nas; v Gradcu ste bili prenerodni in preveč ste si dali gledati v karte.

Končno bodite uverjeni, da imajo dobre strani vaše stranke za zaveznike tudi vse zavedne Triglavane. Podpirati hočemo te vrline, ki jih pa niste zarodili ne vi in ne Slovenija. Povejte nam vendar enkrat, gospodje okoli „Tabora“, kaj pa ste v Gradcu že storili tako imenitnega, da se vedno in povsod trkate na prsi, češ: „Mi smo mi!“ Šli ste ponavljat staro „Triglavo“ idejo, prirejat ljudska predavanja. Zakaj ste jih tako kmalu opustili? Zato, ker ste zadobili take skušnje, kakor prej „Triglav“! Kaj je vaše glavno agitatorično sredstvo v Gradcu? Pevski klub! Tudi „Triglav“ ga ima, in da ni polovica naših pevcev v domovini, bil bi boljši od vsega. Znanstveni, telovadni klub — tudi pri nas ga imamo. — Jasnó je tedaj, da agitirate na rovaš bodočih uspehov; ta agitacija je poceni, to je pa tudi edina njena dobra stran! In „Triglavu“ se take agitacije ni treba bati. Pri nas je prosta beseda, dobro se razumemo in složni smo, morda bolj nego dunajska „Slovenija“. Če pa bo naše slovensko dijaštvo delalo po vašem receptu, bomo prav v smislu „Naših zapiskov“ imeli v kratkem par novih

Dalje v prilogi.

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.
(Dalje.)

Po odhodu gospe Tomajke je Lavra, čim se je podela njena razburjenost, kmalu spoznala, da je ravnala neprevidno in nepreudarno, ko je obljubila, da preskrbi svoji sosedu sto goldinarjev. Prej, ko je živela v drugih razmerah, bi si bila ta denar prav lahko preskrbela, sedaj pa je bila v veliki zadregi in ni vedela, kje ga naj dobi. Končno je začela misliti, da se obrne do Marka in ga prosi za ta denar, češ, saj je bil prvi dan rekel, da ji je vedno na razpolaganje, če bi kaj potrebovala.

Postrežnica je pospravljala po mizi opazovala Lavro in uganila njene misli.

„Kako ste dobri gospodična,“ je rekla priliznjeno. „Res, plemenito delo ste storili. Tomajevi so taki reveži, da se mora tudi trdosrčen človek zjokati nad njihovo bedo. — Ali kako pa jim hočete pomagati? Teh par goldinarjev, ki jih še imam, bo komaj zadostovalo za hrano.“

„Pustite me v miru,“ je nejevoljno odgovorila Lavra. „Kar sem

obljubila, bom znala tudi izpolniti. Dajte mi rajši papirja in črnila.“

Postrežnica je z nenavadno naglostjo izpolnila to naročbo.

„Saj je res, gospodična — gospod Pikardi Vam bo še najprej in najrajši posodil ta denar.“

Lavra je ježno udarila ob mizo.

„Kaj ne morete molčati? Vas to sploh nič ne briga. Sicer pa ne bom pisala Pikardiju. Kdo ve, če je še živ! Zanj se menim toliko kakor za lanski sneg.“

Lavra se je sklonila nad papir in hotela je pisati, ali peresa ni postavila, kakor bi ne vedela, kako naj začne. Premišljevala je dolgo. Zapisala je potem nekaj besed, a ko jih je prečitala, je strgala papir in vrgla pero iz rok.

„Ne gre in ne gre,“ je rekla poluglasno. „Vsakemu drugemu človeku bi lahko pisala za denar, samo Marku ne morem in ne morem.“

Ves večer in vso noč ni imela miru. Jezila se je sama nase, da je Tomajki obljubila preskrbeti zahtevanih sto goldinarjev. Kaj jo brigajo ti ljudje, ki jih je komaj poznala in s katerimi ni nikdar občevala. Ker stanuje v isti hiši in v istem nadstropju s temi ljudmi, zato vendar

še ni treba, da bi bila z njimi solidarna in bi morala igrati rešilnega angela. Kdo bi pomagal njej, če bi prišla v tak položaj? Nihče!

Delala je vsakovrstnih načrtov, kako si preskrbi denar, a spoznala je vselej, da so neizvedljivi in jih je zato zavrgla. Naj je še tako preudarjala, vedno in vedno je prišla do spoznanja, da je gotova pomoč dobiti le pri starem Pikardiju, pri svojem prejšnjem oficijalnem ljubimcu, kateremu jo je dopeljala njena lastna mati. Najprej je to misel odbijala z jezo in z ogorčenjem. „Nikdar ne storim tega koraka,“ se je rotila na tihem. „Stari Pikardi je človek, ki ne stori ničesar zastonj.“ In da bi se zdaj izneverila Marku in ga prevarila — za vse svet ne. Potem pa si je zopet rekla, da bi bilo brezvestno, če ne bi izpolnila svoje obljube. „Ti ljudje so tako sestradani, da se morajo usmrtiti, če jim ne preskrbim denarja. Obljubila sem jim ga, prisegla sem, da jim pomorem. Zdaj se zanašajo name.“

Skoro vso noč ni mogla Lavra spati in ko je drugo jutro vstala, se je v njenem srcu začel iznova isti boj.

(Dalje prih.)

Ko me je zagledal, je jel kričati: Le bližje, le bližje! Izvrstno je, kapitalno! — pri tem pa se mu je svetil rejeni obraz od notranje zadovoljnosti in fizičnega razpoloženja.

Pogled nanj mi je dal pogum — hitro sem odprl svojo celico in zaklenil za seboj vrata, da se tudi jaz vržem v naročje osladnemu užitku, katerega nudi novi zavod — lepo in udobno zgrajeno novo kopališče ob Sori in prijaznem gorenjskem mestecu. Kopališče nosi hišno številko 13. Vse svoje žive dni sem se bal mrzle vode, nikdar se nisem rad umival v njej in zategadelj sem imel rad glede nje telesne snage in čistosti od mladih nog toliko neprimlik in težav, zategadelj sem šestokrat zamenjal svojo „vnanje človeka“ in se ogibal sveže vode...

Ko pa sem stal sredi bistro Sore in ko sem s krepko reko rezal njene kristalnočiste valove, tekoče med strmimi, zelenimi bregovi, sem spoznal, koliko sem zamudil v minulih letih!

Otresel sem se starega grešnika in postal sem stalen gost prijaznega kopališča štev. 13; marsikateremu obiskovalcu sem zaklical pozneje: Le bližje, le bližje! Izvrstno, kapitalno!

Dr. A. M.

dijaških društev. Pa naj se jih rodi še toliko in na podlagi še tako lepih programov: „Triglav“ pa le ostane, gospodje, in sicer vkljub vaši naravnost nedostojni protiaagitaciji. O, to je lahko, z leposlovno prilogo „Omladine“ mamiti „tovariše srednješolce“, lahko je blati na po zakotnih listih, lahko je celo pri graškem občinstvu zahrbtno agitirati proti našim zabavam in prireditvam. Tako orožje je morda plodonosno, nikakor pa vredno poštenih akademikov. In če nam morete postreči z dokazi, da se „Triglav“ tudi poslužuje takih agitacijskih sredstev, potem bode morda omajali naše prepričanje, da zasluži „Tabor“ respekt samo kot na široki podlagi zasnovana tovarna za intrigo in natolcevanje. T o delo, gospodje, vam radi prepustimo, morda ga imate v svojem programu. Ob teh razmerah pa se more priporočati medsebojno spoštovanje med „Taborjem“ in „Triglavom“ nam Triglavanom samo od strani kakega gospoda, ki graških dijaških razmer popolnoma nič ne pozna.

To je naša zadnja beseda. Delajte, kakor hočete, poslužujte se še malovrednejših sredstev, če je mogoče. Morda vam tako delo omogoči čez dobrih 28 let tridesetletnico!

Triglavani.

Glasovi o volilni reformi.

Brno, 2. marca. Izvrševalni odbor češke klerikalne stranke je sprejel danes resolucijo, v kateri se proglašajo vladna volilna reforma za nesprejemljivo, ker se ne ozira na češke želje in zahteve. Poslanci se vsled tega pozivajo, naj zastavijo vse moči, da volilna reforma ne postane zakon, ako je ni mogoče zboljšati v smislu čeških zahtev.

Praga, 2. marca. Vsi mladočehski in narodno-demokratski poslanci prirede jutri in v nedeljo volilne shode, na katerih bodo v smislu klubovega sklepa volilno reformo pač pobijali, nikakor pa je ne bodo skušali preprečiti.

Lvov, 2. marca. „Czas“ dokazuje, da bo bodoča delegacija avstrijske zbornice imela izrecno trozvezi sovražni značaj, ker pride v delegacijo 25 slovanskih in 15 nemških poslancev. Čehi in Poljaki (?) bodo nastopili proti sedanji avstrijski zunanji politiki. Po novem volilnem zakonu izvoljeni poslanci določijo najbrže pri izvolitvi od svojih volilcev nalog, naj nastopijo proti trozvezi. (Splošno se smatra kluba pisava za manevar „poljskega kluba“ kot neizprosne nasprotnika volilne reforme, da bi na ta način pridobil na svojo stran tudi frankfurtsko navdahneno nemške poslance in italijanske irendentovce.)

Inomost, 2. marca. Odbor nemške ljudske stranke za Tirolsko zahteva glede volilne reforme, naj se volilni okraj na Tirolskem razdeli po posebnih mestnih volilnih okrajih; nadalje zahteva, naj se zakonito določi za parlamentarni jezik nemščina (popolnoma v duhu zakasnele tirolske pameti!) in naj se izdajo stroge določbe protizlorabi priiznice v volilne namene.

Trst, 2. marca. „Società politica istriana“ je sklicala odbor-nike političnih društev, istrske deželne odbornike in italijanske poslance iz Istre na posvetovanje o volilni reformi. Shod je sprejel soglasno resolucijo, v kateri se italijanski poslanci pozivajo na boj proti volilni reformi, ki zatira Italijane.

Absolutizem na Ogrskem.

Budimpešta, 2. marca. Izvršilni odbor koalicije se je baval v včerajšnji konferenci z novimi volitvami, ker je neki član koalicije zanesljivo zvedel, da namerava vlada izvršiti nove volitve v zakonito predpisani dobi.

Grof Apponyi odpotuje na interparlamentarno konferenco v Pariz, da poroča o položaju na Ogrskem. Iz Pariza gre v London. Tudi Kossuth odpotuje v Italijo, toda z izgovorom, da obišče svojega brata.

Baron Banffy je poslal svojim volilcem v Segedin odprto pismo, v

katerem jim razlaga svoj bojni načrt za bodočnost. Doseči hoče popolno enakopravnost z Avstrijo; splošnovolilno pravico, poddržavljenje učiteljskega, podpiranje malih posestnikov, da se ne bodo izseljevali v Ameriko; po preteku trgovinske pogodbe se naj ustanovi samostojno carinstvo; ustanovitev samostojne ogrske banke z letom 1910; davčna reforma na progresivni podlagi; ustanove za preskrbovanje delavcev itd.

Carinska vojna med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Dunaj, 2. marca. V ministrstvu zunanjih zadev je bila danes druga konferenca avstro-ogrskih in srbskih delegatov v zadevi carinskega in trgovinskega provizorija. Delegati upajo, da se živ nekaterih dneh doseže za oba dela dovoljen provizorij.

Belgrad, 2. marca. Po daljši debati je klub večine sprejel vladno resolucijo. Večina ne zahteva več formalne veterinarske konvencije, temuč se zadovolji tudi z drugačnimi jamstvi. Vlada se je začela pogajati tudi z opozicijo, da se trgovinska pogodba ne bo obstruirala v skupščini.

Položaj na Ruskem.

Petrograd, 2. marca. Danes se je izvršil atentat proti materi-carici, ki je šle prispela iz inozemstva. V palačo „Gaščina“ je namreč nekdo vrgel bombo, ki je ubila nekega lakaja, drugega pa močno ranila.

Moskva, 2. marca. Govori se, da bodo o Veliki noči pomiloščeni vsi politični zločinci, katerih je v ruskih ječah nad 73.000.

Petrograd, 2. marca. Začasni vodja trgovinskega ministrstva je postal Fedorov.

Novi državni poslovnik določa, da noben zakon ne more imeti veljave, ako ganista potrdila državni svet in дума. Državni svet in дума se skliceta vsako leto s carskim ukazom ter imata pravico, predlagati spremembo novih zakonov, razen osnovnih zakonov. Seje obeh so javne.

Ženska kandidat za poslanca.

Rim, 2. marca. Socijalisti kandidirajo v Budrin pri Bolonji mesto poslanca Chieso učiteljico Beatrico Lacchi iz Mantove v poslansko zbornico.

Maroška konferenca.

Berolin, 2. marca. Ruska vlada je naročila svojemu zastopniku v Berlinu, naj sporoči nemški vladi, ako se bodo konferenci v Algeirasu delale ovire, da nastopi slučaj, ki je določen po rusko-francoski zvezni pogodbi, a za vse posledice bo odgovorna Nemčija.

Obrtni vestnik.

Dimnikarji in prememba obrtnega reda. Dimnikarski obrt nalaga težko odgovornost; od dimnikarja, čigar posli in opravila so težavni, se v marsikaterem pogledu od oblastev res mnogo zahteva. Za ta obrt treba torej zanesljivih ljudi. Avstrijsko obrtno pravo, ki sledi na principu, da je one obrte, pri katerih igra znatno vlogo moment osebne odgovornosti imetnikov, v interesu javnosti in splošnosti vezati na koncesijo, je že v obrtnem redu iz leta 1859, ki temelji v splošnem na temelju obrtne svobode, uvrstilo dimnikarski obrt med koncesijonirane obrte. Po določbah obrtnega reda iz leta 1859 se je zahtevalo od oseb, ki so hotele samostojno izvrševati dimnikarsko obrt, da so dokazale svojo praktično usposobljenost, pridobljeno z dejansko uporabo v dimnikarskem obrtu kot pomožno osebo pri kakem dimnikarju. V bistvu na tem položaju ministrski ukaz iz leta 1883, ki je sedaj v veljavi in ki navaja imenoma koncesijonirane obrte, ni nič izpremenil. Govorec o dimnikarskem obrtu pravi omenjeni ukaz, da se je osebam, ki se potegujejo za dimnikarsko koncesijo, izkazati z učenim izpričevalom, da so se dimnikarskega obrta izučile; dokazati pa jim je nadalje, da so v tem obrtu bili zaposleni tudi kot dimnikarski pomočniki in si kot taki

pridobili praktično strokovno sposobnost. Natančnejši določil o tem, koliko časa mora trajati učenska doba in kako dolgo pomočniška uporaba, navedeni ukaz nima. Podrobna ureditev teh vprašanj pripada obrtni zadrugi, ki sme v zmislu določb obrtnega reda v svoja pravila privzeti določbe glede vaješke in pomočniške dobe. V primeri z določbami glede dimnikarskega obrta v obrtnem redu iz leta 1859 ima potemlakem ministrski ukaz iz leta 1883 le v toliko popolnejša določila, da enako rokodelskim obrtom razlikuje tudi za dimnikarski obrt glede dokaza usposobljenosti med vaješko dobo in pomočniško uporabo. Tak je torej dejanski položaj v dimnikarskem obrtu, v kolikor se tiče vprašanja sposobnosti. V tem pogledu dimnikarji ne stavijo preminjvalnih zahtev. Imajo pa drug važen stanovski pet, za katerega se že leta in leta zavzemajo s stanovito odločnostjo. Ob stvarni presoji te zahteve se mora reči, da je opravičena. Ta zahteva dimnikarjev se tiče vprašanja, kje sme posamezni koncesijonirani dimnikar opravljati svoje posle in izvrševati svoj obrt. S podelitvijo koncesije se dimnikarskemu mojstru določi po njegovi lastni navedbi kraj obrtvališča, takozvano obrtno stajališče. V naravi stvari leži, da si vsak dimnikar kakor tudi drugi obrtnik išče dela v kraju svojega stajališča in pa v bližnji soseščini. Na deželi je navadno v vsakem sodnem okraju le po en dimnikar, kajti omejene krajevne potrebe ne bi dajale prilike dovolj, da bi večje število dimnikarskih mojstrov moglo najti zadostnega zaslužka. Zakon sam, to bodi poudarjeno, ne postavlja nikakih določil o dopustnem številu koncesij; zgodi se pa iz više navedenega vzroka takorekoč samoposebi, da nastajajo nekaki dimnikarski okraj ali rajoni. Že zgoraj smo dejali, da je dimnikar oblastim odgovoren za tako redno ometanje in snaženje, kakor ga zahteva skrb pred požarom in ognjem. Tako odgovornost ga more pač zadeti le v njegovem okraju. Pravilno in dosledno bi bilo zategadelj, da bi bili dimnikarjem odkazani rajoni. V odkazanem rajonu bi potem morala biti pravica obrtnega izvrševanja zagotovljena in varovana opravičenemu dimnikarju dotičnega okraja. Za tako razdelitev dimnikarskih okrajev se zavzemajo dimnikarji in zahtevajo, da se v tem zmislu premeni obrtni red. Po sedaj veljavnih določbah taka razpredelitev sploh na deželi ni mogoča in dopustna. Obrtni red dopušča, da na pr. dimnikar, nastanjen v Črnomlju, hodi opravljati po naročilu dimnikarska dela recimo v Metliko. V večjih mestih je stvar drugačna. Deželna vlada oziroma namestništvo sme po določbah veljavnega obrtnega reda na predlog občinskih zastopov porazdeliti mesto na dimnikarske okraje. Pri nas na Kranjskem se to doslej še ni zgodilo. Ponajveč zategadelj, ker se posamezni mojstri s tako razdelitvijo ne morejo sprijazniti. Razdelitev bi imela posledico, da bi v posameznih rajonih smeli dimnikarska opravila izvrševati le oni koncesijonirani dimnikarji, ki imajo svoje obrtno stajališče v dotičnem okraju. Vsi drugi bi bili izključeni, dočim smejo tedaj vsi dimnikarji delati po celem mestu, kjer doka naričilo. Umerno je, da bi pridnejši in agilnejši, ki so si tekom let pridobili širši delokrog, izgubili. Razdelitvi pa dela težave tudi okoliščine, da se dimnikarska dela pri javnih poslopih navadno oddajajo za daljšo dobo. Izhodi, ki bi bil vsestransko zadovoljiv, je v takih odnosih precej težko najti. Ponekod se predlaga, da bi se dimnikarji v posameznih okrajih menjavali leto za leto. To pa je zopet težko izvedljivo zategadelj, ker se nastanjajo novi dimnikarski mojstri, katerih tudi ni moč prezreti pri tem turnusu.

Željam dimnikarjev, da se napravijo rajoni, je vlada ustregla in v svoji predlogi, tiče se izpremembi obrtnega reda, v § 42 postavila določbo, da sme deželna vlada napraviti dimnikarske okraje ne samo v večjih mestih, ampak tudi po deželi. Pri tem se mora ozirati na predloge dotičnih obrtnih združenj in na predloge občinskih zastopov. Taki okraj ne smejo presegati političnih okrajev. Tako razdelitev ima to posledico, da smejo v odkazanih okrajih opravljati dimnikarska dela le dimnikarji dotičnega okraja. Izjeme so dovoljene le v izrednih slučajih, kadar preti nevarnost ognja. V permanentnem obrtnem pododseku in pozneje v obrtnem odseku se je pritrdilo vladni predlogi. Potemtakem je pričakovati, da zadobi ta vladni predlog, ki odvarja v splošnem dimnikarskim zahtevam, tudi v državnem zboru večino in se tako v doglednem času uresniči želje dimnikarjev.

Posredovalnice služb, ki so poklicane, da olajšajo uravnavanje delovnih prilik brez nepotrebnih zamude časa in brez večjih stroškov za mojstre in službenice, se v zadnjem

času prav pridno snujejo pri nas. Do zadnjih let so se s posredovanjem služb pečali le zasebni podjetniki, ki so imeli v ta namen posebne koncesije. Omejevali so se ponajveč na posredovanje služb za posle, posredovanje služb za obrtno in trgovsko pomožno osebo pa se ni moglo prav razviti. Sedaj pa posluje na Kranjskem poleg zasebnih posredovalnic, ki v posredovanju za posle še vedno najbolj uspevajo zategadelj, ker poznajo vsled dolgoletne prakse pač najboljše potrebe in zahteve občinstva, mestna posredovalnica ljubljanska, nadalje skrbi za trgovske potrebe posredovalnica trgovskega društva „Merkur“, brivska zadruga in krojaška zadruga v Ljubljani imata za potrebe svojega obrta lastne posredovalnice; tudi novomeška zadruga si je ustanovila lastno posredovalnico služb, ki se seveda omejuje na posredovanje služb za obrtne potrebe. Obrtnim zadrugam za posredovanje služb ni treba koncesije, ker so upravičene, napravljati si posredovalnice že v zmislu obrtnega reda in imajo vrhutega tudi v svojih pravih zadevah določbe.

Carinski krediti, ki so se doslej dovoljevali kot brezobrestni krediti za najdalj šest mesecev, se od 1. marca t. l. dalje, ko so stopili v veljavnost, novi carinski zakoni v Avstro-Ogrski, sicer še pridržje, ali dovoljevali se ne bodo več brezobrestno, ampak pod v ostalem istimi pogoji le obrestno. Obrestno mero določa osrednja vlada. Za sedaj je določila vlada obrestno mero pri carinskih kreditih na 2%.

Glasovi z Jesenic.

— Luckmannov oklic. Karol Luckmann, ravnatelj tovarne na Savi si je dovolil v nedeljo 24. februarja t. l. veliko predrznost in nesramnost napram volilem jeseniške občine. Izdal je na volilce oklic, v katerem na prav grd način hujša proti domačim posestnikom in obrtnikom ter gospodom učiteljem, ki se potegujejo za koristi domačinov. Besedilo mu je sestavil jeseniški župnik Janez Zabukovec. Pisan je v duhu, ko je vladal na Kranjskem zloglasni duh Dežmanovih grabelj t. j. tisti čas, ko je po vsem Slovenskem vladala nemškutarja. Luckmann je sedaj sam dovolj jasno povedal, da smo imeli popolnoma prav, ko smo zatjevali, da hoče Luckmann našo občino spraviti pod nemški podplat. Na vse pretege hvali nemščino ter dokazuje potrebo nemške šole na Savi. Ali ga vidite sedaj lisjaka? Naši pradedi, stari Kranjci so leta in leta lahko gospodarili brez nemščine in so vendar lahko živeli. Ali se v naši slovenski jeseniški šoli ne uči otrok toliko nemščine, kar jo potrebuje za vsakdanjo potrebo? Več kot preveč! Zakaj je torej treba samonemške šole? Odgovor je lahek: zato, da se otroci delavcev čimprej poženejo v nemško žrelo! Tu tiči tisto politično sleparstvo naših jeseniških Nemcev, ki jih komandira stari Luckmann.

— Sami drvarji in pastirji bi bili Hruščani, Planinci in Jeseničani, če bi ne bilo Nemcev, pravi Luckmann v tistem svojem oklicu. Može, ali slišite? S pastirji in drvarji vas zmerja nemški kapitalist Luckmann, ki se je pritepel na Jesenice, da služi stotake in tisočake. Ali vam on res izkazuje kake milosti, kakor to ošabno zatrjuje? On vam ničesar ne da zastoj, ampak morate vse pošteno zaslužiti s pridnimi rokami. Čemu se torej baha, da je cela občina od njega odvisna. Resnica je le, da je on s svojimi tisočaki odvisen od vas, kojih bi gotovo ne imel v svojem žepu, če bi ne bilo pridnih rok slovenskega kmeta in delavca. Luckmann služi masten kruh od slovenskega delavstva in drugih občanov, ne pa oni od njega, ki dobe le neznamen kosček v plačilo za težavno delo. Luckmann je radi vas tu, ne pa vi volilci radi njega.

— Tovarna plačuje le eno tretjino vseh občinskih doklad, vse drugo pa plačajo kmetje in delavci. Laž je tedaj, če trdi Luckmann, da plačuje tovarna skoraj ves davek. Ker pa plačuje tovarna le tretji del vseh davkov, pravimo mi, da naj ima zato tudi samo tretjino odbornikov, drugi pa pripadajo sorazmerno z davkom po vsej pravici neodvisnim volilcem. Ali ni to edino pravo stališče?

— Fajmošter Zabukovec je tudi mož, ki je stopil k Luckmannu kot agitator v službo! Kogar bo ta človek nagovarjal, kako naj kdo voli, naj ga nemudoma zapodi, ker hoče Zabukovec pomagati do zmage nemškim tujcem ter se bojuje proti domačim Jeseničanom. Torej pozor pred tem podkupljenim agitatorjem!

— Neki Mrvica in Tomaž Klinar sta postavljena na Hruščici kot kandidata nemškutarske savske stranke. Mrvica je bil že nekoč

podžupan, a še do danes ni položil računov. No, to so pa res čedni kandidati. Hruščani so prepošteni, da bi jim gospodarili taki ljudje in jim bodo dali pri volitvah primerno brco!

— Na Jesenicah kandidirajo savski nemškutarji tudi lepe tiče, kakor: Anton Pongratz, pisar v tovarni in Luckmannov agitator, Janez Zabukovec, znani izdajalski župnik, oba razgrajata France Krivec, ki je lastno hišo napravil, pa bi ne občinske ter njegov istotaki bratec g. Krivec, tovarniški delavec na Savi; znani Vilman po domače Kristl iz Kurje vasi je tudi Luckmannov kruh, Debelak vulgo Cimperman iz Murave, farovski podrepnik, ki živi po milosti nemške tovarne ter Ignacij Morič (čujte), o katerem ne vemo, kako je zašel med to čedno družbo.

— Kandidat za občinski odbor ali kako se obče sluga Jekler bojuje za vero. Znani občinski sluga Jekler, Marijin otrok, fajmoštrov agitator, „steber“ farovške posojilnice ter pobiralec pooblastil klerikalno-nemškutarske stranke, se je na pustni torek izneveril katoliškim načelom ter si privoščil nedolžno veselje, ki je prav značilno za razne jeseniške Marijine device in devičarje. Kmalu popoldne na pustni torek smo videli mahati Jeklerja po Jesenicah z veliko staro harmoniko na hrbtno. (Pravijo, da je last Marijine družbe.) Krenil jo je v neko jeseniško gostilno ter začel prav pridno ubirati tiste bele „knofe“ na harmoniki. Kmalu se je vse veselo sukalo. In Jekler je godel in vlekel meh do belega jutra na pepelnico sredo. Za vsako polko je zahteval 10 kr., in kakor se je videlo, je bodoči občinski odbornik nabral precej drobiža. Zaspanega obraza in s potlačenim klobukom se je zibal proti jutru mimo farovža domov ter pridno meril cesto od leve na desno, veseleč se, da niso zapazili prepridnega Marijinega otroka fajmošter, ki bi se ga gotovo razveselili. Nam se je zdelo vredno seznaniti javnost z občinskim kandidatom Jeklerjem, ki se, kakor smo videli, celo s harmoniko bojuje za sveto vero. Res, če bo Zabukovec s takimi ljudmi gospodaril v občini, se nam pač ni treba bati za vero. Kdor se hoče torej na Jesenicah bojevati za vero in hoče imeti „kredit“ pri fajmoštru Zabukovcu, naj si kupi harmoniko ter prav pridno vleče meh, pa bo zastoj dobil v farovžu vstopnico do — nebes.

— Slovenske jeseniške volilce opozarjamo, da so agitatorji klerikalno-nemškutarske stranke sledeči: **Anton Pongratz**, pisar; **Janez Zabukovec**, župnik; **France Krivec**, kajzar; **J. Krivec**, tovarniški delavec; **Jekler**, občinski sluga; **Anton Čebulj**, krojač in **Peter Rozman**, brez določenega stanu. Volilci, imenovani agitatorji so od Luckmanna podkupljeni, da vas premotijo, zatorej pozor pred njimi in poženite jih, če vas nadlegujejo!

Naše čipkarstvo.

Spisal Dragotin Lapajne.

V zadnjem času sta prinašala „Slov. Narod“ kakor tudi „Slovenec“ več člankov o naši čipkarski industriji, toda niti iz prvega niti iz drugega se ne more spoznati resnice.

„Slov. Narod“ je v svojih člankih le malo okreal prizadete osebe na naši čipkarski šoli in je celo za delo priobčeval bolj iz političnih namenov.

„Slovenec“ je pa seveda prav po svoje iz lahko umljivih vzrokov zagovarjal šolo in njeno klerikalno vodstvo. In dasi bi bil imel več prilike poročati objektivno in čisto resnico, je po svoji stari ligorijanski morali kar pavšalno obrekoval in lagal.

Namenil sem se bil že zdavno v tej zadevi pisati stvarno poročilo, a nisem storil tega, da bi se mi ne očitalo, da zastopam lastne interese. Člankar v „Slov. Narodu“ z dne 16. m. m. s šifro Š. pa me je v to prisilil, ker se mi zdi, da se je zleglo v „Slov. Narod“ kukavičeno jajce, ali pa je dobil g. Š. višji ukaz, da tudi v liberalnem časopisu malo pohvali v precej slabi luči se nahajajočo idrijsko čipkarsko šolo.

Da bi bil on sam prepričan o dobroti tega zavoda, ne morem verjeti, še manj pa se mi zdi verjetno, da bi stvar, o kateri je le nekoliko iz idrijskih „uradnih“ poročil poučen, na tak način zagovarjal.

Ker sklepam iz vseh dosedanjih člankov v „Slovenec“, da je sedanji kurator v svojem plodonosnem delovanju razvoj naše industrije le bolj iz zasebnih interesov preštudiral, hočem podati tukaj popolnoma stvarno poročilo o našem čipkarstvu, da bode javnost, ki se za to zanima, izvedela, na kak način so si pridobili naši izdelki ime in kako je avstrijska vlada dosedaj podpirala to našo domačo industrijo.

Početek našega čipkarstva sega daleč nazaj v prejšnje stoletje, vendar se ne more reči z gotovostjo, kdaj se je ta stroka naše domače industrije pri nas upeljala.

Da je bilo to delo v prejšnjih časih le na naše mesto omejeno, je čisto naravno, ker so delavke le tako malo zaslužile, da so imele dohodek iz tega domačega dela le kot priboljšek k mezdi, katero je dobival še slabše plačani rudar v rudniku.

Vzorci, kateri so se pri nas v začetku izdelovali, so bili prinešeni s Češkega, kakor sploh tudi to delo izvira iz Češkega.

Delale so se izprva le takozvane „stavljenke“ čipke. Ker so bile iste le posnetek čeških izdelkov, je čisto naravno, da niso mogle biti v ceni dražje nego češke. Pa tudi kvaliteta je bila v prvem razvoju taka, da ni mogla stopiti v boj s češkimi izdelki. Ako upoštevamo še tedanja prometna sredstva, je lahko umevno, da o kakem hitrem razvoju te industrije ne more biti niti govora.

In le z velikim trudom so naše čipkarice izdelano blago spravile v denar. Navadno se je to zgodilo na ta način, da je prišel od časa do časa kak tuji trgovec z veliki težavami po tedanjih slabih cestah v naše mesto, kjer si je potem v gostilni kakor tudi na javni dražbi nakupil po kolikor mogoče nizkih cenah izdelanih čipk. Deloma pa so kupovale tudi nekatere domače ženske po malem čipke ter jih nosile v Ljubljano ali Trst na prodaj. Če se je prodalo na ta način še tudi kaj v Reko in Gorico, je bil to ves trg, ki je bil v tedanjih časih odmerjen našim izdelkom.

Ali pri tedanjih skromnih razmerah, v katerih so živeli naši Idrjčani, je bil ta, če tudi še tako mali zaslužek, vendar lep priboljšek. Take razmere so vladale približno do leta 1860.

Tedaj pa se je pričela šele pravilna trgovina, katere je nepričakovano hitro razširjala obrt od leta do leta v taki meri, da danes živi že na tisoče delavk od te industrije. Mislim, da je pač na mestu, da tukaj imenujem tisto edino osebo, ki si je v teku 30 let za današnje stanje naše industrije pridobila največjih zaslug, namreč gospo Karolino Lapajne. Ne omenjal bi jo, ker vem, da se bo to na napačen način tolmačilo, toda ker se je s trdovratno molčečnostjo vedno preziralo ravno ono, ki se jo mora imenovati mater današnje cvetoče trgovine, v ospredje pa sililo ljudi brez najmanjše zasluge, se mi zdi potrebno, da to storim in ji tem potom dam nekoliko zadoščenja.

Ona je bila prva, ki se je odločila, da prevzame redno posredovanje med delavkami in kupovalci, ona je zasnovala trgovino na širši podlagi, ona je odprla svet idrijskim čipkam, po njenem posredovanju so dobile čipke svetovno ime.

V tistih letih so bile naše čipke, kakor sem že omenil, samo posnetki čeških vzorcev in vrhutega še dosti slabše izdelane. Težko je bilo s takimi izdelki stopiti na svetovni trg in le z velikimi težavami so se zamogli poslati boljši izdelki na Dunaj. Toda kako razočaranje je doživela, ko je priromala večina tega prvega blaga kot nerabljiva nazaj in celo vrsto let je bila spravljena v omarah kot grenki spomin na prvi poskus v svet, ter čakala rešitve.

Pokazalo se je kmalo, da s temi vrstami vzorcev ne bo mogoče konkurirati. Treba je bilo misliti na kaj drugega, boljsega. Posrečilo se ji je dobiti po nekem trgovcu nov, od dosedanjih čisto drugačen vzorec, ki je postal tipičen za naše čipke, vzorec, ki je še dandanes najbolj razširjen, pod imenom „pogačke“ ali kakor ga imenujejo Nemci „Hammermuster“. Na stotisoče metrov tega vzorca v različnih širinah se je razpečalo in vsi drugi vzorci naših pristnih idrijskih čipk izvirajo iz njega. S tem vzorcem pa se je tudi spremenilo splošno delo čipk, „stavljenke“ so postajale redkejšje, češki vzorci so izginjali in delali so se naši tipični vzorci, „sklepljene čipke“ ali kakor jih po domače imenujemo „jeftane“. S to vrsto vzorcev so se pričele naše čipke čimdalje bolj širiti, postale od čeških popolnoma neodvisne in razvijale so se v najrazličnejših variacijah sklepljenega traku. Toda samostojnega imena še niso dobile in velika množina se je še pošiljala na Češko, od koder so se prodajale kot „Erzgebirger“ v svet. V tistih letih med 1870—80 je živel na Dunaju trgovec, ki si je dal tam največ truda za razširjenje naših čipk, to je bil g. I. Stramitz. Po njegovem prizadevanju se je dobilo z Dunaja nekaj novih vzorcev, ki pa seveda še dolgo niso bili pravilno po naše narejeni in se jih je moralo še velikokrat predelati, predno so dobili tisto obliko, da so zamogli postati merkantilno blago. Dasi ravno je bilo čipkarstvo takrat že precej razširjeno, je bilo vendarle še vedno omejeno samo na Idrijo. Izven Idrije se ni moglo razširiti, ker ni bilo sposobnih delavk, katere bi bile prevzele poduk. Še doma je bilo le

težko priučiti mlajše dekleta, ker se država ni za industrijo še nič zme-nila, tako da so si morale delavke na ta način pomagati, da je gospa Lapajne pošiljala k tistim delavkam druge učiti, ki so se že priučile novemu delu.

Leta 1873. si je priborilo naše čipkarstvo zopet korak dalje na svetovnem trgu. Na dunajski svetovni razstavi so bile idrijske čipke prvič kot take razstavljene in takrat je dobila gospa za to prvo odlikovanje, bronasto kolajno z diplomom. Tu se je pokazalo, da zamoremo z drugimi izdelki enake vrste konkurirati in vprašanje po naših izdelkih je bilo čimdalje večje.

Posledica velikemu povpraševanju je bila pa visoka cena, katero so takrat naše čipke imele. Ali ne samo to, ljudje so uvideli, da utegne postati to lepa in razširjena domača industrija, ki bi lahko donosala veliko denarja delavkam. Tudi okolica se je poprijela čipkarstva, najprej v hriboviti občini na Vojskem, potem pa tudi v veliki ravnini žirovski. Vsi ti izdelki donosali so se le na idrijski trg, ker ni bilo še nikogar v teh manjših krajih, ki bi se bil lotil samostojno te trgovine. Tako je bila gori omenjena trdka še veliko let edina prava odjemalka vseh teh izdelkov, pa tudi razširjevalka te že velike industrije. Blaga se je včasih toliko nabralo, da je bilo le s težavo mogoče dosti odjemalcev dobiti. Prišli so tudi časi, ko se je izvoz čisto ustavil in tedaj je bilo tudi čisto naravno, da je cena izdelkom izdatno padla. Pa vsi ti momenti niso več slabo vplivali na industrijo, marveč le nasprotno. V sled preoblegla blaga jemala so se le dobre čipke in delavke so bile primorane, ako so hotele svoje izdelke dobro prodati, da so morale paziti na kakovost blaga. Ta pa je zopet pospeševala pridobiti našim čipkam ime v svetovni trgovini.

Po dunajski svetovni razstavi prišla so kmalo vprašanja iz inozemstva in trg v Rusijo in Ameriko se je bil odprl. Riga je postala za naše čipke velik trg in od tam se je vpeljalo tudi veliko ruskih vzorcev v Idrijo. Teda kljub vsemu napredovanju je bila vlada za nas še vedno gluha in za idrijsko industrijo se ni še nihče zmenil. Šele leta 1876. so se na Duzdramili in uvideli, da je treba nekaj za tako cvetočo industrijo storiti, ki je v stanu tekmovali z enakimi izdelki inozemstva. Ustanovili so v Idriji čipkarske šole, o kateri se je pa kmalo spoznalo, da ni ustanovljena na pravi podlagi. Cilj, katerega naj bi bila dosegla, se je nasprotno vedno bolj oddaljeval. Toda o tem govorim pozneje.

V naslednjih letih se je produciralo že toliko čipk, da je bilo že prav resno misliti, kam z vsemi izdelki, ki se vedno in vedno množe. Edina rešitev tega vprašanja je bila ta, da je bilo treba razširjati prodajo tudi kolikor mogoče v inozemstvo. V sled tega je pričela trdka Štefan Lapajne pošiljati idrijske čipke na razne razstave in to ne brez uspeha. Razstava v Filadelfiji v Severni Ameriki nam je odprla pot v Ameriko. Pa ta trg se ni mogel za dolgo ohraniti. Povpraševanje je bilo toliko, da ni bilo mogoče za tiste čase že tolikih naročil izvrševati. V sled tega in pa vsled drugih težkoč, ki jih je izvoz v tedanjih časih v Ameriko napravljaval, se je ta trg za nas kmalu zaprl. V toliko večji množini pa se je trgovina na kontinentu razširila. Kjer so bile idrijske čipke razstavljene, povsod so dobile lepa odlikovanja. Tako v Filadelfiji bronasto kolajno, v Teplicah srebrno, v Gradcu srebrno, v Trstu veliko zlato, na Dunaju v drugič častno pohvalo trgovinskega ministrstva i. t. d. Sedaj se je razširila industrija ob idrijski dolini na Primorsko in v kratkem se je produciralo toliko čipk, da so se že lahko z uspehom ustanovile nove samostojne trgovine. Nastala je konkurenca, ki pa je imela za industrijo najboljše nasledke.

Vsak trgovec je skušal pridobiti novih vzorcev in s temi pridobiti tudi novih odjemalcev. Prava vojna za vzorce se je pričela, in od pričetka 1880. leta naprej skozi eno desetletje se je ustvarilo največ vzorcev, ki se pa vsi naslanjajo več ali manj na tipične „pogačke“ in s temi se je tudi utrčila tehnika idrijskih čipk. Ker je bilo za domače trgovce jako težko pridobiti lepih novih vzorcev, so se obračali vedno na Dunaj s prošnjo, naj bi ministrstvo nastavilo na čipkarski šoli izvežbanega risarja, kar bi bilo za industrijo največjega pomena. Toda tej edini prošnji se ni hotelo ustreči. Tedanji dvorni svetnik v avstrijskem muzeju na Dunaju, Störck, se je pač zanimal prav živo za pridobivanje novih vzorcev, ali za nas niso bili velike vrednosti, ker niso bili po naše izdelani, ker risar ni poznal prave tehnike naših čipk. Zatorej si je le redkokrat kak dunajski vzorec pridobil veljavo v trgovini. V tistih časih je bil za izdelovanje naših vzorcev velikega pomena g. Feliks Stegnar. On je znal iz raznih

umetnih vzorcev ustvariti take za nas, ki so še danes edine prave „idrijske čipke“, ki tvorijo danes pretežno večino našega pravega merkantilnega blaga. Šola je postajala čimdalje bolj brez pomena, ker se v njej ni učilo nič novega, ker se v njej ni izdelovalo nič novih vzorcev. Dekleta, ki so zapustila ljudsko šolo, so znala že večinoma vse navadne čipke izdelovati, in le zasebne pridnosti je bilo treba, da so postale dobre delavke. Šola je le še vegetirala in obstajala na papirju, ker so romala na Dunaj razna poročila o lepih uspehih od ljudi, katerim je šola „nesla“. Ali v kljub temu, da nismo v tehniki napredovali, so napredovale naše delavke toliko bolj v kakovosti izdelkov. Idrijske čipke so se razvile kot čipke za namizno in posteljno perilo v prvi vrsti, in to tako, da so nadkrijevale naše čipke že daleč češke izdelke. Nastal je boj s češko industrijo in velika večina se je izvažala na Češko, kjer so nemški trgovci izkoriščali naše izdelke in jih prodajali za svoje. Pa tudi direktna zveza z inozemstvom se je čimdalje bolj širila. Glavni izvoz je bil nekaj časa v Nemčijo, in v zadnjem desetletju se je že močno razširil v Belgijo in na Francosko. In v vsem tem razvoju ni storila naša vlada drugega, kakor da je ustanovila v Idriji leta 1876. prav brezposmemno šolo, katere se ni mogla držati kakor samo na papirju, do tistega časa, ko se je začela pod vodstvom Vogelnika kar sistematično preustrojevati v razsežno trgovsko podjetje, katero moramo mi z lastnim denarjem podpirati, da pomagamo nekaterim ljudem do večje slave, trgovcem v pogubo, kuratorju Vogelniku pa do lepih dohodkov. To je popolnoma nepristranski in resnični popis razvoja idrijske čipkarske industrije, katerega ne more niti blagoslovljeni niti neblagoslovljeni katoliški dopisnik v „Slovencu“ ovreči. Na kako zloben način pa znajo ti katoliški možje trgovce, ki so si za industrijo pridobili večjih zaslug, kakor vse čipkarske šole s svojimi učeni kuratorji vred, sumničiti in obrekovati, za to hočem dati odgovor na „Slovenca“ dopis o drugi priliki.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. marca.

— Volilna reforma in Nemci.

Volilna reforma Slovincem po zaslugi dr. Šusteršiča in drugih slovenskih izdajalcev daleko ni prinesla toliko političnih pravic, kolikor nam jih v resnici gre. Dobili smo le neznanatno drobtinico, a še ta je zoperna in grenka, ker je namočena v klerikalni gnojnjici, iz katere prihajajo naši vladi toli udani klerikalni politiki. Kljub tako neznatni mrvici dosege naših pravic pa je nemštvo vse iz sebe, in list se kosa z listom, da govori o strašnih krivicah, ki so zadele avstrijsko nemštvo, ki je baje ustvarilo Avstrijo, jo spopalo s svojo plemenito krvjo in s trdovratno voljo in železno pestjo spravilo pod se sedne narode. Videč pa, da se krha nemška vsemogočnost v Avstriji, stoka jo obupno in prisegajo nevhvaležni Avstriji maščevanje. „Deut. Wacht“ piše namreč: „Prismojeno je, narediti Slovane za gospodarje v Avstriji. Ljudje, ki se imeli svojo roko pri vladnem načrtu, se morajo v kaki norišnici napraviti neškodljive, to pa iz državnih razlogov. Kakšno zanimanje naj imamo Nemci še za državo, katere uredbe streme za tem, da se naše ljudstvo počasi toda gotovo uniči? Ali bi si ne morali potem reči: čim prej razpade ta skazeni organizem, toliko boljše za nas? Država ima vendar le takrat pravico do življenja, če izpolni svojo nalogo, da zagotovi obstoj kakega naroda (dragoceno priznanje!) ... Postopanje vlade proti našemu narodu je umazano, brezčastno. Od nas se da veldržava vzdržavati (!), ona je stvor naše milosti (!), pa polaga zavratnim morilecem našega naroda v roke vlado. Tako ravna pohotna blodnica! ... Ako se pa izkažemo sami, da smo preslabotni, da uničimo namero s slovansko parlamentarno večino, ako se nam ne posreči niti beraška številčna korektura, potem nismo drugega vredni, kot da vzamemo konec. Potem smo v boju rodov določeni, da poginemo.“ Po tej lamentaciji se loti „Vahtarica“ slovenskih uradnikov, ki so najtežji slovenski kamen za njo. Očita jim panslavizem in toči grenke solze, da so na Dunaju tako nerazsodni, da ne

spredijo preteče nevarnosti, ko bodo fanatični Slovani zavladali v vseh sferah Avstrije! Spodrinili bodo nemške prince in princezine in če bodo hoteli Nemci živeti, bodo morali znati in govoriti slovanski. To pa bi bilo najhujše zlo, ki more zadeti avstrijsko nemštvo. V istem prismojenem in strupenem smislu piše Dober-nig v svojih celovških „Freie Stim-men“, kjer se pa obdelavajo krivice, ki jih bodo po novi volilni reformi trpeli Nemci v Istri. Nemška ošabnost se tukaj zrcali v posebno svetli luči, ker „Fr. St.“ si upajo trditi, da brez Nemcev v Avstriji si ni mogoče misliti nobenega prometa s Trstom, nobenega razvitka Pulja, le z Nemci je mogoč uspeh stremeljen za povzdignje prometa s tuji ob jadranskem morju. Peščica Nemcev v Pulju, Gorici, v Trstu, Voloski, Malem Lošnju (kjer je celih 200 nemških naseljencev!) naj bi imeli menda povsod svojega lastnega državnega poslanca! Vseh Nemcev na Primorskem cenijo na 15.000 — v resnici jih je seveda pol manj! a nemška nenositnost jim želi kar več poslancev. To so izbruh naravnost zblaznelih ljudi!

— Volilna reforma. Občinski odbor krški je sklenil v svoji seji dne 28. februarja, da naj županstvo v imenu občine vložijo prošnjo na državni zbor sledeče vsebine: 1. Volilni okoliš krški naj se v toliko spremeni, da bodo tvorili vsi štirje sodnijski okraji okrajnega glavarstva krškega, ti so krški, kostanjeviški, mokronoški in radeški, en volilni okraj; trebanjski sodnijski okraj pa se naj združi z litijskim in višnjegorskim v posebni volilni okraj. 2. Vsa mesta in trgi — izven Ljubljane — ter vsi sedeži okrajnih sodišč naj tvorijo en volilni okraj, ter naj volijo vsaj enega državnega poslanca. 3. Volitev v državni zbor mora biti popolnoma prosta, ter je vsaka zloraba vsakega urada in cerkve v svrhu agitacije strogo prepovedana. 4. Volilec naj se dostavi le legitimacije. Na dan volitve se zglašijo volilec pred volilno komisijo z legitimacijo: volilna komisija mu izroči glasovnico, katero izpolni volilec sam v volilni dvorani na takem prostoru, da ga ne more nihče opazovati, kaj je napisal. Glasovnice mu ni treba podpisati.

— Kako se nabirajo podpisi proti razdružljivosti katoliškega zakona? V trnovski župniji stoji na čelu agitacije kaplan Köchler, ker se župnik Vrhovnik neče vmešavati v politične zadeve. Kaplan pošilja cerkvenika od hiše do hiše in od stranke do stranke, da nabira podpise na protest proti razdružljivosti zakonske vezi. Te dni je prišel cerkvenik k soprog nekega uglednega slovenskega uradnika in jo pregovarjal in pestil v odsotnosti njenega moža tako dolgo, da se je podpisala na protest in pristavila tudi ime svojega moža. Kasneje je o tem dogodku pripovedovala svojemu soprogu, ki je bil naravnost ogorčen, da se je cerkvenik za njegovim hrbtom predrznil priti v rodbino in z lažnimi pretvezami izvabljati podpise za farški protest. Pojasnil je soprogi vso zadevo in zahteval, naj dobi od kaplana protestno polo nazaj in na njej izbriše svoje in soprogo ime. Žena je odšla h kaplanu in v kljub njegovemu ugovoru storila, kakor je velel mož. Tako bi naj storil vsakdo, ako se je njegova rodbina dala zape-ljati od farških sleparjev! — V frančiškanski župniji nabirajo podpise razne stare tercijalke. Pred par dnevi je prišla neka taka amakonka v ugledno rodbino, češ, da jo je poslal sam škof, in zahtevala, da se naj gospod in gospa podpišeta na polo, ki jima jo je predložila. Dotični gospod ji je seveda pokazal vrata. Toda škofova amakonka se je kasneje zopet vrnila in na vse načine pestila njegovo soprogo, da bi podpisala protestno polo. Ko vse prigovarjanje ni ničesar izdalo, je vprašala gospo, ako je zakonskega rojstva, ko ji je odgovorila, da je, je bila babura vpiti: „Vidite, potem ste že celo dolžni podpisati to polo, zlasti ker Vam to ukazujejo Vaš milostljivi škof.“ Tako bi babnica razgrajala še naprej, ako bi ne prišel o pravem času soprogi in pognal škofovo agitatorico skozi vrata! Tako se nabirajo „protestni“ podpisi!

— Školovi zavodi v Št. Vidu imajo že vse polno skrivnosti in tudi v npravnem oziru delajo vso čast slovanskemu Alojziju, na čigar ime so krščeni. Ne vemo, katere predmete učita na teh zavodih duhovnika-profesorja Arh in Koritnik, ali da nista poklicana biti zaščitnika svete čistosti, to je naposled spoznal celo škof Bonaventura, ker je oba deložiral in ne smeta več prenočevati v zavodih. Nočima pač svojo moč, in če je meso nagnjeno grehu, tudi žegni nič ne pomagajo. Arh je že kot suplent v Kranju pokazal svojo vročerkovitost. Ravnatelj g. Hubad ga je spodil iz Kranja, ker je neko natakario polagal na biljard — — — Upamo, da sta Arh in Koritnik v škofovih zavodih nagajala samo ženskam, vsekako pa kaže njiju slučaj, da škof pri izbiri profesorjev nič ne gleda na njih npravnost in vsled tega lahko tudi dečki pridejo v nevarnost. Fridolinstvo je skoro v vseh cerkvenih zavodih v navadi. To je istina, ki se ji ne more prerekati. Arh in Koritnik sta enkrat tudi ušla iz zavodov in eno noč zunaj prenočila, a to se jima ni štel v zlo. Naravno, da se je moralo kaj posebnega zgoditi, ker škof teh dveh duhovnikov ne pusti več v zavodih stanovati. Profesorja sta pa še vedno. Koritnik je zdaj začasnó na Dunaju in dela skušnje, ki jih pa ne more narediti, dočim se je Arh nastanil v Šiški, kjer ljudje tudi že delajo svoje opazke, ki niso v korist oni ženski, ki prebiva v isti hiši. Škofu bodi povedano, da bomo misterijam njegovih zavodov posvečali vso pozornost, in sicer zato, ker se nam smilijo ubogi dečki, ki so jih zaslepljeni starši dali v te zavode.

— Zanašanje politike med dijaštvo. Po Novem mestu kakor povsod drugod kroži pola, ki nabira podpise proti postavi za možnost ločitve katoliških zakoncev. Katehet dr. Josip Marinko je tudi čutil potrebo, da nabere kaj podpisov in lotil se je dijakov, ki hodijo v dijaško kuhinjo, katero vodi on. Vsak, kdor je spolnil 14. leto, mora podpisati; naročil jim je pa tudi, naj pozovejo svoje sošolce, ki ne hodijo v dijaško kuhinjo, da store ravno tako. To je zanašanje politike med dijaštvo in zloraba dijaške kuhinje, ker misliti si mora vsak, da ne bode več užival dobrot dijaške kuhinje, če se ne podpis. S tem se množi klerikalni dijaški naraščaj, ker katehetu ne gleda nihče na prste in smē delati, kar se mu ravno poljubi. Proti liberalnemu učitelju se pa že uvede inkvizicija, če govori o Trubarju kot Slovincu. Pričakujemo, da dobi prof. Marinko primerno pojasnilo od pristojne strani, kako daleč sega njegova oblast.

— Lahkomiselno življenje. Od kar stoji hotel „Union“, se je v Ljubljani razvil tako lahkomišelnost življenje, da je groza in če pojde tako naprej, mora postati gospodarska katastrofa. Posebno v minolem predpustu so ljudje silno pijančevali, rajali in zapravljali, in to največ na katoliški podlagi. Zastavljalnica kranjske hranilnice najbolje kaže, kako so ljudje živeli čez svoj razmere. Že desetletja obstoji ta zastavljalnica, a še nikdar ni bil naval tak, kakor letos. Iz zanesljivega vira vemo, da se je leto za dobro tretjino več zastavilo, kakor kdaj poprej in prvič kar obstoji zastavljalnica se je zgodilo, da so ljudje zastavljali posteljno perilo. In kam je šel ves ta denar? Večinoma v hotel „Union“. Malim gostilničarjem se godi vobče dosti slabo. Konkurenca, ki jim jo dela „Union“, je velikanska, — veliki kapitalist „Union“ bo sčasoma ugonobil in požrl vse polno malih obrtnikov. Pijančevanje v „Unionu“ je naravnost strahovito. Ta „Union“ je pravi tempelj pijanstva in postaja tudi zavetišče razuzdanosti — vse to pod pokroviteljstvom prečastite duhovščine in njenega škofa. Kaj se je v tem hotelu vse godilo pri „pudbalih“, katerih je bilo vse polno ta prepust. Svoj čas se je na planinski ples v „Narodnem domu“ vtiho-

— Dalje v prilogi.

tapila ena ženska, ki je bila nekaj pod policijskim nadzorom. „Slovenec“ je takrat na vse pretege vpil in psoval. Zdaj pa, ko se je zbral na tučate notoričnih vlačug v blagoslovljenih prostorih hotela „Union“, ko so prihajale na plese v „Union“, kar po vrsti „dame“ iz znane hiše, sedaj molči „Slovenec“ kakor grob. Prečastita duhovčina protežira tudi rufijanstvo, če jikaj nese. Seveda je prišel s tem hotel „Union“ na tako slab glas, da mora spodobna dama imeti že jako mnogo poguma, če prestopi njegov prag. To lahkoživstvo, ki se je razvilo v zadnjih mesecih specialno v hotelu „Union“, nas navdaja z resnimi skrbmi za prihodnost. Kaj pa bo, če pojde tako dalje, če bodo ljudje tako pijančevali, tako zapravljali, tako nemarno živeli kakor zdaj in delali take dolgove? Polom bo neizogiben, vsestranski polom, materialni in moralni, in to bo imelo najhujše posledice za posameznike, za njihove rodovine in za celo mesto.

— **Občinske volitve v Medvodah.** V soboto popoldne so se završile te volitve, ki so pokazale ves duhovski terorizem, kolikor ga premore kranjsko izprijeno duhovstvo. S številkami hočemo najprej pokazati izid. Podobčina Draga naših 28, nasprotnih 34, Senica nasprotnih 35, Sora naših 24, nasprotnih 44, Zbilje naših 14, Preska naših 24, nasprotnih 50, Studenčice naših 29, nasprotnih 39, Medvode naših 17, nasprotnih 22, podobčina Topol je volila moža, ki ni ne naš ne nasprotnik, pač pa odločno zoper Smovca, v podobčinah Golobrd in Zlebi so dobili tudi nasprotniki neznatno večino. V III. razredu naših 152, nasprotnih 300, v II. razredu naših 29, nasprotnih 45, v I. razredu naših 7, nasprotnih 14. Splošno je bilo naših glasov nad 300, nasprotnih nad 500. Iz teh suhih števil je razvidno, da smo imeli povsod častne manjšine. Posebno se mora poudarjati to, da je komisija obstoječa iz najzagrizennejših nasprotnikov, kar razveljavljala naše glasove. Vodil je volitve župnan Smovec sam, okrajni komisar je bil gospod Sima. Ta gospod je popolnoma dopustil, da je komisija uganjala svoje „furtelece“. Splošno je znano v občini, da so klerikalci zmagali s pomočjo glasov iz tujih občin. Prignali so do zadnjega vse iz Godešič, Retež, Gorenje vasi, okrog St. Vida, Guncel itd. Ako bi bili sami domači volilci, padli bi bili nasprotniki gotovo v 7 podobčinah in v I. in III. razredu. Sploh je na izid vplivalo mnogo to, ker je takoj prvi dan padla Sora, vsled česar se je polastila malodušnost naših volilcev. II. razred so nasprotniki dobili le vsled tega, ker so nekateri volilci, ki smo računali, da pojdejo z nami, šli na limanice Pomarančarju. V II. razredu tudi ni prišlo 8 naših zanesljivih volilcev, ker so bili 3 bolni in drugi vsled poslov zadržani; nasprotniki so prišli vsi. Na tak izid so vplivali zunanji duhovniki. V Retežah je oznanil tamošnji župnik: Pojdite vsi pomagat k volitvam, gre se za vero!

Smledniški kaplan je tudi pomagal šnofati za pooblastili. Mavčički župnik je šel s Pomarančarjem od hiše do hiše. Domači trije duhovniki t. j. Pomarančar, Braje in Meršol, so bili pa zadnji teden kar naprej na nogah. Pomarančar ni bil morda doma vse dni nekaj ur. Še obriti se ni utegnil celih 14 dni. Čudno ni, da smo potem ostali v manjšini povsod, razen v dveh podobčinah. Nezakonitosti se je izvršilo mnogo, vsled česar se bomo pritožili do zadnje instance in dokazali, da postavne ne veljajo samo za liberalce, temuč tudi za klerikalce. Posebno v podobčinah Medvode in Sora bi bili zmagali, če bi se bilo vse delalo nepristransko. Za danes smo splošno poročali o izidu, kateri nam kaže povoljen uspeh. Občina Medvode je bila do zadnjih let ultra-klerikalna. Pri zadnjih državnoborskih volitvah je dobil napredni kandidat en sam glas. Te volitve pa so pokazale, da je storila napredna ideja velikanski korak naprej. Naši možje so začeli samostojno misliti. Ne plaše se več, če jih duhovniki grdo gledajo. Posebno vrolo so se držali ob teh volitvah po

vaseh Sora, Draga, Gosteče, Pungart, Dol, Svetje, Medvode, Govejek, Trnovce. V teh vaseh so razen par izjem vsi volili napredno. In če bi zunanji volilcev ne bilo, bi te vasi odločile zmago. Zanimiva je bila volitev v I. razredu. Naših glasov je bilo 7, med njimi pet davkoplačevalcev, nasprotnih glasov 14, a davkoplačevalca, samo dva. Devet je bilo častnih občanov in 3 duhovniki. Osebnost so prišli volit' s klerikalci dr. Viljem Schweitzer, (ta ima posebne zasluge za medvodsko občino) kanonik Kalan iz Ljubljane župnik Dolinar iz Cerkelj in župnik Hirsch iz Radeč pri Zidanem mostu ter učitelj Praprotnik iz Škofje Loke. Pooblastila so poslali dr. Krek, dr. Šusteršič, Pfeifer, dr. Žitnik. V I. razredu so zmagali privilegiji, ne pa davkoplačevalci! Napredni volilec gosp. Fr. Šusteršič iz Svetja je davkoplačevalec v I. razredu, zato je oddal potem glasove vsem navzočim častnim občanom in vsem domačim duhovnikom. Izvoljeni so bili tedaj enoglasno. Glasen smeh je donel na ušesa tem „privandranim“ volilem in gledali so v tla, kakor obsojeni hudo delci. Pomarančar se je kar v kot skril. Le Braja ni bilo nič sram in je mahal z glavo in se potuhnjeno smejal. Našim volilem gre čast in hvala, da so se tako vrolo držali. Nasprotnih naj boje sram, ker so taki farški podrepani. Duhovnikom pa kličemo: V Medvodah in okolici se dela dan, v Sori se žari, vi pa tega se bojite, zato Vas pa skrb!

— **Pohujšanje mladine na katoliški podlagi.** Iz Kranjske gore se nam piše: Tukajšnji naš kaplan P. Perko poučuje na jako čuden način našo mladino v šoli. 15. pr. m. je razlagal deset božjih zapovedi in se seveda najbolj dotaknil „šeste“ zapovedi, katera je njemu kakor večini njegovih črnih sovrstnikov najljubša. Pregovor: Česar je srce polno, rada usta govore, se pokaže v polni meri pri kaplanu Perku. Poučeval je pri uri krščanskega nauka nedolžne otročice kar je znano in sme biti znano samo odraslim in kar takim otrokom le glave meša. Narisal je otrokom na šolsko tablo plemenitev posameznih dreves med seboj in potem primerjal to s človekom itd. Ker je ura v tako prijetni zabavi za njega in otroke prehitro minula, je rekel, da bode prihodnji četrtek še nadaljeval. Sicer pa je svetoval otrokom, česar še ne vedo in niso prav razumeli, naj vprašajo doma svoje starše ali pa, kar je posebno deklicam poudarjal, naj pridejo na njegovo stanovanje, da jim bo tam vse bolj natanjko razložil!! K takim uram krščanskega nauka, kjer se bo na ta način učilo in tako prezgodaj vcepilo v mlada nedolžna srca pohujšanje, ne moremo pošiljati svojih otrok. Kaplan Perko naj se zadovolji s še ostalo Marijino družbo, mlada, nedolžna bitja naj pa rajše uči četrte božje zapovedi, o kateri otroci najmanj vedo. Ne moremo pomagati, ako v naši fari tako nepotrebni Marijini družbi zvoni že zvon umirajočih in da jo zapuščajo skoraj vsa pametna in mlada dekleta ter rajši žive pošteno brez Mar. družbe, česar je naš kaplan Perko skoraj gotovo sam kriv. Zahtevamo, da naj pusti mlada in nedolžna srca pri miru. Liberalna gnezda imenuje to pokvarjeno farče posamezne vasi, a ve naj, da liberalci nismo še na tako nizki stopnji, kakor vi duhovniki in vaša hinavska sodrga, kateri se niti nedolžna srca mladih otrok ne smilijo, kajti sramovati se moramo pred lastnimi svojimi otroci, ki nam tako naivno pripovedujejo, kar jih katehet uči v šoli. Ponašate se, kaplan Perko, da ste bili že štirikrat v „Narodu“ in da Vas to najbolj veseli; no, kot nameček vam pridenemo še petokrat, da bo vaše veselje še večje in da doseže to veselje svoj vrhunec, vas, ako te vrstice ne pomagajo, naznanimo še sodnji. (To bi bilo najbolj pametno! Op. ur.)

Več družinskih očetov.

— **Sleparije pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico.** V zadnji sobotni številki z dne 24. pretečenega meseca priobčili smo pod tem zaglavjem poročilo o nepravil-

nostih, ki so se baje dogodile pri dostavljanju glasovnic od strani c. kr. poštnege urada v Gorenji vasi. Sedaj pa smo prejeli pojasnilo, da naš dopisnik ni bil točno poučen in da zlasti ge. poštarice v Gorenji vasi ne zadene nikakršna krivda. Zatrjuje se nam nadalje, da tudi poštni sel ni postopal tako, kakor se mu je očitalo. S tem bodi torej ta zadeva lojalno pojasnjena.

— **Za podpredsednika graškega nadsodišča** je imenovan — kakor je bilo že napovedano — predsednik celovškega deželnege sodišča Alojzij Walter.

— **Imenovanje v politični službi.** Namestništevnik konceptni praktikanti Leon pl. Klodič v Kopru, dr. Livij Ličen, dr. Herman pl. Ach ter Peter Beucen v Splitu so imenovani namestništevnik konceptistom in pride slednji v Trst službovat.

— **Prememba v državni stavbeni službi.** Višji inženir Julij Hilbert v Krškem je poklican v službovanje pri stavbnem oddelku deželne vlade.

— **Šolske vesti z Goriškega.** Učiteljice III. razreda Ana Jug v Vrtojbi, Karolina Gostiša pri Sv. Andreju, Marija Jug v Oseku in Marija Pfeifer v Opatjem selu pridejo v II., učiteljica II. razreda Karolina Leban v Kanalu pa v I. razred.

— **„Osa“.** Sedemnajsta številka „Ose“ prinaša na prvi strani podobo, ki kaže, da se v zadnjih sto letih razmere v naši deželi bistveno niso izpremenile, nikar pa še zboljšale. Prej desetina — zdaj „darovi“ za farške namene. Druga podoba je ilustracija k predavanju slavnega dr. Ev. Vezuala. Glede vsebine opozarjamo na „Zahvalno pesem“, na oktavo, zloženo na čast poslancem ljudske stranke, in na „Pravi vzrok“ itd.

— **Slovensko gledališče.** Snoči se je pela na slovenskem odru prvič R. Dellingerjeva opereta „Don Cezar“, ki si jo je izbral tenorist našega gledališča g. Orželski za svoj častni večer. Gledališče je bilo polno, kar izpričuje, da živa g. Orželski dokaj simpatije med slovenskim občinstvom. Ko je stopil na oder, je bil pozdravljen z viharim aplavzom in ob koncu I. dejanja se mu je izročil šopek svežih rož s primernim darilom v gotovini. — „Don Cezar“ spada med najbolj melodiozne opere, kar smo jih imeli priliko slišati v tej sezoni. Glasba v njej je lahko krila, polna lirčne mehko in miline. Vsa opereta je, rekli bi, sestavljena iz dehtajočega šopka najkrajših melodij, ki so mestoma razposajene veselega, mestoma pa sentimentalno melanholičnega značaja. A vse te melodije, ki nam svojo blagohotnostjo in milino prijetno božajo uho, segajo globoko v srce, vzbujajo v njem najslajša čustva. V glasbenem oziru je brez dvoma najlepše prvo dejanje, ki završuje z izredno efektivnim koncem s prekrasnim, že obče poznanim spevom „Pridi dol, o madona Tereza, glej kak noč se blešči...“ Ta melodijska tvori glavni glasbeni motiv v opereti in se ponavlja v nji v najrazličnejših variacijah. Kakor je opereta sama na sebi krasna, da jo je res pravi vžitek poslušati, vendar nismo bili z njo, kakor se je pela snoči, prav nič zadovoljni. To ni bila premiera, to je bila glavna skušnjava! Zbori so bili mestoma docela nesigurni, da so se hreščeče disonance kar podile druga za drugo. Soliste je oni faktor, o katerem ne smemo pisati, često popolnoma udušil. G. Zach, ki je igral kralja, je na nekem mestu pozabil peti, dasi je sicer dokaj dovoljno rešil svojo nalogo. Sploh bi se pila opereta prav lahko ponesrečila, ako bi je ne bili vzdržali na površju solisti. Pred vsem zasluži v tem oziru toplo priznanje g. Orželski, ki je snoči pel z izredno bravuro in s primernim temperamentom. Njegov glas je bil večer izredno čist in mehak, da ga je bilo vsejje poslušati. Vso hvalo zasluži tudi ga. Skalova, ki je zlasti krasno pela in dokaj temperamentno igrala v I. dejanju. V II. in III. dejanju se nam je pa zdel premrtva. Prav ljubka je bila gca. Rindova v vlogi Pueblo Escudera in se je posebno odlikovala v zadnjem prizoru v I. dejanju, ko poje podoknico „Pridi dol, o madona Tereza“. Izbori v maski kakor v igri je bil g. Lier kot arhivar Onofrio in je kot tak s svojo komiko izvrstno zabaval občinstvo. G. Betetto je igral ministra Mirabilla v splošno zadovoljivo. Da je Betetto izborni pevec, to je dognana stvar, opazimo pa, da je tudi v nastopih postal že docela siguran in da si je pridobil že dokaj

igralske rutine. Ga. Ronovska v vlogi done Urace nas je zadovoljila. — Našejam se, da bomo o repriži ugodneje pisali kakor o premieri.

— **Gospod. Klemensova,** ki je bila lansko leto angažvana pri našem gledališču, je letos nastavljena na ljudskem gledališču v Budimpešti. Te dni je pela na koncertu, ki ga je priredila neodvisna madjarska stranka, in dosegla, kakor poroča „Pesti Hirlap“, „z bravurnim svojim petjem“ velik uspeh.

— **„Apotheker-Gremium“.** Gremij ljubljanskih lekarnarjev je položil, kakor več drugih korporacij, na krsto pokojnega mestnega fizika drja. Koprive venec, na čigar travkih se je bleščal samonemški napis „Apotheker-Gremium“. Ker je bil pokojnik Slovenec in je tudi v gremiju večina Slovanov, bi se pač spodobilo, da bi se bil položil na krsto venec s slovenskim napisom!

— **„Splošno slovensko žensko društvo“.** Gosp. profesor Milan Pajk bo v petek nadaljeval svoje velezanimivo predavanje o renesansi v „Mestnem domu“.

— **Predavanje v „Katoliškem domu“.** Jutri v nedeljo dne 4. t. m. ob desetih dopoldne priredi g. Anton Chraska v „Katoliškem domu“ na Turjaškem trgu svojim prijateljem in somišljenikom predavanje o Kristu. Vstop je vsakomur prost.

— **Cesarjev spomenik.** Od g. S. Peruzzija, kiparja, kateremu je bil poverjen v izvršitev cesarjev spomenik, ki ga postavi ljubljanska občina, smo izvedeli, da je vse delo v polnem tiru. Umetnik je izgotovil modele že lansko leto spomladi ter jih meseca maja poslal v kamnolom Laas na Tirolskem, kjer je naročil potrebni marmor in kjer izvrše punkterska dela. Cesarjevo poprsje v nadnaravni velikosti je že izvršeno, v mramoru izbranim za figuralni del pa se je pokazala razpoka, zato so ga morali zavreči in izbrati drug kos. S tem se je delo zavleklo, obenem tudi odkritje cesarjevega spomenika.

— **Lokalna organizacija jugoslovenske socijalne demokracije v Ljubljani** nas prosi konstatirati, da ni bila v nobeni zvezi s III. mednarodno maškardo: stoletnica francoskega karnevala in s korzom, marveč, da je oboje priredila „Strokovna akademija“, ki ni s stranko v nobeni zvezi. Pripomniti je temu, da vodijo strokovno akademijo notorični socialni demokratje.

— **Učiteljski dobrotniki.** „Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta“ so darovali: Slavno županstvo v Litiji 20 K; sl. županstvo pri Devici Mariji v Polju 10 K; učiteljski zbor v Trzinu 18 K; g. Andrej Kmet, nadučitelj v Cerkjah, 5 K namesto venca na grob umrlemu tovarišu, nadučitelju g. Josipu Kraglu; trdka Fran Ksav. Souvan v Ljubljani, trgovina manufakturnega blaga, 13 K 64 vin; Šentiljsko učiteljsko 8 K, namesto prispevka za nagrobni spomenik umrlemu tovarišu Fr. Brezniku; vesela družba v hotelu „Šapla“ v Šturji 5 K 20 v; vesela družba pri Francetu na Vevčah 5 K; Neimenovan iz Ljubljane 200 kron pokroviteljine; g. I. Šešek iz Stolca, polovica od krsnog slavlja kod Vase Bogojeviča, 6 K; prijateljsko omizje v gostilni g. Majarona v Brezovici pri Borovnici ob godovanju tovariša Frana Paplerja, 10 K; tovariš Jakob Cepuder, nabral pri občinski seji v Hrušici pri Ljubljani, 18 K; č. g. Vilko Paulus, župni upravitelj na Šenturški gori, 2 K; g. Ivan Bizjak, pekovski mojster in posestnik v Ljubljani, 2 K; tovariš Leopold Baebler nabral v veseli družbi v Idriji, 3 K 10 v; tovarišica Alojzija Izlaker nabrala pri omizju v Predvoru 2 K; tovariš I. Vozel nabral v veseli družbi pri Hrastarju v Trebnjem, 6 K 43 v; g. Janez Vurnik, posest. i. dr. v Radovljici, 5 K; Ormoško učiteljsko društvo na račun pokroviteljine 2. rok v znesku 50 K; Posojilnica na Dolu (Štajersko) 10 K; tov. Alojzija Izlaker nabrala pri veseljem omizju v Predvoru 4 K 65 v; tov. Fran Leskovar nabral v veseli družbi pri Janku v Novi cerkvi 3 K 20 v; g. trgovski potnik I. Vernik pri „tarok partiji“ v St. Janžu po tov. V. Beretu daroval 5 K; Konjiško učit. društvo 12 K; na račun prvega roka 50 K pokroviteljine; tov. Ivan Magerl v Svibnem nabral 12 K 25 v; Posojilnica v Žužemberku 50 K; hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani 100 K; zadnji gostje pri veselici pevskega društva „Soča“ pri Sv. Luciji 5 K 02 v; č. gospa Gusti Kudrova, soproga sodnega pristava v Črnomlju, nabrala ob priliki izleta v Gradac 4 K 20 v; gđ. Ema Schott, učiteljica v Toplicah, 6 K 50 v, ki jih je nabrala ob odhodnici v Toplice;

g. Stevan Sorenac, srbski svečenik v Ljublinji v Hercegovini, nabral pri seji pri sodniku Čoviću, 5 K; misel za nabiranje je sprožil g. sodnik v Stolen, rodom Kranjec; okr. posojilnica v Litiji 20 K; vesela družba pri Lumanju v Sempasu zložila 11 K 20 v. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Živeli nabiraleci in nabiralke Bog plati!

— **Javna vinska pokušnja.** Pri nocojšnji, od 1/8.—1/10. ure vršeci se javni vinski pokušnji se bodo točili razen več drugih, tudi novodošli nemški rizling in rulanec grofa Lanthierja graščine na Slapu ter karmenit gospe J. Schwiekert iz Vipave.

— **Novo tamburaško društvo** se je ustanovilo v Novem Vodmatu pri Ljubljani ter se imenuje „Klub tamburašev v Vodmatu“. Pravila se predložijo v kratkem deželni vladi v potrjenje.

— **Za božjo čast** se tvega Janez Mekinc, ki je prišel v črnuško faro namesto rajnega mirnega župnika Kobilce. Doslej je bil na Črnučah pri volitvah mir in je vsakdo volil po svoji pameti in razsodnosti. Pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico se je pa Mekinc pehal, kot bi se mu šlo za življenje, in oblezel je vsakega obrtnika, da je izprešal iz njega glasovnico. Rajni Kobilca ni bil tak, zato so ga ljudje radi imeli, Mekinc je pa v teku tega kratkega časa že splošno nepriljubljen. Tudi precej robat je. Ako pride kdo k njemu za kaj vprašat, zareži nad njim, kot bi se moral vprašalec sesesti pred njegovo mogočnostjo. Mekinc namerava ustanoviti zdaj Marijino družbo. Zakaj bo to potrebno, ne vemo. Vemo le, da se rajnemu Kobilci to ni zdelo umestno, in vendar se o Črnučanih ni nikoli slišalo, da bi bili kaki slabi kristjanje. Govori se sicer, da Marijine družbe izboljšujejo človeško družbo, v resnici jo pa le slabšajo in je za izboljšanje uravnosti med ljudmi dosti drugih sredstev, ki ne bodo vcepali v ljudstvo hinavščine in ošabnosti, katere so deležne Marijine device, ki pravi: Me smo pri Bogu bolj „gor vzete“, ker nas imajo g. kaplan ali fajnošter bolj radi od drugih!

— **Oče Cofek,** bivši župan v Šmartnem pri Litiji, ima toliko različnih pregreh, da je prav vreden tovarš župana Smovca. V soboto smo razkrili tatinsko lovsko družbo, kateri je vodja Cofek, danes pa lahko zopet postrežemo z novim dokazom o Cofekovi čednosti. V tem oziru se nam piše iz Šmartna: Meseca novembra 1905 je kupil Cofek od nekoga fanta, ki je tudi v prej omenjeni lovski družbi, 38 litrov slabega vina, ga zakopal v listnico in ga potem prodal za časa renesanse. Vstopnina za člane prosta, za nečlane 1 K.

— **Davčni urad v Kamniku** je od 1. t. m. nvrščen med glavne davčne urade.

— **Zabavni klub v Radovljici** priredi v nedeljo t. j. 4. marca 1906 popoldne ob 1/3. uri predavanje. Predaval bode gosp. baron Zoiss o „Italijanskem slikarstvu za časa renesanse“. Vstopnina za člane prosta, za nečlane 1 K.

— **Maskarada v Novem mestu.** Naša narodna čitalnica je priredila na pustni torek t. j. dne 27. februarja t. l. običajno vsakoletno maskarado, ki se je povsem sijajno obnesla. — Mask sicer ni bilo toliko, kakor nekaj poprej, a bile so istinito izbrane in zelo okusno kostumovane. — Naše poizrtvovalne dame so se itak odlikovale s prirediteljevo izvrstnega bufeta, za kar jim izrekamo pristrčno zahvalo. Omeniti nam je izborne godbe na lok pomnožene oziroma popolnjene gg. Kastelice, Podkrajšku in Schifferju pod vodstvom našega odličnega kapelnika Emersiča, katerega bomo pač težko pogrešali, ker nas v kratkem zapusti. — Plesalo je vse, staro in mlado do ranega jutra in tako vsestransko animirana in neprisliljena veselica je popolnoma zadovoljila vsakega, kdor se je je udeležil.

— **Katastrofa na Krki.** Piše se nam z dne 2. t. m. Vsled nepričakovane otajenja snega po južnem vetru in vsled silnega dežja v sredo večer je Krka silno narasla in prestopila bregove. Pri bolnici usmiljenih bratov v Kandiji je odtrgala voda kanalico, h kateri je bil priklapljen tudi čoln, v katerem sta bila slučajno dva hlapca. Vse skupaj je plavalo z zbesnelimi valovi napram železnemu mostu. To je bilo v četr-

tek nekako ob 3. uri popoldne. Dospelvi pred železni most, kjer je voda že silno narasla, je butnila streha kopalnice z vso silo ob železne prečke mostu. Splan se je ustavil in na ta način sta se mogla rešiti tudi oba v čolnu se nahajajoča hlapca, ki bi bila našla gotovo žalosten konec kje doli ob spodnjih jezovih, ako bi se ne bila zadela ob most. Ves prizor je bil mučen za opazujoče občinstvo, še bolj pa seveda za oba v čolnu se nahajajoča hlapca. Voda danes vpada.

— **Korzo v Postojni.** Na pustni torek je bil v Postojni pravi velikomestni korzo. Dolga vrsta raznovrstnih z zelenjem, cveticami in slikovitimi nakitjem okrašenih voz se je vozilo po trgu, svobodna in vesela razposajenost lepih mask je povzročila obilno smeha in zabave. Umazanih in razcapanih pouličnih pustnih sem ni bilo nič.

— **Detomor.** 11. februarja je porodila posestnikova hči Franciška Stepič v Orehu pri Postojni nezakonskega otroka, katerega je djala na tla in mu ovila z vso silo okrog vratu robec. Tudi je zgrabila dete z obema rokama za obraz in mu ga stiskala. Mrtvo truplo je skrila najprej v svojem kovčku in ga zakopala 27. februarja v kleti. Morilko so izročili sodišču.

— **Umrli** je v Marenbergu učitelj Hans Dietner.

— **Smrt v peči.** V Beliču pri Enožu je šla kmetica Golob, mati 9 otrok v peč ter zgorela.

— **Okrajnega glavarja je okra-**
del za 2000 K v Münzschlague pomožni uradnik Lamminger in pobegnil na Ogrsko.

— **Slovenski plesi.** Dobili smo iz Trsta naslednje pismo: V „Slovenskem Narodu“ od petka, dne 23. februarja in od ponedeljka, dne 26. februarja bila je notica o plesu uradniškega plesnega kluba „Sloga“, in sicer v petek, da se bo v ponedeljek, da se je plesal od g. Sancina sestavljeni prvi slovenski ples „Slovenka“. Kakor je razvidno iz moje knjižice „Slovenski plesalec“, katero sem izdal že leta 1893. je prvi slovenski sestavljeni (slikani) ples po podpisnem sestavljeni ples „Slovan“, katerega je prvičkrat plesalo pred 15 leti 16 parov v različnih narodnih nošah na plesu „Delavskega podpornega društva“ v gledališču „Fenice“. Pred 4 leti se je pa plesal isti ples na plesu tukajšnjega „Trgovskega izobraževalnega društva“ v gledališču Armonia (sedaj Goldoni) in letos plesalo ga je 16 parov „Sokolov“ in „Sokolice“ na veliki maskaradi „Tržaškega Sokola“ dne 25. februarja. Tudi drugi slovenski ples je moj „Slovenski valček“, katerega sem izdal o priliki otvoritve „Narodnega doma“ v Trstu. Ples „Slovenka“, katerega je sestavil g. Sancin — pred leti moj učenec — bi bil torej šele tretji in ne prvi slovenski ples. — Ivan Umek, diplomirani profesor plesa in član „Akademije“ profesorjev plesa v Parizu.

— **Hotel „Balkan“ v Trstu.** Pred kratkim smo prinesli o tem hotelu notico, ki nam je bila doposlana iz Trsta, in v kateri je bilo rečeno, da poprejšnji najemnik g. Fran Dolničar ni bil dovolj izurjen in da so se zaradi tega pojavile v hotelu neprilike in zadrege. Kakor je razvidno iz sodnega protokola, pa zadreg in neprilike ni bil kriv g. Dolničar, marveč so jih bili krivi nedostatkostavbe same. V tem oziru opozarjamo na „Poslano“ gosp. Dolničarja. Končno bodi omenjeno, da smo prejeli v tej zadevi daljši dopis tržaških rodoljubov, ki se odločno zavzemajo za gosp. Dolničarja in potrjujejo, da njega ne zadene prav nobena krivda, ali ker so to zasebnopravne stvari, ga nismo priobčili.

— **Brat brata.** V Skorkoli pri Trstu ima Ivan Žverca štiri otroke iz prvega zakona in je zdaj v drugo oženjen z žensko, ki je najstarejši njegov sin Leopold ne more videti, ter jo smatra za svojo sovražnico. Večkrat je že prišlo do prepira, pa tudi do pretepa med njima in Leopold je bil že 18 mesecev zaprt, ker je težko telesno poškodoval svojo mačeho. Ko je pred par meseci prišel iz ječe, se razmere niso nič zboljšale, pač pa je Leopold začel sovražiti še svojega brata Ivana, da si je ta kupil iz strahu pred njim samokres, ki ga je vedno seboj nosil. Dne 9. januarja sta trčila brata v ulici Galati v Trstu skupaj. Ivan je potegnil samokres in ustrelil na brata, da bi ga ostrašil. Uspeh je bil pa ravno nasproten; Leopold se je vrgel na Ivana, in ker si ta ni mogel drugače pomagati, izstrelil je še ostalih pet strelcev na brata, da je bil ta težko ranjen. Sodišče je pa Ivana obsodilo le na 2 meseca ječe zaradi prekoračenega silobrana. Leopold ni hotel pričati zoper njega.

— **Sestra umorila sestro.** V Trstu je 18letna Angelina Cuperlo tako nesrečno sunila z dežnikom svojo 14letno sestro Ido, da ji je prebodla sence ter je deklica vsled tega umrla.

— **Ljubavna drama.** K 28letni vdovi Mariji Kumar v Trstu je prišel predsončnim njen ljubček 21letni trgovski potnik Enea Lakovič. Po kratkem prepripi in pogledu Lakovič samokres in ustrelil dvakrat na svojo ljubico, nato pa nastavil proti sebi cev in se ustrelil dvakrat v glavo. Prepeljali so oba v bolnico. Lakovičev položaj je veliko bolj resen od Kumarjeve.

— **Poskušeni samomor.** 23letna Marija Vure v Trstu je hotela v samomorilnem namenu skočiti skozi okno, a so jo še o pravem času zgrabili in oddali v opazovalnico.

— **Obesila se je** na pepelnico sredo v Dolenji Vrtojbi na Primorskem 50letna Uršula Marmolna v skednju. Menda je bila umolbolna.

— **Tri dni prebil v kraški jami.** Kmet Matevž Djurjevič je bil na pustni dan silno pijan in ko se je vračal domov v vas blizu Buzeta, je padel v neko kraško jamo, iz katere ni mogel priti sam in v kateri je prebil tri dni. Šele četrty dan so slišali njegov klic mimoidoči vaščani in ga rešili gotove smrti. Mož je od stradanja in strahu tako oslabil, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Na Dunaju se snuje slovenski abstinenci krožek.** Prvi sestanek je v soboto 10. marca 1906 ob 4. uri popoldne v Volksheim v brezalkoholni restavraciji XVI., Koflerpark 7. Prijatelji abstinence gibanja dobro došli! Sklicatelj: L. Lénard; Josip Bavdek, stud. iur.; Mary Stekar.

— **Slovenski lantje v Kilbu** na Nižjem Avstrijskem so priredili 18. pr. m. javni ples, ki je bil jako dobro obiskan. Ples so priredili naznanili slovensko in nemško, razobesili pa so slovensko trobojnico. Ples je posetilo več imenitne gospode, nekateri so prišli po pol ure daleč. Vsa zabava se je izvršila v najlepšem redu. Vsa čast fantom rojakom, ki v tujini ne pozabijo svoje narodnosti!

— **Katoliško vseučiliško društvo** je imelo v sredo v Solnogradu svoj glavni shod. Društvo ima 2,489.767 K premoženja. Preteklo leto je prirastlo 447.334 K. Koliko je v tem slovenskega denarja?

— **Čemu to?** Neki „tudi-lovec“ z Dolenjske ceste je zastrupil ob cesti konec Illovice na barju neko vrano ter jo pustil tam ležati. Dva psa, ki sta prišla do mrhovino vohat, sta vsled zastrupljenja naenkrat poginila. Ker bi se lahko zgodila kaka večja nesreča, naj se take bedarije kaznujejo.

— **Vsled deževja in snega** narasla je Ljubljana s pritoki zadnja dva dneva za 150 m nad normalom. Istotako Sava pri Zalogu, ki kaže višino na vodomeru 050 m n. n.

— **Glas iz občinstva.** Dalmatinova ulica v Ljubljani so na najlepšem delu mesta, vendar če ima človek smolo, da mora zjutraj iti po njej, tega ne bo storil več nego enkrat, če ga potreba v to do skrajnosti ne sili. Pri vsakem koraku moraš paziti, da ne stopiš v kup blata, ne cestnega, ampak človeškega. Upamo, da ima mestni magistrat smisel tudi za snago Dalmatinovih ulic, zato bi ga ponižno naprosili, da tudi nekoliko poskrbi za nje, kar bo gotovo hvale vredno.

— **Mlad navihanec.** Ključarski vajenec Jakob Brandšteter iz St. Lovrenca je bil v Tönnessovi tovarni v jako dobrem glasu in so ga vsled tega tudi pustili brez nadzorstva pospravljati pisarne. Fante je pa to priliko izkoristil in začel z nekimi ključki odpirati miznice in krasti iz njih denar. Delovodju gosp. Jakobu Hutterju je ukradel prvič bankovec za 50 K, potem enkrat 30, enkrat pa 5 K. Gosp. Gabrijelu Brinšku je izmaknil 2 K, kontoristinji gđ. Mariji Skrančević pa 10 K. Ko so pogrešili denar, so začeli nadzorovati Brandšteterja in ko so ga večer dobro prišli, je tatvino priznal. Pri njem so dobili samokres in še več drugih reči, katere je kupil za pokradeni denar. Vprašan, čemu ima samokres, je rekel, da ima do orožja posebno veselje in da ga nosi s seboj zlasti še zato, da bi ustrelil doma kakega tatu, ko bi hotel kaj krasti. Ako je imel samokres res v ta namen, je imel priliko res ustreliti tata, za katerega je dobro vedel, — namreč sam sebe — toda tega ni storil. Dolgoprsteža so oddali policiji, ki ga je djala pod ključ.

— **Trpinčenje živali.** Danes zjutraj je neki hlapec tako preobložil s premogom voz, da ga konja v Knafovih ulicah nista mogla izpeljati. Mesto, da bi bil odložil nekaj premoga ali pa da bi bil poiskal pomoč, je prijel za bičevnik in z njim ubogo žival tako dolgo tepel, da so mu mimoidoči morali preprečiti to surovost.

— **Predpustna kronika.** Ta predpust je bilo v Ljubljani 343 raznih plesnih veselje. V „Narodnem domu“, „Unionu“, v Kazini in na Starem strelišču je bilo 27 večjih veselje in maskarad, drugi pa so bili po manjših gostilnah navadni „bali“. Mestna občina je dobila za vse te veselice

licence 1801 K, ki so pripadle ubožnemu zakladu.

— **Aretovana** je bila na jubilejskem mostu 26letna nepoboljšljiva tatarka Marija Ponikvarjeva iz Žilc pri Logatcu. Navedenka ima za mesto prepovedan povratek in se jo tudi dolži, da je Mariji Dolinarjevi v Mengšu pokradla več obleke in srebrno uro. Tatko so izročili c. kr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

— **Pogreša** se od 28. m. m. umolbolni Andrej Janežič, rojen leta 1841. v Trzinu in tja pristojen, ki je bil že od leta 1885. kot tak v tukajšnji bolnišnici in ker ni bil popolnoma zmešan ali nevaren, je opravljati hišne posle. Sumi se, da je Janežič najbrže zabredel v Ljubljano.

— **Med vožnjo zblaznel.** Danes zjutraj je v dolenskem vlaku zblaznel neki neznan človek, srednje starosti, tako močno, da so ga v vlaku morali zvezati. Ko je pa dospel v Ljubljano, so ga oddali v blaznico. Nesrečnež je vstopil v vlak v Ribnici.

— **Na policijskih oglasih** je razstavljena slika Hermana Mayerja, ki je pri dunajski firmi „Weiss“ izgovarjal za 50.000 K briljantov in jo neznano kam odkuril.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora na Tirolsko 200 Ogrov in 180 Črnogorcev. 200 Hrvatov je šlo v Bregeno, 100 v Inomost, 90 pa v Meran. 25 Slovencev je šlo v Ameriko, 90 Hrvatov je pa prišlo nazaj. — Predvečrajšnjim je šlo v Ameriko 20 Dalmatincev in 2 Slovence. 91 Hrvatov je šlo na Prusko, 18 v Scheibbs, 14 jih je pa prišlo iz Bohinja. 62 Kočevarjev je prišlo z Dunaja in okolice.

— **Izgubljene in najdene reči.** Ivan Hofelner je izgubil srebrno remontoarno uro z dvema pokrovoma, vredno 30 K. — Rudolf Sartory je izgubil črno denarnico, v kateri je imel 43 K denarja. — Gospod grof Fran Lichtenberg je našel boo in jo oddal na magistratu. — Gospa Marija Bahovčeva je izgubila zlat križec, vredno 10 K. — Posestnica ga. Ana Podkrajškova je našla žensko uro. Lastnik jo dobi pri njej na Resljevi cesti št. 24. — Ga. Jožefa Metzkjaveja je izgubila zlato brožo z briljantom, vredno 10 K. — Kuharica Alojzija Kavškova je izgubila 3 K denarja. — Izgubila se je dne 28. m. m. srebrna ura z dvojnimi pokrovom in častniško verižico (obesek tolar) od Spod. Šiške do Marije Terezije ceste. Odda naj se na Dunajski cesti v gostilni g. Beveca.

— **Tujci v Ljubljani.** Meseca februarja t. l. je došlo v Ljubljano 2688 tujcev — 404 manj kot prejšnji mesec in 136 več kot v istem mesecu lanskega leta. Od teh se jih je nastanilo v hotelu: Pri „Slonu“ 567, „Union“ 482, pri „Maliču“ 203, „Lloyd“ 210, „Ilirija“ 149, „Južni kolodvor“ 75, pri „Bavarskem dvoru“ 47, pri „Avstrijskem cesarju“ 179, „Strukelj“ 101, „Grajzer“ 79, v ostalih gostilnah in prenočiščih 496.

— **Meteorološko mesečno poročilo.** Minoli mesec svečan je bil srednje tople in precej moker. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Čelsijevih stopinjah: Ob sedmih zjutraj — 2-2°, ob dveh popoldne 2-5°, ob devetih zvečer 0-1°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 0-1°, za 0-3° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 731-8 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 4-2 mm pod normalom. — Mokrih dni je bilo 13; padavina, dež in sneg znaša 81-5 mm. Megla je stala zjutraj petkrat; med vetrovi je prevladoval jugovzhodni. — Tekočega meseca sušca pride luna 18. v zemljino obližje.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes zvečer koncert v „Narodni kavarni“ (Gosposke ulice). Začetek ob 9. uri. Vstop prost. — Jutri zvečer je koncert v hotelu „Ilirija“ (Kolodvorske ulice). Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.

— **Najnovejše novice.** — Nemško učiteljstvo na Moravskem je sklenilo polnoštevilno pristopiti nemškemu sulferajnu ter nabrati med seboj večje zneske. Dosedaj so nabrali že 3000 K.

— **Maksim Gorki** je prišel v Berlin, da prisostvuje premijeri svoje drame „Na dnu“ v ruskem jeziku.

— **Žrtva prepovedane kolportaje.** V Budapešti je raznašalka časopisov Zita, ki je prišla vsled prepovedane kolportaje ob kruh, skočila pred električni voz ter obležala mrtva.

— **Morilka svojega moža** oproščena. V Vel. Varadinu je kmetica Bincses zadavila svojega moža ter truplo v gozdu obesila. Porotniki pa so jo oprostili, ker je dokazala, da je mož grdo z njo ravnal.

— **Izgredi na vseučilišču** v Lvovu so se včeraj obnovili ter je prišlo do hudih pretepov med poljskimi in maloruskimi dijaki. 15 poljskih dijakov je ranjenih, vse šipe so znova pobite. Vseučilišče se najbrže zapre.

— Nemški cesar in angleški kralj se baje sestaneta v Atenah pri olimpijskih igrah koncem meseca aprila (zakaj ne 1. aprila?).

— **Kaj sme vse katoliški duhovnik po cerkvenih postavah?** Zupnik Schmid v Bolcanu na Tirolskem je imel ljubavno razmerje z mizarjevo ženo Begali, kateri je poplaševal njeno ljubezen z raznimi velikimi „posojili“. Ko je ženska videla, da se da iz Schmidu spraviti mnogo denarja, katerega ima ta v izobilju, zahtevala je vedno več, kakor je bilo tudi njuno spolsko občevanje vedno pogostejše. Tekom podgurega leta je dobila Begali od Schmidu 1590 K in je ugodila ta čas marsikaki naravnost neverjetni zahtevi Schmidovi, ki se je izkazoval kot najnesramnejši prasec v marsikaterem oziru. Septembra lanskega leta je pa Begali zahtevala od Schmidu kar 1100 kron skupaj. To je bilo pa posvečenemu svinjariju že preveč in je vložil proti svoji ljubici ovadbo zaradi izsiljevanja. Pri obravnavi je Schmid priznal večinoma vse, kar je Begali povedala o svojem intimnem razmerju z njim. Povedala je pa veliko! Slikala je scene, ki presegajo daleko srednjeveške samostanske skandale. Tudi zupnikova kuharica je vedela veliko lepega povedati, a kar je pravila, zdelo se ji je vse samoobsebi umevno. Begali je bila obsojena na 6 mesecev težke ječe zaradi izsiljevanja. Seveda se je vsa zadeva raznesla takoj po Bolcanu in vsakdo je pričakoval, da višja duhovska oblast kaj stori proti Schmidu. A nihče se ni niti ganil. Zgodilo se je celo, da je Schmid pri neki procesiji par dni po obravnavi nosil prosto Trenkwalderju mitro, dasi je celo krščansko socijalni „Tiroler“ publiciral tek obravnave. Šele ko se je javna nevolja proti Schmidu pokazala očitno, ga je knezoškofijski ordinarijat v Tridentu odstavil. Zdaj se je pa oglasil klerikalni list „Augsburger Postzeitung“ in trdil, da je vse zlagano, kar se pripoveduje o razmerju Schmidovem do Begalijske, dasi je Schmid sam priznal vse posameznosti! Kaj takega morejo trdit le klerikalni listi, katerim resnica smrdi kot hudiču križ. H koncu bi si dovolili tole vprašanje: Kaj mora stori katoliški duhovnik, da se nra vstveni čut njegovih kolegov upre temu in da ga njegovi duhovni predstojniki odstranijo zaradi tega dejanja? V pričujočem slučaju je prišlo do kaj takega le, ker ja bil javen skandal naposled že prevelik! Ali bi nam ne mogel naš „Slovenec“ v tem oziru dati enkrat temeljitega pojasnila?

— **Indijanci za Rooseveltovo hčer.** Indijanci, ki zelo ljubijo predsednika Roosevelta, so se spomnili tudi poroke njegove hčere. Posebna deputacija 10 Indijancev je prinesla par dni pred poroko v „belo hišo“ telovnik iz bivolske kože, a ne nevesti Alici, temuž njenemu zaročniku, češ, Alice že itak dobiva vse darove, a ženin ničesar. Oče Roosevelt je rekel deputaciji: „Dar izročim sam svojemu zetu, ki mora tudi nositi telovnik, sicer ne dobi moje hčerke.“ Indijanci so vsi srečni ta odgovor brzojavili domov.

— **Vojni avtomobil.** Na Francoskem so izdelali za Rusijo posebne vrste avtomobil z oklopom, ki ga ne prodre nobena krogla iz puške, niti na 20 metrov ne. Velikanski avtomobil ima obliko zaboja, zgoraj pa ima stolpič s pripravami za streljanje. Moštvo kakor tudi stroji so popolnoma zavarovani. Voznik in vojak gledajo skozi drobne rešetke iz avtomobila. Avtomobil lahko dirja preko izkopanih jarkov. Iz stolpa se lahko strelja na vse strani. Avtomobil je z vso posadko 3200 kg težak. Po ravnem prevozi v uri 45 km.

— **Bradate žene.** Splošno se sodi, da se žene, ki jih je narava po moti obdarila z brkami ali še celo s poraščeno brado, več ali manj oddaljujejo od lastnosti, ki so sicer ženski lastne. Pariški antropolog dr. Berillon je pred kratkim objavil jako zanimivo razpravo o bradatih ženah. V tej razpravi trdi na podlagi mnogih skušenj, da so bradate ženske ravno tako dobre gospodinjice in dobre žene in matere kot druge brez poraščene brade in brk, če ne morda še boljše. Take ženske imajo po navadi mnogo otrok in jih vzorno odgoje.

— **Kraljeva golobica.** Pokojni danski kralj Kristijan je imel navado, da je zjutraj, ko je vstal, pa bodi po zimi ali po leti, odprl okno svoje spalnice, odkoder se je videlo na vrt. Ko je odprl okno, priletela je kot sneg bela golobica, ki se je stakrega kralja tako privadila, da mu je jemaia hrano iz roke. Tako je kralj vsako jutro, ko je vstal, zmatral za svojo dolžnost, da nahrani golobico. Ko je pred kratkim kralj umrl, prišlo je golobica kot navadno na okno, katero je pa našla zaprto. Ves dan je čakala pri oknu, nihče je ni mogel spraviti proč. Tu se je je umislil mladi kralj Friderik, ki hoče nadaljevati dobro delo svojega očeta in nadalje hraniti kraljevo golobico.

— **Ubogi kadilci.** V Bristolu, kjer so največje tovarne za izdelovanje cigaret, se je ustanovila liga proti kajenju, in šeststo mladih deklic, 16 do 19 let starih je priseglo, da ne dovolijo nikakega približevanja kadilcem, da predvsem nikoli ne poljubijo nobenega kadilca. Prisega je hudo zbegala bristolske mladeniče. Mnogo izmed njih je že sklenilo, da opuste tobak, večina pa je takih, ki hočejo počakati, da pridejo dekleta bolj v leta.

— **Najhitrejši živali.** Ako bi se vsi štironožci udeležili dirke, dobila bi znago gazela, ki preteče v sekundi 27 metrov. Takoj za gazelo pride konj-dirkač, ki preteče v sekundi 25-5 metra, dočim preteče najhitrejši pes, nemreč ruski, komaj 25 metrov v sekundi. Zajec, ako ga pade psi, preteče v sekundi 18 metrov. Nekega angleškega biciklista so preganjali po ravni cesti volkovi celih petdeset ure ter so pretekli v tem času 28 angleških milj, kar pride na sekundo 10 metrov.

— **V vseučilišnih knjižnicah cele Evrope** je okoli 20 milijonov knjig. Na prvem mestu je Nemčija, kjer imajo vseučilišne knjižnice 5,850.000 knjig. Na drugem mestu je Italija s 3 milijoni knjig, nato pridejo Anglija, Avstro-Ogrska in Rusija, vsaka z več kot 2 milijona knjig. Na tretjem mestu so Švedska, Norveška in Španija, vsaka z nad pol milijonom knjig. Na zadnjem mestu je Francija, ki ima poleg Nemčije in Italije največ knjižnic, a v njih je le 600.000 knjig.

— **O nevesti španskega kralja, Eni Battenberški** so širili listi vest, da ne bo imela nikake dote. List „World“ pa sedaj dokazuje, da bo imela princezinja lepo premoženje. Njena mati dobiva od države na leto 144.000 K, katerih niti polovice ne potroši. Ko se je leta 1885. poročila s princem Henrikom Battenberškim, ji je dala mati, angleška kraljica Viktorija, 2,400.000 K, a parlament ji je dovolil 720.000 K. Razen tega si je pridelala 4,800.000 K, a ob smrti ji je dala mati 12 milijonov kron. Iz tega se vidi, da princezinja Ena ne pride kar tako praznih rok na španski prestol.

— **Nesporazumljenje.** V Hirschbergu (Slezija) je trgovina za moške predmete, ki se imenuje „Prince of Wales“ (valeski princ), kakor se drugod imenujejo trgovine pri „turškem sultanu“, „avstrijskem cesarju“ i. t. d. Ta trgovina je pisala poslovno dopisnico neki graški tvrditi ter jo poslala, naj ji pošlje vzorce in cenik za loden. Ze tretji dan je dobila trgovina „Prince of Wales“ pismo z naslednjim naslovom: „Nj. kraljevi visokosti, prezvišenemu gospodu princu Valeskemu, Hirschberg v Sleziji.“ Pismo se je glasilo: „Vaša kraljeva visokost! Z največjo spoštljivostjo podpisani si drzne z današnjo pošto odposlati ponudbo z vzorci o svojih deževnih plaščih. Razen blaga za deževne plašče si je z največjo spoštljivostjo podpisani dovolil, vpslati tudi zbirko vzorcev o svojih lodnih in ševijotih, ki so tudi pripravi na dežne plašče. Z največjo spoštljivostjo podpisani prosijo za visoko čast naročila ter si bo gotovo prizadel, da se izkaže naročila tudi vrednega. Vaši kraljevi visokosti najvdaneji sluga N. N.“ — „Zabiti Gradčan“ bi si bil pač lahko mislil, da si angleški prestolonaslednik ne bo dal tiskati poslovnih dopisnic, niti se mu bo podpisoval „z veseloštevovanjem“, kakor je bilo na naročilni dopisnici iz Hirschberga.

— **Najbogatejši mož Rusije umrl.** V Peterburgu je umrl višji nadkonjar carskega dvora, grof Anatol Orlov-Davidov, v starosti 68 let. Pokojnik je bil največji posestnik Rusije ter je veljal kakor najbogatejši mož v vsem ruskem carstvu. Njegova posestva se raztezajo na 9 gubernij. Razen tega je zapustil v Peterburgu in Moskvi 100 velikih hiš. Ob izbruhu rusko-japonske vojne je daroval 1 milijon rubljev v vojne svrhe, pol milijona pa za „Rudeči križ“.

— **Električni razganjač megle.** Anglež Lodge je dognal, da se s pomočjo užiganja električnih isker odstraniti v manjšem prostoru meglo. V popolnoma zakajeno prostorno sobo je postavil dvojce Leydenskih steklenic, ki sta bili z elektriko popolnoma napolnjeni in na tak način zvezani, da sta se neprestano nabijali. Posledica tega je bila, da se je zrak v sobi popolnoma čistil. Na 50 do 70 km daljine je lahko razgnati na tak način meglo, kar je velike važnosti za ladje, ki se bodo tudi v najhujši megli na tak način umikale druga drugi.

— **33 novih planetov.** Število planetoidov in asteroidov, onih malih nebesnih teles, ki med Martom in Jupitrom obkrožavajo sonce, se je od srede septembra pr. l. do danes povečalo za 33. Odkrili so jih potom fotografije. Dozdaj je znanih vsega skupaj 569 planetoidov.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“. Vsebinska marčeva zvezka: 1. A. Askerc: Knez Volkun. 2. Dr. Ivan Tavčar: Iz kongresa. 3. Dr. Ivan Prijatelj: A. N. Pypin. 4. Kristina: Povratek. 5. Ivan Cankar: Poslednji dnevi Stefana Poljanca. 6. Dr. Fr. Derganc: Janez Trdina. 7. C. Golar: Mak žari. 8. Vladimir: Juristom. 9. Dr. Ivo Šorli: Romantiki življenja. 10. L. Pintar: Satura. 11. Dr. H. Dolenc: Črtice o burji. 12. Kristina: Posijal je topel dan. 13. Književne novosti. Testament. — E. Gangl: Anton Medved: Poezije. — Dr. Ivan Prijatelj: Iz naroda za narod! — „Slovenska Šolska Matica“. — Korespondenca dr. Jos. Muršca. — Dr. Fr. Ilešič: Perkovac Ivan: Pripovedi. — Iz bojnega odseka. — Dr. Jos. Tomineš: I. E. Tomić: Veronika Disinička. — Dr. Jos. Tomineš: Izveštaji G. G. V. Jordanova. M. Iv. Dežmana i P. Popovića. 14. Gledišče. Dr. Fr. Zbanič: Slovensko gledišče. A. Drama. B. Opera. 15. Med revijami. A. Askerc v jih. — Rasto P.: Slovenci na Ogrskem. — Dr. Jos. Tomineš: Brankovo Kolo. — Dr. Jos. Tomineš: Behar. 16. Splošni pregled. Stritarjeva sedemdesetletnica. — Svatopluk Čech. — Bodoči knjižni program „Slovenske Matice“. — Tehniški slovar. — Dr. J. T.: V pojasnilo. — „Učiteljski Tovariš“. St. 9. Vsebinska: Razmere v Trstu. — Naš denarni zavod. — Kakšna bo učiteljska pasivna rezistenca. — Pisarna za zdravljenje naših bolnih, stanovskih, družabnih, uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer. — Iz pedagoških časnikov. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Uradni razpis učiteljskih služb. — Insati. — Otroci in opojne pijače.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Tatvina. Jožef Stanger, p. d. Pustov, 25 let stari tovarniški delavec, pristojen v Moravče, se je vrtil na dne 29. listopada v Pregeljevo hišo pri Litiji, vlomil v podstrešno sobo ter s pomočjo nekega neznanega tatinskega tovariša ukradel iz spalne sobe skrinjico, v kateri je bilo 1201 K 68 h v gotovem denarju, 3 hranilne knjižice, na katerih je bilo naloženo 2200 K, 3 zlati prstani, dva Marije Terezije tolara ter en saksonski tolar, 6 K vreden nož za rezanje stekla in samokres. Pregljeva žena Katarina je zapazila tatvino še tisti večer in povedala o tem svojemu možu, ki je obvestil takoj orožnike. Drugi dan je Katarina Pregelj pod Bokalovim kozolcem našla odprto skrinjico, iz katere je pobral denar in prstane, vse drugo pustil, pozabil je iz nje vzeti zlat za 20 K, ker ga morebiti ni opazil zaradi teme. Stanger jo je po tatvini popihal v Maribor, mudilo pa se mu je tako zelo, da ni utegnil čakati v Staro-vašnikovi gostilni na drobiž, katerega je imel dobiti iz papirnatega bankovca, ki ga je dal natakari za 1 četrto litra vina. V Mariboru je zastavil vzete prstane, a je bil kmalu nato aretovan. Stanger je odločno tajil popolnoma mu dokazano tatvino. A to ni moglo porotnikov o njegovi nekrivdi prepričati. Stanger je bil obsojen na 5 let težke z 1 postom in udom ležiščem poostrene ječe, potem se ga pa odda v prisilno delavnico.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

17letni Alojzij Borštner iz Trzinca pri Krškem je bil obsojen zaradi hudodelstva proti nenravnosti na eno leto zaporu. 30letna omožena Marija Gramci ima že dve leti moža v Ameriki, iz Pristave pri Kostanjevici, je dobila zaradi detomora 18 mesecev. 22letni Anton Simončič iz Lazi pri Laškem na Stajerskem, bo sedel zaradi goljufije 5 let. Josip Zgonc iz Podbojnega hriba pri Velikih Laščah, obtožen po § 127 kaz. zak., je bil oproščen. 26letni Anton Perpar iz Sel pri Žužemberku je bil pa zaradi istega hudodelstva obsojen na 15 mesečno ječo. 21letni Jakob Nampelj iz Vavpce vasi pri Semiču je dobil zaradi tatvine 5 let; njegov tovariš 16letni Matija Rauch zaradi istega delikta pa eno leto.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. marca. Današnji ministriški svet je določil dispozicije za torkovo sejo poslanske zbornice. Najprej se bodo rešili nujni predlogi zastran

krvavih dogodkov v Galiciji, potem zakon o avskultantih in za tem se začne prvo branje volilne reforme. Ker pridejo do besede zastopniki vseh strank bo debata trajala več dni. Končala se bo s tem, da se vladni načrt izročil odseku 48 članov. Tu se šele začne pravi in odločilni boj za volilno reformo.

Dunaj 3. marca. Cesar je sarajevskega nadškofa Stadlerja, ki je bil zaradi protizakonitega prekrščenja Mohamedancev obsojen na 500 K globe, pomilostil. To vzbuja toliko večje začudenje, ker je Stadler izjavil, da se na noben način ne pokori veljavni postavi.

Dunaj 3. marca. Danes je razglašeno imenovanje deželosodnega predsednika v Celovcu, Alojzija Walterja, za podpredsednika višjemu sodišču v Gradcu. Kdo postane kot Gleispachov naslednik predsednik tega sodišča še ni odločeno.

Lviv 3. marca. Pri včerajšnjih rabukah na vseučilišču med poljskimi in med maloruskimi visokošolci so bila razbita vsa okna in sneta vrata, iz katerih so dijaki napravili barikade. Vsled tega so za nedoločen čas odpovedana vsa predavanja.

Budimpešta 3. marca. Vladni komisar Rudnay je danes suspendiral avtonomijo peštanskega komiteta. Sklical je vse uradnike, jim naznanil, da je šel dosedanjih njihov predstavnik v pokoj in instaliral njegovega naslednika.

Budimpešta 3. marca. Napovedane spremembe v ministristvu se izvršajo tekom teh dni.

Petrograd 3. marca. Vesti o atentatu na carjevo mater so popolnoma izmišljene.

Pariz 3. marca. Listi prijavljajo zopet jako vznemirljive vesti o konferenci v Algierasu.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Zaman pričakujemo življenja na žitnem trgu. Teden za tednom nam je poročati le o neživahnosti, o stagnaciji, o skrajno omejeni trgovini, o slabem konзумu — vse to velja tudi za ta teden. Z nobene strani ni izpodbudila, ves konzum in vsa trgovina stagnirata — cene pa ostajajo nespremenjene — predvsem pšenične. Kvišku ne morejo, ker nedostaja izpodbudnih momentov, nize dol zopet ne, ker imetelji niso silni z blagom — nasprotno so dovozi čisto zelo majhni, kar se bo v prihodnjih tednih še pogostejše dogajalo, ker bodo na Ogrskem že prihli s poljskim delom. Zvišana uvozna carinska tarifa (pri pšenici od K 3-57 na 6-50, rž 3-57—5-80, ječmen 1-79—2-80, oves 1-79—4-80; korusa 1-19—2-80) začasno tudi še ne more vplivati na višje cene, ker se je trgovina še pred časom preskrbela z dokajšnjimi množinami blaga — pač pa bodo po porabi le-tega pritiskala na višje cene.

Pšenica se tekom tedna ni spremenila niti v efektivni niti v terminski ceni — efektivna cena se označuje kar zapored z: nespremenjeno, prijetnejše, vzdržno, brez kupčije — in zopet tako dalje — dokaz, kako neznatne so transakcije.

Koruza je med tednom cene zopet ojačila, vendar pa ne more dalje, ker je kupčija preveč rezervirana.

Oves se je povzpela na višino, ki že do malega onemogućuje njega porabo. Neverjetno je, da bi se dvigal že višje in dosegel ceno boljše pšenice.

Sladkor se je za surovino podražil, zato so tudi rafinerije, kolikor jih je sploh še na trgu, svoje zahteve dvignile. Sploh je tendenca zelo trdna, ter se bo po mislih mnogih tudi vzdržala.

Riž notira nespremenjeno.

Spirit tendira za čisteno blago zelo trdno, druga roka prodaja daleč pod dnevno ceno. Rafinerije vzdržujejo visoke cene, in tem se bo morala druga roka, ki ima le še malo sklepnega blaga — v kratkem pridružiti.

Kava. Cene za Santos-vrste so se dvignile znova za K 1— pri 50 klg; trg za točno blago je trden, čeravno so upi za prihodnjo kampanjo lepi. Predvsem je lepi zeleni Santos poskočil v ceni, ker zadnji dovozi z ozirom na barvo niso bili dovoljni. Jedilno olje tendira trdno.

Petrolej notira za marec enako kakor v februarju.

Carinske tarife. S 1. marcem so se uveljavile nove carinske tarife, ki bodo za nekatere predmete prav posebne važnosti, akoravno se to danes v cenah še ne pokaže, kajti sleherni si je še po stari tarifi preskrbel blago, in so zaloge velike. V doglednem času pa se bodo morale cene primerno dvigniti. Za koton-olje, takozvano jedilno olje je plačati proti prejšnjim K 9-52 carine po novem K 40—! Če si bota pa Amerika in Anglija tako visoko carinsko tarifo dovoljevali, je jako dvomljivo, bržčas utegnemo dobiti po njuju pritisku na K 20— do 24 K 24— znižano tarifo. Tudi za sultanine (južno sadje) se je tarifa silno dvignila. Doslej se je pri uvozu plačalo K 28-57 — odselej K 50—. Za kavo je ostala dosedanja carinska tarifa, odtegnil pa se je vsem carinski kredit, z bog česar bamos kavo bržčas tržili — nezacarinarano, carina pa bo posameznim pošiljkatvam povzeta — o tem se med trgovci mnogo razmotirava.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu februarju 1906 je 396 strank vložilo 112.070 K 30 v, 288 strank dvignilo 86.144 K 46 v, 13 strankam se je izplačalo posojil 36.000 K, stanje hranilnih vlog 3.970.749 K 87 v, stanje posojil 2.257.246 K 62 v, denarni promet 268.010 K 22 v.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu februarju 1906 so 203 stranke vložile 67.249 K 50 v, 144 strank dvignilo 40.252 K 85 v, 9 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 9.400 K, stanje hranilnih vlog 1.402.116 K 12 v, stanje hipoteknih posojil 1.042.042 K 91 v, denarni promet 197.483 K 78 v.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu februarju 1906 je 351 strank vložilo 115.401 K 78 v, 204 strank dvignile 69.557 K 69 v, torej več vložilo 45.844 K 09 v, 6 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 5.150 K, 195 menic se je eskomptovalo za 78.786 K — v, stanje vlog 2.839.413 K 40 v, denarni promet 415.632 K 22 v, Vseh strank je bilo 1064.

Poslano. *)

Ljubljanski dnevnik „Slovenec“ se je blagovolil o priliki volitve v trgovinsko in obrtno zbornico zopet nekolikokrat z mojo neznanost o osebnosti baviti. Vajen sem, da se „Slovenec“ od časa do časa ob mene malo obregne. Posebno intenzivno, odkar nisem hotel pred približno 22. leti sprejeti odbornišva pri klerikalnem političnem društvu, katerega mi je prijatelj izza mladih let g. dr. Žitnik „pri Ferlicu“ ponujal. To svoje „narodno“ delo počenja uže od leta 1883, ko sem v družbi prijateljev Viktorja Rozine, Jožeta Rohrmanna in Matije Zamide, tedanjega profesorja g. Franceta Šukljeja v zadnjem trenutku pregovoril, da naj umaknjeno kandidaturu za deželno zbornsko poslanca dolenskih mestprotinovom eskemuproštu Petru Urhu zopet sprejme. V agitacijske namene sem mu dal svoj voz itd. (dolenske železnice še ni bilo) na razpolago. Že prihodnji dan sva se vozila z g. Šukljem po Dolenskem. V Višnji gori sprejeli so nas kaj prijazno. Po bivšem učitelju g. Pirnatu opozorjena sva se rešila iz Graulove gostilne, hodeča po nekem gnojišču in stezi ter stopnicah v spodnje mesto, kjer je naju čakal voz in odpeljal v varno zavetje k blagopokojnemu notarju Viktorju Globočniku v Zatičju. Ker sva se na ta način rešila batin in kamnov od dedendolskega župnika Razborske nahajskane tolpe, znosil se je nekdo nad enim mojih konj, lopneč ga z debelim krepelcem, vsled katerega čina ni mnogo manjkalo, da bi splašena konja kočijo in hlapca prevrnila v neki bajer. Del te tragikomike je popisal takrat „Slovenec“ in odsej sem postal pasiven sotrudenec cenjenega „Slovenca“, seveda v prvi vrsti radi tega, ker sem se pri vsakojakih volitvah zavzel kolikor toliko za napredno stranko.

Na razne „Slovenčeve“ napade izza zadnjega tedna nisem mislil odgovarjati, ker sem si svest, da nisem kot — glavni agitator za liberalce — kakor me „Slovenec“ blagohotno nazivlja, prav nič inkorektnega zagrešil. Če to sedaj storim, storim le pozvan od prijateljev. Le-ti so mnenja, da se nahaja v naši lastni stranki precej takozvanih „sladkovodežev“, ki menijo, da se mora na vsak še tako neosnovan napad reagirati. Ako se napadenec ne brani, so te „sladke vode“ prepričane da se je kaj zagrešilo.

„Slovenec“ mi očita, da sem agitatorje — bilo jih je 32 (ne 10, kakor „Slovenec“ poroča) samih trgovcev in obrtnikov — „k Roži“ sklical. To sem storil le vsled sprejetega naročila. Sprejel pa nisem ta mandat rad. Nasprotno, predlagal sem pri prvem sestanku za „glavnega agitatorja liberalcev“ — da s „Slovencem“ go-

vorim — mlajšo in čilejšjo moč, ki je v zadnjih letih prav uspešno nastopala. Zahvalil sem se tudi za zopetno kandidaturu in predlagal kot kandidata tega gospoda. Ako se ni moj predlog sprejel, marveč predloga dveh drugih gospodov, poudarjajočih, da se mora prav zanesljivim elementom agitacijo prepustiti — nisem jaz tega kriv. Seveda bi bilo „Slovencu“ to ljubo. Zibali so se v nadeji popolne zmage. Njegov pristaš se je izrazil večer pred volitvijo v javnem lokalu, da imajo toliko glasovnic, da bodo baje v vseh odsekih, razen I. trgovskega zmagali in gospoda Kollmanna — ki je mehak — za predsednika volili. V deželni zbor bodo pa poslali baje enega klerikalca in enega Nemca, ker brez teh ne bodo imeli večine. Od tod torej toliko jeze name. Odkrito rečeno — veseli me, ako sem kaj k temu pripomogel, da se ni ta Vaš sladki sen uresničil.

„Slovenec“ omenja tudi nekega pisma, ki ga je g. pl. Sladovič meni poslal. Žal, da navedena fakta ne morejo biti v pohvalo novomeškim obrtnikom. Gospod pl. S. omenja v dopisu, da ne more sam zase agitirati in da ne bi sprejel kandidature, ako bi preje znal, da se bo proti njemu agitiralo, češ, „da je Hrvat“. Žalostna jugoslovanska vzajemnost! Dostavlja pa g. pl. S. tudi, da so obrtniki „pri današnjem običnem zboru obrtne zadruge“ Davorin Frančiča kot načelnika vrgli — niti enega glasu ni dobil — Čez par dni ga bojo pa v obrtno zbornico volili. Kako se to stornija, res ne vem in ne župopadem teh ljudi... „Jaz tudi ne. Jutaki so res ti moji ožji rojaki. Da delavnega župana jim je g. pl. S. dober, za zborn. svetnika pa ne! — Bral jim bom že „levite“ pri prvem svojem posetu v Novem mestu, ker je Rohrmann vedno odkritosrčen in se ne boji nobene zamere. To bodi mimogrede omenjeno. Seveda „Slovenec“ spravlja ta dopis tako v svoje predale, kakor da bi g. pl. S. meni „levite“ bral. Gotovo je, da se ne nahaja za mene nič nečestnega v tistem.

Dalje „Slovenec“ tako namiguje, kakor da bi se kaj sleparilo. Moje kopirne knjige, gospodje poštni uradniki na glavni in kolodvorski pošti in moji uslužbenci ter za volitve najet pisar so mi kot priče, kako skropulozno sem pri podpisih na glasovnicah postopal in vse nepravilno izpolnjene glasovnice priporočeno ali pa največ ekspresno vrnil, ter priložil kuvert z mojim naslovom in 40 vin. znak (ekspres). Le predboro mi je znano, kam dovedejo sleparstva pri volitvah. Bil sem že v preiskavi zaradi kupovanja glasov. Bilo je to leta 1885, ko je prodril tedanji profesor na akademski gimnazij Fr. Šuklje, ki se je prelevil iz naprednjaka v vladnega korteša proti rajnemu gosp. grofu Margheriju, za katerega se je narodna stranka zavzela in sem jaz po Dolenskem agitiral. Seveda je ostalo le pri preiskavi, katero je vodil tedanji sodni tajnik g. Mosche, sedaj nadsvetnik v Trstu. Nepošte-nega se mi ni moglo nič očitati. Glas je pa šel po Dolenskem, da me je ovadil nasprotni kandidat, katerega sem dve leti prej po Dolenskem vozil in se v Višnji gori kmalo ubiti dal.

Slednjič bodi „Slovencu“ povedano, da nisem vetrnjak in se bom po svojih slabih močeh vedno za narodno-napredno stranko potezal, zlasti takrat, ko se bo šlo za stanovske interese in čast trgovstva in obrtništva proti konsumnim društvom, katerim na čelu stoji predsednik agitacijskega odbora klerikalne stranke za minule volitve v trgovsko in obrtno zbornico in načelnik gospodarske in zadružne zveze gosp. dr. Krek, četudi ne bom nikdar več na čelu agitacije stal, kar sem tri dni pred Vašim prvim napadom v družbi dvanajstero gospodov zatrdel — torej ne zaradi tega, ker sem se Vas ustrašil —, ne boječ se vašega bojkota, katerega že čez deset let praktiku-jete. Dostavljate vedno mojemu imenu tudi: „tvrdka M. Pakič na Pogačarjevem trgu“ ter tako ljudi opozarjate: „pri Pakiču ne smete kupovati, češ, ondot se dobijo same liberalne košare, liberalna reščeta, liberalne žlice in otroci, ki se vozijo v otročjih vozičkih v tej prodajalnici kupljenih, postanejo sami strupeni liberalci.“

Končno prosim „Slovenca“ na znanje vzeti, da mu ne bom sledil na polje psovavanja in s tem se priporočam najvdaanje v „Slovenčevu“ stalno rubriko

V. Rohrmann, tvrdka M. Pakič na Pogačarjevem trgu.

Izjava. *)

Z ozirom na včerajšnjo notico v „Slov. Narodu“ izjavljam, da sem pač postal insolventen, a samo zaradi

tega, ker me je žena na podlagi notarskega akta zarubila. Imam pa trdno upanje, da to stvar pravočasno uredim, tako da moji upniki ne bodo ničesar izgubili.

Kar se tiče volitve v trgovsko in obrtno zbornico, sem pač v naglici, in ne da bi bil premislil, izročil svojo glasovnico klerikalnemu agitatorju. Ko sem bil informiran in sem vedel kaj bi bil moral storiti, sem sam obvestil vodst. o volilnega odbora, kaj se mi je po neljubem slučaju primerilo. Popraviti se to seveda ni več dalo. S tem pa se nikakor nisem izneveril stranki, kateri sem ves čas pripadal, kar sem samostojen. Spričo mojih velikih skrbi se pač ni čuditi, da nisem poseval političnim dogodkom posebne pozornosti in me je lahko bilo premotiti.

V Ljubljani, 3. marca 1904.

Jos. Rojina.

Poslano. *)

Nisem nameraval javno pojasnjevati razmer, v katerih sem prevzel tržaški hotel „Balkan“ v najem, ker nikakor nisem hotel škodovati podjetju, akoravno sem pravzaprav do izreka sodbe **jaz žrtev** te stavbe. Ker pa je vrlo slabo in nalašč narobe informirani dopisnik „Slov. Nar.“ v svoji reklamni notici za hotel govoril o „spretnostih rokah“ in tako škodoval mojemu dobremu imenu, si usojam v obrambo svoje časti navesti tu kratek izpisek dvajset strani obsegajočega protokola:

1). Skraj vsa stene v pasajirskih sobah v IV. nadstr. in stene po hodnikih so vlažne, dalje so stene v petih sobah v III. nadstropju in v štirih sobah v II. nadstropju vlažne in kažejo madeže sanitra. Tudi obe celici na stopnicah v I. nadstropju kažeja velike nedostatke. V posameznem pa se je dognalo nastopno:

a) sobe št. 41, 60 in 48 v IV. nadstr. so neoparabne, ker diše po plesnobi;

b) v sobah št. 50, 52 in 58 v IV. nadstr. ter v št. 29 v III. nadstr. so madeži vlažnosti;

c) sobe št. 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 55, 57 in 59 v IV. nadstropju, št. 36, 37, 38 in 39 v III. nadstr. in št. 17, 18 in 20 v II. nadstropju so večalimajz vlažne in imajo po nekoliko madežev sanitra.

2). Zgornji deli oken v restavraciji in kavarni so tako slabo zaprti, da curi ob času deževja toliko vode v lokale, da so neoparabni. To zadnje je nekoliko pretirano.

3). Cirkulacija zraka v kuhinjo, jedilno sobo, sobo za preproste goste in s prostorom za pivotoč je tako pogrešna, da mora preprih v teh lokalih provzročiti bolezni.

4). Koncertna dvorana je blizu spalnih sob. Naravno je torej, da se ropot na koncertih razširja tudi po sobah z izhodi bližnje dvorane.

807

Slavno občinstvo torej lahko izprevidi, kje tiči vzrok moje „nespretnosti“, kakor je pisal „spretni“ dopisnik. V našem stoletju nikakor ne more upevati hotel z restavracijo in kavarno spriču takih nedostatkov v velikem trgovskem mestu, kakršen je Trst. Ni se torej čuditi, da je prišlo do nerazporazumljenja s sl. Tržaško hranilnico in posojilnico, lastnico te hiše. Prostori so bili taki, da so gostje samo ob ugodnem vremenu mogli bivati v njih; to bo dokazalo okoli 30 prič. Kakor rečeno, ne bi bil raznašal teh žalostnih razmer v širno javnost, če se ne bi bil napačno informirani in **lahkoverni dopisnik čisto po nepotrebnem** obregnil ob mene in (ako tudi neposredno) kritiziral moje zmožnosti za vodstvo hotela.

V Ljubljani, 2. marca 1906.

Fran Dolničar.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravlja, katero se dá tako mnogostoransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko zganje in sol“, ki je takisto boleti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 1-90. Po poštnem povzetju pošljita to zdravlilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom 6 31-3

Najodličnejše zdravniške avtoritete porabljajo

rogaški „Styria-vrelec“

za bronhialne in kronične katarje v jabolku.

783

Zahtevajte

ilustrovan cenovnik

podjetja za žarnice

„Ideal“

Hugo Pollak

DUNAJ, VI., Wallgasse 34.

Cena lepa svetloba brez instalacije in

vearnosti. Poraba 1/4 kr. na uro. 2452 34

Zadnji teden! Žrebanje 9. ma ca!
Trafikantska loterija
 2223 dobitev. 679-5
 Glavni dobiček 40 000 k on vrednosti.
 Srečke à 1 krono. — Naprodaj povsod.

Postavno varovno.
 Vsako ponarejanje in po-
 natiskovanje je kaznivo.
Edino pristen je Thierryjev
balzam
 le z zeleno znamko „redovnica“
 Staroslovno, neprekosno
 proti slabosti prebavljaj, kreem
 v želodcu, koliki, kataru, prsim
 boleznim, influenci itd. itd.
 Cena 12 malih ali 6 dvojnih
 steklenic s 1 l. velika specialna
 steklenica s 2 l. — zamaškom
 K 5.— franko.
 Thierryjevo centifolijsko mazilo,
 povsod znano kot non plus ultra
 proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, ab-
 cesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60
 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
 Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
 Brošura s tisočimi originalnih zahvalnih pismom gratis in franco
 V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih
 drogerijah. 405-1-11

Protin
revmatske
bolečine
samo 784 19
mazilo ZOLTÁN!
 Tako pristno dobro sredstvo za vdrg-
 njenje se dobiva po vseh večjih lekarnah
 po 2 K brez poštnine. Po pošti razpošilja
 lekarna
Zoltán v Buda-pešti.

Skrb vsake gospe-
 dinje je posvečena
 družinski blaginji!

Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava
 je po Kathreinerjevem načinu svo-
 jega proizvajanja okusna, zdravju
 v prospeh in poceni, ima torej nepre-
 cenežljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju
 izredno ime Kathreiner in zahte-
 vajte le izvirne zavoje z var-
 stveno znamko župnik Kneipp.

Proti zobobolu in gnilobi zob
 izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in
zobna voda

ki **utrdi dlesno in odstranjuje**
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
 Blagorodnemu gospodu **M. Levstiku**,
 lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna
 voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
 odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
 neprekosljiv pripomoček proti gnilobi
 zob, zato jo vsakemu najtopleje pripo-
 ročam. Obenem pa prosim, pošljite še
 3 steklenice Melusine ustne in zobne v o.
 Dovolim, da to javno oznamite, ker
 je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.
 Metlika, 24. aprila 1906.

Dež. lekarna Mil. Leusteka
 v Ljubljani, Rastjeva cesta št. 1
 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
 imbi, mostu 48-9

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
 Gospa Marija Werli v Cerknici K 7.—,
 dobljene pri „Marjanci“ in za dobljeno stavo
 — Dr. Weib, okrož. zdravnik v Kostanjevici,
 K 7.—, katere bi moral že lani podati kot
 neko zbirko, pa je pozabil. — Gospod F. Je-
 lovcan v Gorenji vasi K 3.— z geslom: „Od
 organista Luka vrnen d'nar, Ciril in Meto-
 dovi družbi v dar!“ Čislana rodbina Modic
 v Žužemberku K 10.— mesto venca umrlu-
 mu g. Ivanu Gregorčiču v Žužemberku. —
 Gospa Zofija Haring v Črnomlju K 370 za
 prodane cukrčke in od 2 plesalcev za kazen
 nabrala „stara škatlja“ ob priliki „papirnatega
 venčka“ v Črnomlju. — Gospod Ivan Majar-
 on, posestnik v Borovnici K 20.— mesto
 venca na krsto pokojnega prijatelja g. Ivana
 Grudna na Vrhniki. — Gospice Milica in
 Pepca v Ljubljani K 792, nabrale v neki
 zabavi dne 17. februarja 1906 pri „Miramaru“.
 Skupaj K 5862. Srčna hvala! Živeli!

Za „Učiteljski konvikl“: gosp. Vinko
 Levstek, učitelj v p. na Vrhniki, 10 K, na-
 mesto venca prerano umrlemu vsaku gosp.
 Iv. Grudnu, c. kr. davkarju. — Gosp. Ignacij
 Gruntau, c. kr. notar v Ribnici, 10 K, namesto
 venca na krsto umrlega prijatelja Sol. svet.
 Maksa Pirca. — Skupaj 20 K. Lepa hvala.
 Vsoto smo izročili gosp. Dimniku.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 2. marca 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	99.95	100.15
4 1/2% srebrna renta	99.95	100.15
4% avstr. krona renta	100.05	100.25
4% zlata	118.20	118.40
4% ogrska krona renta	95.15	95.35
4% zlata	113.40	113.60
4% posojilo dež. Kranjske	99.50	101.65
4 1/2% posojilo mesta Spjeter	100.65	101.10
4 1/2% posojilo mesta Zadar	100.—	100.—
4 1/2% bos.-herc. železniško	100.40	101.40
4% posojilo 1902	100.—	100.10
4% češka dež. banka k. o.	100.15	100.25
4 1/2% zast. pisma gal. dež.	100.25	101.25
4 1/2% hipotekne banke	100.25	101.25
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	106.30	107.30
4 1/2% pr.	106.30	107.30
4 1/2% zast. pisma Innerst.	100.50	101.50
4 1/2% zast. pisma ogr. centr.	100.—	100.40
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100.—	100.50
4 1/2% obl. ogr. lokalnih že-	99.50	100.50
4 1/2% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. lok. želez. Trst-	99.90	100.—
4% prior. dolenskih žel.	99.50	100.—
3% prior. juž. žel. kup. 1/2%	316.25	318.—
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	101.—	102.—

Srečke.	195.50	197.50
Srečke od 1. 1860%	289.—	290.—
od 1. 1864	158.75	160.75
tizske	291.25	301.25
zem. kred. I. emisije	295.—	305.—
II.	260.—	268.—
ogrške hip. banke	100.—	108.—
srske a frs. 100.—	149.35	150.35
turške	24.75	26.75
Basilika	475.—	485.—
Kreditne	78.—	84.—
inomoške	91.—	99.—
Krakovske	60.—	66.—
Ljubljanske	51.50	53.50
Avstr. rdeč. križa	32.25	34.25
Ogr	58.—	64.—
Rudolfove	71.50	77.50
Salcburške	530.—	540.—
Dunajske kom.		

Delnice.	126.40	127.40
južne železnice	676.—	677.—
Državne železnice	1634.—	1644.—
Avstr.-ogrške bančne deln.	667.75	668.75
Avstr. kreditne banke	786.75	787.75
Ogrske	246.—	246.50
Živnostenske	660.—	668.—
Premogokop v Mostu (Brüx)	536.25	537.25
Alpinske montan	2638.—	2648.—
Praške žel. ind. dr.	537.—	538.—
Rima-Muranyi	270.—	274.—
Trboveljske prem. družbe	566.—	570.—
Avstr. orožne tovr. družbe	157.—	159.—
Česke sladkorne družbe		

Valute.	11.35	11.39
C. kr. cekin	19.11	19.13
20 franki	23.50	23.55
20 marke	23.96	24.04
Sovereigns	117.32	117.52
Marke	95.60	95.80
Laški bankovci	251.—	252.—
Rubliji	4.84	5.—
Dolarji		

Žitne cene v Budimpešti.

Termin.	Dne 3. marca 1906.
Pšenica za april	100 kg K 16.76
„ „ oktober	100 „ 16.72
RŽ „ april	100 „ 13.86
Koruzi „ maj	100 „ 13.78
Oves „ april	100 „ 15.40
„ „ oktober	100 „ 12.64

Efektiv.
 Neizpremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2'. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2.	9. zv.	732.1	7.0	sl. svzhod	oblačno
3.	7. zv.	732.8	5.1	sl. svzhod del. jasno	
2.	2. pop	738.1	6.0	moč. jvzh. sk. oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura: 5.6°, nor-
 male: 1.5° — Padavina v mm 0.0.

Ivan Pečjak
 strojevodja južne železnice v pokoju
 danes ob polu 11. uri jutraj po dolgi
 in mučni bolezni, previden s sveto-
 tajstvi za umirajoč, v 80. letu sta-
 rosti mirno v Gospodu zaspal.
 Pogreb draga ga rajnika bo v pone-
 deljek, dne 5. t. m. ob 3. uri popoldne
 iz hiše žalosti na Žabjaku št. 12 na
 pokopališče k Sv. Krištofu. 816
 Sv. maše zadušnice se bodo brale
 v raznih cerkvah.
 V Ljubljani, dne 3. marca 1906.
Norbert Pečjak, uslužbenec drž. žel.,
Ljudovik Pečjak, hišni oskrbnik, si-
 nova, **Marija Pečjak**, sinova, **Norbert**
 in **Oskar**, vnuka.

Zahvala.
 Za premnoge dokaze iskrenega
 sočutja ob nenadni smrti ljubljene-
 ga soproga, ozir. očeta in svaka, go-
 spoda
Fraňa S. Baraga
 slikarskega mojstra
 in za premnogobrojno spremstvo
 se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
 prijateljem, znancem in vsem našim
 sosedom. 800
 Iskrena hvala!
 V Ljubljani, dne 3. marca 1906.
Ema Baraga roj. Štaral.

Zahvala.
 Za premnoge dokaze iskrenega
 sočutja ob smrti naše blage matere
 oziroma stare matere, sestre in taš-
 če gospe
Ane Jarc roj. Petrič
 izrekamo svojo najsrčnejšo zahvalo.
 Osebiti pa se zahvaljujemo na mno-
 gobrojni udeležbi pri pogrebu vsem
 sorodnikom, prijateljem in znancem
 ob blizu in daleč, prečistiti duhov-
 ščini in preškemu gospodu nadučit-
 elju za ganljivo petje.
 Ako kdo naših cenjenih prijat-
 eljev in znancev pomotoma ni prejel
 obvestila o smrti, naj nam blago-
 hotno oprostí.
 Medvode, 3. sušca 1906.
Zalujoči ostali.

Mednarodna panorama.
 Ljubljana, Pogačarjev trg.
 Razstavljeno od 4. marca do
 10. marca 1906: 784
Zanimivo potovanje po
Boliviji z velikanskimi pra-
gozdi in slapovi.

Zahvala.
 Za premnoge dokaze iskrenega
 sočutja ob nenadni smrti našega
 ljubljene, nepozabnega sina, ozir.
 brata, svaka in strica, gospoda
Josipa Orešek
 c. kr. okrajnega glavarja v Krškem
 in c. kr. nadporočnika v rezervi
 kakor tudi za darovane krasne vence
 in premnogobrojno spremstvo k po-
 slednjemu počitku v Brežicah in v
 Ljubljani izrekamo vsem presrčno
 in najtoplejšo zahvalo.
 Posebno nam je čast, se zahva-
 liti vsem velečenjenim gospodom
 uradnikom v Brežicah, Krškem, in
 v Ljubljani, slav. občini Krško, slav.
 pevskim društvom v Brežicah, Krškem
 in Radečah za mnoge ganljive žalo-
 stinke pred mrtvašnico in na kolo-
 dvoru v Brežicah, ter na kolodvoru,
 v cerkvi pri Sv. Krištofu in ob gomli
 v Ljubljani, dalje slavni meščanski
 gardi in slavnemu gasilnemu društvu
 ter slavnemu pedagoškemu društvu
 v Krškem. 808
 Ako kdo naših cenjenih prijat-
 eljev in znancev pomotoma ni prejel
 obvestila o smrti, naj nam blago-
 hotno oprostí.
 V Ljubljani, 3. sušca 1906.
Zalujoči ostali.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
 naravna
alkalična kislina
najboljša namizna in
okrepčujoča pijača
 preskušena pri kašlju, vratnih bo-
 leznih, želodčnem kataru ter pri
 kataru v sapilih. 94-2

Dijaki ali gospodične
 se vsprejmejo na stanovanje in brano.
 Kje — pove upravništvo „Slov.
 Naroda“. 755-2

Trgovski pomočnik
 mlad, želi takoj vstopiti v službo.
 Naslov pove upravništvo „Slov.
 Naroda“. 780-2

Hotel „ILIRIJA“.
 V nedeljo, dne 4. marca
velik koncert
 Društvene godbe
 pod vodstvom kapelnika g. POULA.
 Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 40 vin.
 Obilega obiska prosí s spoštovanjem
 805 **Fric Novak**, hotelir.

VOZ
 na štirih peresih za prevažanje oseb
 malo rabljena kočija se ceno proda
 Več se izve v Idrji št. 280.
Usnjarski pomočnik
 se sprejme takoj pri 770-
Matevžu Završniku
 v Cirknezi pri Rakeku
Takoj se odda dobro vpeljana
pekarija
 Poizve se v Kolodvorskih ulicah
 št. 29 od 6.—7. zvečer. 798-1

Prodajalna
 z velikimi prostori se odda v najem
 Stavba je tudi pripravna za naprave
 ledenice.
 Ponudbe pod „Hitro stopaj“ na
 upravništvo „Slov. Naroda“. 757-1

Pekarija
 z opravo se odda takoj ali za majnik.
 Istotako se odda za vsako obrt pripravna
 delavnica in prodajalna.
 Kje — pove upravništvo „Slov.
 Naroda“. 801-1

Gospodična
 popolnoma večja slovenskega in nem-
 škega jezika, dobra računarica, z lepo
 pisavo se takoj sprejme pod ugodnimi
 pogoji v službo. Italijanščine zmožna
 in vajene pisarniških del imajo prednost.
 Plača po dogovoru. Ponudbe na upr.
 „Slov. Naroda“ pod „Veletrgovina
 Gorica“. 799-1

Pisarniška moč
 popolnoma zmožna knjigovodstva, slo-
 venske in nemške korespondence, se
 sprejme takoj pri mizarski zadrugi v
 St. Vidu nad Ljubljano. Na začetniku
 se ne ozira.
 Ponudbe na „Zadružno zvezo“
 v Ljubljani. 810

Trgovskega učenca
 ali
mladega pomočnika
 sprejme večja trgovina z meš. blagom.
 Naslov pove upravništvo „Slov.
 Naroda“. 782-1

Mesarska in
prekajevalska obrt
 se prodaja v enem izmed najpomemb-
 nejših mest na Hrvaškem z velikimi
 letnimi in tedenskimi sejmi po pra-
 godnih pogojih zaradi rodovinskih
 razmer. Obrt, ki je prvi v mestu ob-
 stoji že 21 let, je elegantno urejen in
 ima mnogo odjemalcev. Priden človek,
 ki je stroke vajen, si lahko ustanovi
 lepo bodočnost. Ponudbe na upr.
 ništvo Slov. Naroda pod „Dobra obrt“.
 785-1

Gostilna „pri Buru“
 Spodnja Šiška št. 205.
Vsako nedeljo in praznik
 dopoldne in popoldne
KONCERT
 brez vstopnine. 806-1
 Postrežba točna. Cene zmerné.
 K obilni udeležbi vabita najljubšeje
F. in T. Vodišek.

A. PERSCHÉ LJUBLJANA
Velika prodaja ostankov
 svilnatega blaga, čipk, trakov itd.
 se prične
danes, dne 3. marca.
A. PERSCHÉ LJUBLJANA

„SLAVIJA“
 vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
 Rez. fond: 31,865.386-80 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 82,737.159-57 K
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
 z vseskozi slovensko narodno upravo.
 Va pojanla daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši
 v Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslojpa in premočnine proti
 požarnim škodam po najnižjih cenah
 Skode cenjuje takoj in najkulantneje
 Učiva najboljši sloves, koder posluje
 Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
 podpore v narodne in občnkoristne
 namene.

**Prima trboveljski in dolenski
kosovni premog**
kakor tudi orehovnik in gruča za
gospodinjstvo in industrijo, nasekljana
mehka in trda drva priporoča po nizki
ceni zaloga premoga Jos. Paulin v
Ljubljani, Nove ulice št. 3. 812 1

Knjigovodjo
ki je spreten in zanesljiv, sprejme pod
ugodnimi pogoji 731-3
VINKO MAJDIČ
valični mlin v Kranju.

Stanovanje
3 sobami in pritliklinami se odda z
najem v najem v Cigletovih ulicah
št. 3 poleg sodnijskih uradov.
Več se izve pri hišoiku. 527-8

Tovarna za stole
Fran Švigelj
na Brežu, pošta Borovnica
izdeluje vsakovrstne
stole od priprostih
do najfinjših brez
vsake konkurence.
Genik na zahtevanje zastoj in franko. 3419 7

Ceno češko
posteljno perje!
6 kg novega skubljenega
K 960, boljšega K 12-;
belega, jako mehkega skubljenega K 18-;
K 24- snežnega belega, mehkega, skubljenega
K 30-; K 36-; Pošilja se franco proti
povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povratni poštnih stroškov. 787-1
Benedikt Sachsels, Lobes 35.
pošta Plzen na Češkem.

Panorama-kosmorama
Dvorski trg št. 3
od „Narodno kavarno“
Od 4. marca do
10. marca 1906:
Dežela in ljudstvo južnoame-
riške ljudovlade Paraguai.

V najem se odda
tako ali pa za majnik
velik vrtnarski vrt
ki obsega do 700 kvadratnih sežnjev,
hlev, trije veliki svinjaki s kuhinjo,
sušilnica za meso, soba, shramba
in kuhinja.
Odda se tudi dobro idoča
gostilna
na dobrem prostoru v Ljubljani z dve-
ma gostilniškima sobama, kletjo,
spalno sobo, shrambo, kuhinjo
in senčnatim gostilniškim vrtom z uto.
Istotako se odda
prodajalna
z jedilni in žganjem. 811-1
Odda se vsaka stvar posebej s
t. majnikom 1906.
Kje, pove Alojzij Večaj, pečar v
Ljubljani, Veliki stradon št. 9.

Grdoba!!! Si še zdaj nisi zapomnil, da
ne rabim drugega cigaretne papirja in
stročnic kot samo
„Ottoman“?! VI 3370-3

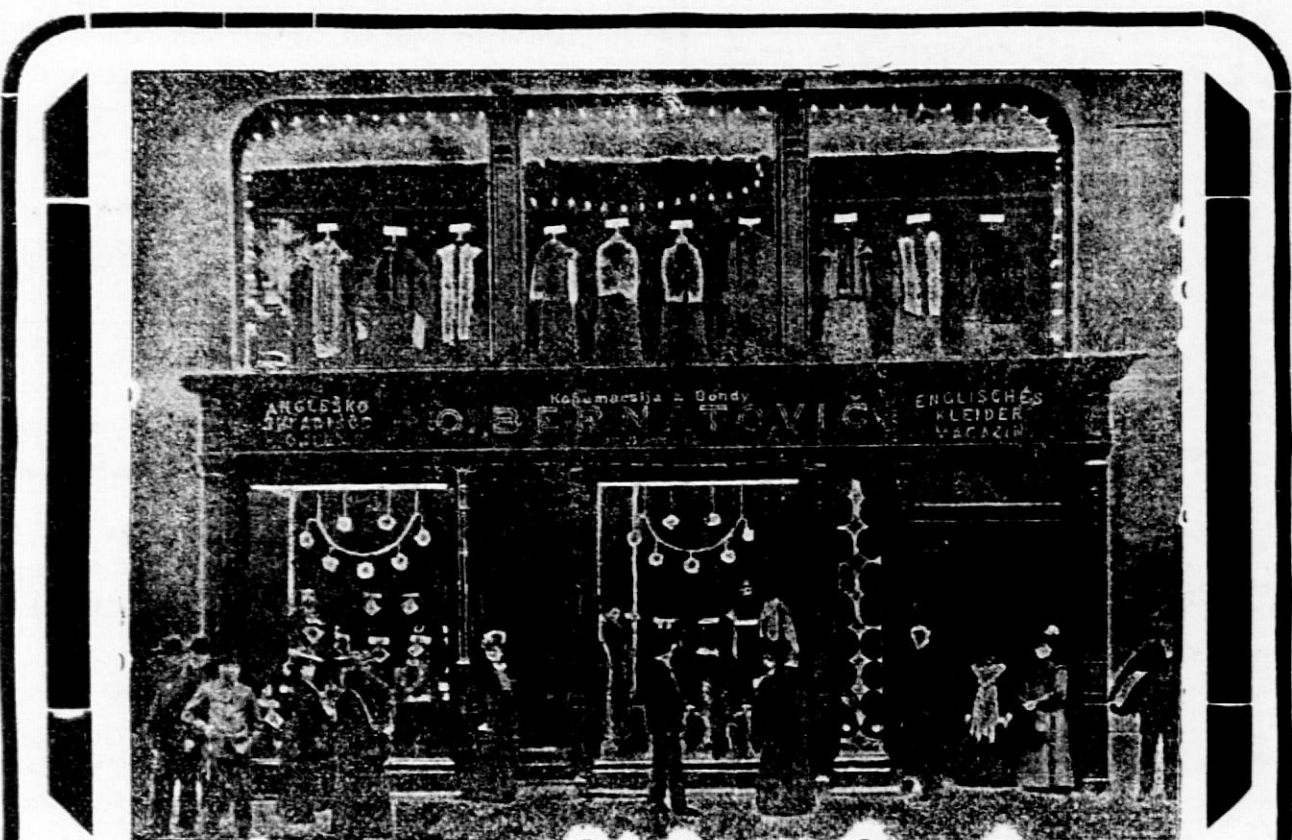
Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga na Trbiž**. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno
čez Selztal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten.
— Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mauterdorf,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v
Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na
Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali
Glödnitz, Ljubno, Selztal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih,
Ženeva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osebni vlak v Trbiž,
Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, (v
Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči
osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Trst-Monakovo direktni
voz I. in II. razr.). — **Proga v Novo mesto in Kočevje**. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m
jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako.
— Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga**
na Trbiž. Ob 3. uri 23 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Mo-
nakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, IŠI,
Aussee, Ljubno, Celovec, Mali Glödnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz
Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago
(iz Prage direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare,
Plzen Budejevice, Linc, Steyr, Pariz, Ženeva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru,
Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m popoldne
osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztal, Beljaka, Celovca, Malega Glödnitza, Monakovega,
Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer osebni vlak z Dunaja.
Ljubna, Beljaka, Murau, Malega Glödnitza, Celovca, Pontabla, čez Selztal, od Inomosta
in Solnograda, čez Klein-Reifling iz Steyra, Linca, Budejevice, Plzna Marijinih varov, Heba,
Francovih varov, Prage, Lipskega. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osebni vlaki.
Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne
iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — **Odhod iz**
Ljubljane drž. kol. v **Kamnik**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m pop.,
ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v
oktobru. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min.
jutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob
nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim
časom v Ljubljani. 1

Že za glđ. 3-80

najmodernejši raglan in paleta z žametnim ovrat-
nikom in obrobljene z žametom.

Za glđ. 1-50

zraven spadajoča suknena krila modernega kroja.

Za glđ. 4-20

damska suknena obleka elegantnega kroja.

Največja izbira oblek za gospode, dame in otroke od preproste
do najfinjše vrste po čudovito nizkih cenah. Na željo pošljem
vzorke na izbiro tudi brez povzetja. 781-2

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ

v Ljubljani, na Mestnem trgu šte. 5.

K. & C. POPOFF
najboljši čaj sveta.
Pasite na RUSKO carsko banderolo origi-
nalnih zavrtkov in na varstveno znamko K & C.

Koncipijenta
sprejme takoj, eventualno tudi čez nekaj
mesecev **odvetniška pisarna**
Dr. Krisper in dr. Tomlinšek
v Ljubljani. 749-3

POZOR!
Preselitev trgovine.
Slavnemu občinstvu in vsem svojim odjemalcem, katerim se naj
srčneje zahvaljujem za dosedanja obisk, naznanjam, da sem sedaj
svojo trgovino razširil in toliko bolj založil, in sicer v svoji lastni hiši;
vsled tega mi bo mogoče, še z nižjimi cenami in še solidnejše postreči.
Pričakujem, da me bo slavno občinstvo v še večjem številu obiskovalo
kot dosedaj. Z odličnim spoštovanjem
Matej Orehek
trgovec in posestnik
v Ljubljani, Kolodvorske ulice 26.

Fr. Čuden
urar in trgovec z zlatino
in srebrnino v Ljubljani,
glavna zaloga v Prešernovih uli-
cah nasproti frančiškanske cerkve, bli-
jalka na Mestnem trgu.
Naznanjam sl. občinstvu, da imam, kakor
obče znano, **najbogatejšo in naj-
večjo zalogo**, vse v najnovejšem
in najmodernejšem slogu, a vključ
temu po najnižji ceni, zlasti priporočam
ure, juvele, srebrnino in
briljante. Posebno iz lastnega pre-
pričanja priporočam najfinjše in najza-
neslivejše ure: zlate, srebrne,
jeklene in nikelnaste, oso-
bito „Union“, „Schaffhausen-
ske“, „Glashütte“, „Schild-
in najfinjše budilke.
Dokler traja zaloga teh ur: 801-1
Štev. 83. Srebrna cylinder rem. ura glđ. 4.20.
„ 29. „ „ „ „ „ „ „ „ „ 4.50.
„ 26. „ „ „ „ „ „ „ „ „ 4.50.
„ 7. Nikel cylinder ura „ 2.20.

JOSIP MAKOVEC jun.
sobni, dekoracijski in napisni slikar in pleskar
v Ljubljani
Kolodvorske ulice št. 6
se priporoča slavnemu p. n.
občinstvu za izvršitev vseh
v svojo stroko spadajočih
del.
Dobavitelj zveze
c. kr. avstr. drž.
uradnikov.
Stavbni
in pohištveni
pleskar.
Filiatka v Opatiji.
**Spec.alist za
fladranje**
lesne imitacije
in moderno
slikanje sob.
Slikar in pleskar
c. kr.
držav. železnice.
Najzanesljivejša
izvršitev vseh del
te stroke.
786 1
Filiatka v Opatiji.

Od srede 7. marca do 25. marca se bode ostalo manu-
fakturno in modno
blago tvrdke **fr. Primožič, Resljeva cesta št. 3** prodajalo na drobno za vsako sprejem-
ljivo ceno. Osobito je še mnogo blaga
za damske in moške obleke, plaatnina, preprone, bluze in damski pomladanski paletoti. Dalje tudi velika
množina ostankov. Prodajalna bo vsled pripravljanja za znižanje cen za to zadnjo prodajo 5. in 6. marca
zaprta. - - -
Prodajalna se takoj odda in je na razpolago že s 25. marcem t. l.

Najznamenitejši
kemiki in priznani zdravniki so označili
„lasno vodo Käthe“
ali pomado kot edino in najzanesljivejšo sredstvo
krepke in hitre rasti brade, las in obrvi. V prav
kratkem času presenetljiv učinek.

Steklenica ali lonček K 2.—, K 3.—, poskusna steklenica K 1.40. Po povzetju pošilja samo
gospa **Käthe Menzel, Dunaj, XVIII. Schulgasse 3, I. Stock, Tür 11.** 3876 11

Pešna hranilnica čeh. št. 849.086. Telefon št. 135.

**Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica**
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna:

na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge
obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.
Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
282—7
Dr. M. Hudnik, predsednik.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS
Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 255—9

Največja zaloga
pohištva
za spalne in jedilne sobe,
salone in gosposke sobe,
Preproge, zastorji,
modrool na vzmeti,
šimnat modrool,
otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Naicenejša pot za zdaj!!

Red Star Line
Rdeča zvezda *
V Ameriko!

Antwerpen Hitra in varna vožnja
z modernimi opravljeno
družbe pri poštini in
snažni po-
strežbi. Natančen
zanesljiv pouk in
veljavne listke

New York
Philadelphia

dobite v 51—9
Kolodvorskih ulicah št. 41
od južnega kolodvora na desno.
za zastopstvo „Rdeče zvezde“
Franc Dolenc.

Antwerpen
New York

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite
pravočasno na barko v soboto jutraj. Naši parniki — Finland, Kronland,
Vaderland, Zealand — vozijo do New-Yorka sedem dni. To je pribrato. Vljudnost,
snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve naj-
priljubljenejši ljudski zdravili med
narodom, ker ta dva leka delujeta
gotovo in z najboljšim uspehom ter
sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo
izvrsno pri vseh želodčnih in čre-
vesnih boleznih ter odstranjujejo krče,
bolesti iz želodca, vetrove in čistijo
kri, pospešujejo prebavo, zganjajo
male in velike gliste, odstranjujejo
mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled
mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bo-
lesti na jetrih in vranici. Najboljše
sredstvo proti boleti maternice in
madron; zato ne smejo manjkati v
nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter
Juršič, lekarnar v Pakracu št. 109, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej
ali s poštanim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenič (1 ducat) 5 K,
24 steklenič (2 ducat) 8 K 60 v., 36 steklenič (3 ducat) 12 K 40 v.,
48 steklenič (4 ducat) 16 K, 60 steklenič (5 ducat) 18 K.

Manj od 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi s prav sijajnim in najboljšim uspehom proti
zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu
dihanju, astmi, proti bolenju, in odstranjuje goste slane ter deluje izvrstno
pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah (sušici).

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenič 3 K
40 v., 4 originalne steklenice 5 K 80 v., 6 originalnih steklenic 8 K
20 v. — Manj od dveh steklenic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom: 3892 20
P. Juršič, lekarnar v Pakracu št. 109, Slavonija.

AVGUST REPIC
sodar
Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje prodaja in popravlja
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

KAREL JANUŠ
brevle in zlatar
priporoča svojo veliko zalogo briljantov
in diamantov, zlatnine, srebrnine,
zlatih in srebrnih ur, verižic itd. itd.

Popravila in nova dela
izvršuje točno in ceno v lastni delavnici
v Rožnih ulicah št. 21.

Ljubljani, Zidovske ulice 3

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdko

HUGO IHL
v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejšo fačono
po najnižji ceni.

Optični zavod

F. P. Zajec, urar
Ljubljana, Stari trg.

Gerjé!
Za kašelj, hripavost in zasle-
zenje delujejo hitro in zanesljivo

Eggerja prsne pastilje
izvrsnega okusa in brez
škoda za tek. 3124-3
Karton 1 K ali 2 K.
Polzkusni karton 50 h.
Napredaj po vseh
avstrij. lekarnah.

Zivio!
Eggerjeve prsne pas-
tilje so me hitro rešile.

Hotel, restavracija in kavarna **„Balkan“**
TRST.

Podpisana naznanjata, da sta prevzela 21. januarja zgoraj omenjeni hotel.

Poslovanje je popolnoma reorganizirano.
Dvigalo, kopeli, električna razsvetljava, najtočnejša
postrežba, izvrstna kuhinja, izbrana vina. 452 5

Za mnogobrojni obisk se priporočata
Počkaj & Kögl.

Delikatesa
je pristni dunajski
rženi in s siratko umeseni kruh
ki ga najtopleje priporočam velenjenemu ljubljanskemu kupujočemu
občinstvu kot vsakdanjo potrebščino, ki se v moji pekarni izdeluje
vrlo snažno, in prosim, da poizkusite odlični okus tega mojega izdelka.
Z odličnim spoštovanjem
Jean Schreyeva pekarna
v Gradišču št. 5.
712—2

Št. 5211

Razglas.

V smislu deželnega zakona s 17. dne junija 1870 št. 21 dež. zak. o varstvu
zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, broščev in drugih škodljivih mrčesov
naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne
občine ljubljanske, da jim je
do 15. aprila letos
svoje sadno in lepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne
stene na vrh, na polji in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesov
jajec in zapredkov (ličink) in sežgati ali kakor si bode pokončati nabrana go-
senična gnezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in
rastlinji, kakor tudi zapredke pokončati kakor hitro mogoče, a najdalje
do 15. maja.

Kadar se dreresi, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kadar se veje
ki so jih napadle gosenice, odseka, tedaj se taka drevesa oziroma take veje
ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od
njih ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe brošče, dokler letajo, od svojega sadnega
in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja
ob gozdnih roboh v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine vsak dan
zlasti v zaranih urah otresati in pokončavati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrei) pri oranji ali kopanju zemlje prece-
za plugom, motiko ali lopato pobirati in takoj pokončati.

Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega
časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se
mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 K in če bo
se to ponovilo do 40 K; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z za-
porom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1906.
Zupan **Ivan Hribar.**

FRANC STUPICA
v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1
zraven Figovca

trgovina z železnino, poljedelskimi stroji in špecerijskim blagom
priporoča
Portland in Roman cement, železniške šine in travertine za oboko,
štorjo za strop, strešni klej, izolirne plošče, razne štedilnike in peči, ko-
vanje za okna in vrata, kovanje za okna „Patent Avstrija“, železno, po-
cinjeno in cinkasto pločevino, mreže za sejanje peska, mrežo in
bodečo žico za ograje, ter vse druge stavbne potrebščine, vodne žage,
samokolnice, nagrobne križe, tehnične in uteži.

**Orodje za mizarje, tesarje, kolarje, kovače
in ključavničarje.**

Navadne in stranske (Flügel) pumpe za vodo, pumpe za gnojnico,
železne, pocinjene in svinčene cevi za napeljavno vodo.

Ročke za mleko, stroji za posnemanje mleka, oprave za mle-
karne, lične kletke in razna kuhinjska oprava.

Velika zaloga **slamorenjic,** mlatic, gepeljav, čistilnic, trijerjev,
preš za grozdje in sadje, strojev za košnjo, plugov in bran.

Plahte za vozove, svetilke za kočije. Poljska semena, poljski mavec,
svetovoznani redilni prašek za živino, korenine in fibris za izdelovanje
ščet in čopičev. 928—51

Vedno sveže špecerijsko blago in razne rudninske vode!
Podružnica v Kolodvorskih ulicah nasproti „Tišlerja“.

Okoli 150.000 konjskih sil Imamo v napravah

sesalnega plina

našega sistema v prometu.

Zelo majhna poraba goriva.

Najcenejši obrat

Langen & Wolf

tovarna za motorje

na Dunaju, X.,
Laxenburgerstrasse 53.

Vse običajne velikosti do 100 HP
na vedno v delu in se dobivajo
2885 28 v primeren roku.

Zelodčne bolezni

so pogosto posledica zanemarjenega motenja prebavljanja ki nastopa ponajveč kot posledica slabe prehrane, nezgatenje telesa, gorčice, napenjanje, slabost, slaba kislina, glavobol itd. in se nemalokdaj izcimijo iz tega hude motive zdravja, če ne preprečimo tega o pravem času.

Kot izvršno sredstvo proti vsem nastankom pokvarjenega želodca so se že več desetletij kot Marjacejske kapljice splošno znane in priljubljene

Bradyjeve želodčne kapljice

izvršno obnašale kot tek zbujajoče, želodec krepeče in nalahko odvajalno sredstvo. Stekle z navodilom vred stane 50 v.; dvojnata steklenica K 1.40.

Pri nakupu v lekarnah zahtevajte izrecno pristne Bradyjeve želodčne kapljice in si ne dajte vsiliti drugih. Pazite na zavoj v rdečih za-
klopih skatlicah z Marjino podobo kot zaščitno znamko in s podpisom

Centralne zaloga C. Bradyjeva lekarna na Dunaju, I., Fleischmarkt Nr. 1/386 razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej za K 5.— šest malih ali K 4.50 tri velike steklenice franko brez daljnih stroškov. 3349-9

Prof. Williama

pristna ameriška lasna barva

AXA

Neprimerljivo čudovito sredstvo, ki lasem in bradi da zopet za vedno nazaj prirodno barvo, tako da človek pozabi, da je bil kdaj siv. Pristna ameriška lasna voda AXA za stalno pobarva osivele ali obledle ali rdeče lase ali brado svetlo, svetlorjavo, rjavo ali črno.

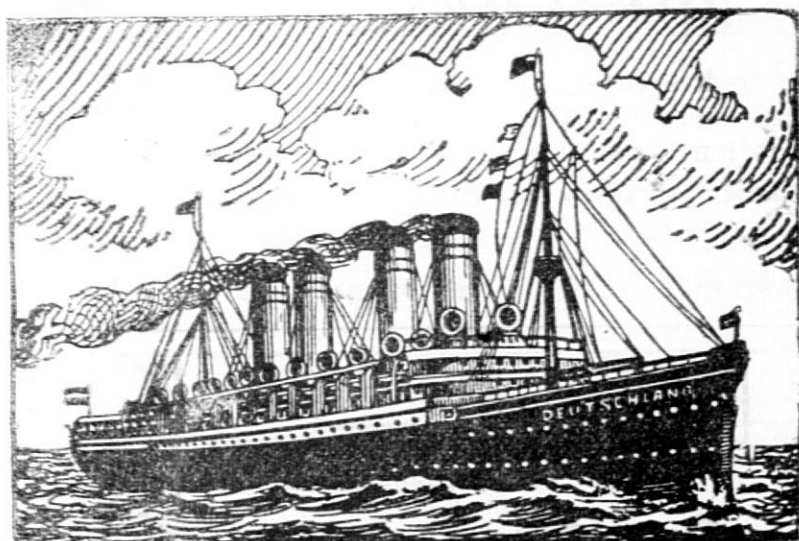
Pristna ameriška lasna barva AXA je dobra za lase in za brado. Je jako stanovitna. Je zaimenjeno popolnoma neškodljiva. Najpreprostejše ravnanje. Ponesrečiti se ne more nič. Pospešuje rast las. Podeli lasem lep svilen blek. Ne umaže in ne zamasti ter ne pobarva kože. Ostane neizpremenjena, nobeno umivanje ne more odstraniti prirodne barve. Obstoili iz tekočine brez kakršnekoli škodljive primesi.

Barvanje z ameriško barvo AXA daleč prekaša vsa druga barvanja zaradi preprostosti, zanesljivosti, stanovitnosti, neškodljivosti in cenčnosti. Na tisoče navdušenih priznanj. — Steklenica stane K 5.50, 3 steklenice K 14.—, 6 steklenice K 24.—.

Po povzetju ali če se pošlje denar naprej razpošilja evropska glavna zaloga 706-2

RIVIERA-PARFUMERIE

Dunaj, I., Kohlmarkt 1.

prvi: „AMERIKA“ 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 globok, nosi 22250 ton, drugi: „KAISERIN AUGUSTA VICTORIA“ ki nosi 25.000 ton. torej vsak še enkrat večji kot danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8—12.000 ton

Vožnja preko oceana samo cca. 7 dni.

Potniki odhajajo v ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane.

zastopnik Hamburg-Amerika Linie

FR. SEUNIG v Ljubljani
na Dunajski cesti šte. 31.

Na željo pošilja natančni
poduk brezplačno
167-8

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
Zidovske ulice št. 7

prilagoča svojo veliko zalogo raznovrstnih 52-9

pušk in samokresov

ter sploh vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštaine prosto.

Ključavničarstvo
gn. Fasching-a vdova

Poljanski

nasip št. 8

(Reichova hiša.)

Salon

za moderne damske klobuke

Henrik Kenda

v Ljubljani

Mestni trg šte. 17.

Damski klobuki

za pomladansko sezono 1906.

Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakičenih damskih klobukov za leto 1905 pošiljam gratis in franko. Poprave se izvrše hitro in kulantno.

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904 in z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

ANTON PRESKER, krojač
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

prilagoča svojo veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Modni kangarn. Loško sukno.
Ostanki
za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke

po najugodnejši ceni

prilagoča

R. Miklauc

Ljubljana

Špitalske ulice šte. 5.

L. Mikusch
tovarna desnic
Ljubljana, Mestni trg.

Zahtevajte samo SELLE & KARY - jev

FREDIN

Najboljše čistilno sredstvo za vsako boljše obnavo rumeno in črno. Posebno priporočljivo za čevlje iz boxcala, oscarja, cheureaux in lakovega usnja. DUNAJ XII.1.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdnosti daleč nadkrijujoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in sprave

raznih uradov in najsiovitajših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Zaloga čevljev

JULIJA STOR v Ljubljani

v Prešernovih ulicah št. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih

goisserskih gorskih čevljev.

1109-48

Elegantna, skrbna izvršitev po vseh cenah.

Prečastito ženstvo v mestu Ljubljani in v okolici!

Podpisanec si dovoljujem najvdaneje priporočati se kot

angleški damski tailleur.

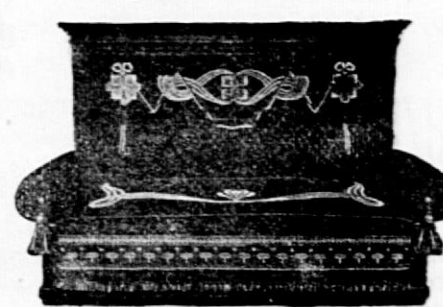
Spricho večletnega poslovanja v prvih berlinskih in dunajskih damskih salonih sem v prijetnem položaju, da morem postrezati glede kakršnikoli cenjenih zahtev.

649-5

C. Kaspar v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 32.

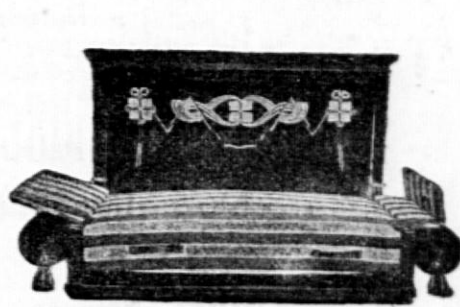
Idealno pohištvo za Vsaki sobi v kras in Moderna oprema.
vsako stanovanje. v veselje gospodinji. Najboljše blago.

Prihranitev prostora kakor tudi denarja!

Podnevi: divan.

Velesolidno delo!
Zmerne cene!

Ponoči: postelja.

Izumitelj in lastnik patenta: „Postelja, preminjajoča se v divan“.

257-9

Avstrijski patent šte. 28.189.

Ogroski patent šte. 38.004.

DRAGOTIN PUC

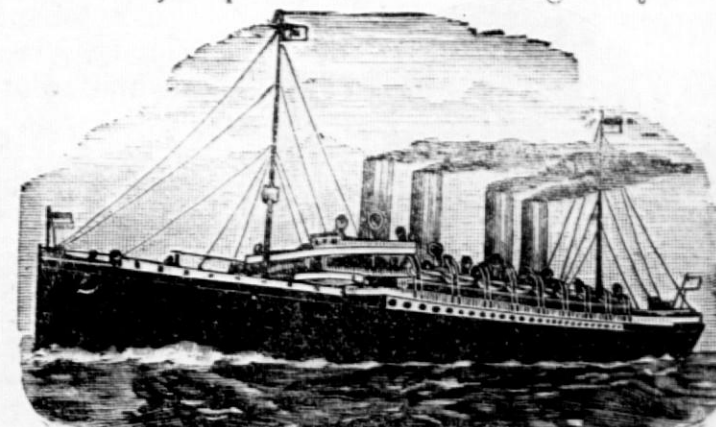
založnik pohištva, tapetniški in preprogarski mojster

Dunajska cesta št. 18. Ljubljana Dunajska cesta št. 18.

Odlikovan z zlato medaljo in častnim križcem v Parizu 1904.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v
New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani odino le pri

EDVARDO TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Kalifornijo, Arizono, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

2626-29

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Batimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Veletrgovec z vinom
EGIDIJ VIO v Pulju
 priporoča svojo veliko zalogo naravnih
 in najboljših 692-4
istrskih vin.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov
 naprej po povzetju po jako nizkih cenah
 (črno po 32-40 h, belo po 36-40 h) v
 last. sodib, ki jih je po izpraznjenju vrniti.

Kadar pridete v Ljubljano
 si oglejte na
Pogačarjevem (sadnem) trgu
 v veliki mestni biši zraven manufak-
 turne trgovine „pri Škofu“

Panorama
 (mednarodno). 448-5
 Tu si lahko ogledate vsak dan 50
 umetno izdelanih slik za jako nizko
 vstopnino.
Vsak teden druge slike!!
 Vse slike se vam pokažejo po-
 polnoma kakor v naravi.
 Najcenejše potovanje po vsem svetu!

Najcenejše
 se kupi
 perilo, vence in
 kravate, šopke
 moderce, za neveste
 itd. itd.
 pri tordki
J. KEBER
 v Ljubljani
 na Starem trgu št. 9
 in
 na Sv. Petra cesti št. 31.

Lepo stanovanje
 (soba in kuhinja) se odda takoj ali za
 majev termin na **Tržaški cesti**.
 Več pove upravn. „Slov. Naroda“.
 764-2

Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneža in lakov.
 Električni obrat.
Brata Eberl leta 1842.
 Prodajalna in komptoar:
Miklošičeva cesta št. 6.
 Delavnica:
Igriske ulice št. 8.
 Plesarska mojstra o. kr. drž. in o. kr. priv. juž. Zoloz.
Slikarja napisov.
 Stavbinska in pohištvena pleskarja.
 Velika izbirtka dr. Schoenfeld-ovih
 barv v tubah za akad. slikarje.
 Zaloge čopičev za pleskarje, sil-
 karje in zidarje, štedilnega mazila za
 hrastove pade, karbolinje itd.
 Posebno priporočava slav. občinstvu
 najnovejše, najboljše in neoprecenljivo
 sredstvo za likanje sobnih tal pod
 imenom „Rapidol“.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu za
 vse v najino stroko spadajoče delo v
 mestu in na deželi kot priznana rečno
 in fino po najnižjih cenah.

Klobuke
 cilindre in
 cepice
 v najnovejših
 faconah in v velikih
 izborih
 priporoča
Ivan Osklić
 Pod tranco št. 2. Postaja elek. železnice.

A. KUNST
 Ljubljana
 Židovske ulice 4
Velika zaloga obuval
 lastnega izdelka za dame, gospode
 in otroke je vedno na izbero.
 Vsakršna naročila se izvršujejo točno
 in po nizki ceni. Vse mere se shranju-
 jejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih
 naročilih naj se blagovoli vzorec vpo-
 slati.

Ustanovljeno leta 1845.
JOS. REICH
 Edini zavod
 za kemično čiščenje obleke
 ter zastorjev, barvarija in
 likanje sukna
 na par.
 Poljanski nasip
 Ozke ulice št. 4.
Sprejemališče
 Šelenburgove ulice št. 3.
 Postrežba točna. Solidna cena.

Pariski moderci!

Pariski moderci!
 Sprejaj ravna oblika,
 ne tišči na želodec.
 priporoča v največji izbor:
Flojzij Persché
 v Ljubljani
 Pred Škofijo št. 21.

Pekarija
slaščičarna
 in
kavarna
J. ZALAZNIK
 Stari trg št. 21.
 = Ziljalke: =
 Glavni trg 6
 Sv. Petra cesta 26

Važno! za Važno!
 gospodinjstvo, trgovce in živinorejce.
 Najboljša in najcenejša postrežba
 za droge, kemikalije, zelišča, cvetje,
 korenine itd. tud' po Kneippu, ustne
 vode in zobni prašek, ribje olje, re-
 dine in pospalne moke za otroke,
 dišave, mila in sploh vse toaletne
 predmete, fotografirane aparate
 in potrebščine, kirurška obe-
 zila vsake vrste, sredstva za desin-
 fekcijo, vosek in paste za tla itd. —
 Velika zaloga najfinjšega rumna in
 konjaka. — Zaloga svojih mi-
 neralnih vod in solij za kopel.
 Obilno. konces. oddaja strupov.
 Za živinorejce
 posebn. priporočljivo: grenka sol,
 dvojna sol, soliter, enclan, kolmož,
 krmlino apno itd. — Vnanja naročila
 se izvršujejo točno in solidno.
 — Drogerija —
Anton Kanc
 Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
 Kupuje po najvišji ceni razna
 zelišča (rože), cvetje, korenine, so-
 mena, skorje itd. itd.

Trgovski pomočnik
 za mešano trgovino, posebno za že-
 leznino, se sprejme takoj pri 772-2
M. Žigon v Škofji Loki.

Nova trgovina
 s suknem, plat-
 nem in manu-
 fakturnim
 blagom
JOS. PETKOSIC
 Ljubljana
 Stari trg št. 4.
 Vzorci na zahtevanje!

Pravkar izšlo:
 Vošnjak Bogumil
Na razsvitu
 Ruske študije.
 Ta zanimiva knjiga je pisana ob-
 jektivno, brez onega neutemeljenega slo-
 vanskega navdušenja, pa seveda tudi
 brez sovražne zagrizenosti. Saj jo je
 napisal Slovenec, Slovan. Oni, ki v pre-
 stidral naj bi si jo vsak izobražen
 Slovenec, da si razbistri svoje predstave
 in nazore o Rusiji in ruskem narodu.
 Marsikaj, kar se sedaj godi na Ruskem,
 mu postane jasno. Nesrečna vojna z
 Japonci, krvavi domači nemiri, sijajni
 nenadni uspehi revolucije: za vse to
 moramo iskati in najti pravih vzrokov
 činiteljev in ciljev. 54-22
 Ukusne opremljena knjiga z izvirno
 risbo na ovojnem listu je izšla v založbi
L. Schwentnerja
 v Ljubljani
 Cena: broš. 4 K, eleg. vez. 5 K 50 h,
 po pošti 30 h več.

5 kron in več zaslužka na dan!
 Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. —
 Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ni-
 česar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi.
 Družba pletilnih strojev za domače delavce 3477-52
THOS. H. WHITTICK & Co.
 Praga, Petrske náměstí 7-156. Trst: Vias Campanile 13-156.

Liniment. Capsici comp.
 nadomestilo za 2399-23
Pain-Expeller s sidrom
 priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajalno mazilo ob
 prehlajenju itd.; po 80 h. K 1.40 in K 2 — se dobiva v vseh lekarnah
 Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se
 jemljejo le originalne steklenice v škatljicah z našo varstveno
 znamko „sidro“ potem je vsakdo prepričan, da je dobil orig. izdelek
 Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Elščina c. 5 nova
 Raspošiljanje vsak dan.

VITA
 Prirodna rudninska voda
VITA
 Najčisti
natronski vrelec.
 Po zdravniških priznanjih
 odlične zdravilne moči pri:
 obolenostih menjavanja snovi,
 diabetes, preobili skalnični
 kislini, boleznih mehurja in
 ledvic, katarjih: sopil, prebavil.
 Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu
 Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in
 drogerijah. 7-2

„Jodela“
 je sedaj patentnouradno zavarovano ime za širom sveta znano
 pri zdravnikih in občinstvu enako priljubljeno
Lahusena jodovo železnato ribje olje
 Najboljše, najpopolnejše in najuspešnejše ribje olje.
 Pred vsemi drugimi nadomestnimi konkurenčnimi izdelki ribjega olja
 mu je zaradi okusa, slastnosti, uspešnosti in dobrote **dajati pred-
 nost.** Neprekosljivega učinka za žleze, škrofilje, angli. bolezni,
 izpuščaje, protin, revmatizem, vratne in pljučne bolezni, preha-
 lenje, kašelj, dušljivi kašelj, za ojačenje in okrepitev slabokrv-
 nih, slabotnih, bledičnih otrok. Za okrepitev po prestalih bole-
 znih, influenci, mrzlici, otroških boleznih itd. itd. kot **splošno
 domače in boleznit odvrtačno zdravilo.** Deluje ener-
 gično, tvori kri, obnavlja sokove, pospešuje tek, čisti kri. V
 kratkem času povzdigne telesne moči. Letna poraba raste od leta
 do leta. Rabi se pozimi in poleti, ker je napredaj vedno sveže. **Cena kron 3-50 in
 7-—.** Edini izdelovalec lekarnar **Lahusen v Bremenu.** V izogib ponar-
 edbam kupujte odslej samo pod imenom „Jodela“, ki mora biti vidno na vsaki
 posodi zunaj — Dobi se v vseh lekarnah. — Glavne zaloge v Ljubljani
 v lekarnah: „Pri Mariji Pomagaj“ na Resljevi cesti, „Pri orlu“ na Jurčičevem
 trgu, „Pri angelu“ na Dunajski cesti, „Pri jelenu“ na Marijinem trgu, „Pri ono-
 rogu“ na Mestnem trgu. 2987-15

Direkten nakup od tovarne!
 V prosep plesa, kakor tudi z godbo
 spremljevanega petja, se kupi dandanes
 edino le samoigrado
godbeni
avtomat
 z glasovirjem, mandolinami,
 zvonkljanjem, kastanjetami,
 malim in velikim bobnom,
 činelami.
 Vsako teh glasbil igra tudi lahko samo zase.
 Vsakemu avtomatu se pridá 16 igralnih komadov
 in sicer si jih kupec lahko sam izbere. Avtomat
 igra za poljuben denar ter se lahko tako uravná,
 da igra hitro, počasi, tiho ali glasno, kratko ali dolgo.
 Najboljši vir dohodkov za hotelirje, kavar-
 narje, gostilničarje, zavode in zasebnike.
 Ti avtomati se ne prekupljujejo, ampak se dobivajo
 naravnost iz tovarne po:
Simonu Kmetetz, Ljubljana
 Kolodvorske ulice št. 26.
 Cene avtomatov so: 1800, 1200, 900 in 800 K, to pa le, ako se plačuje v me-
 sečnih obrokih, pri takojšnjem plačilu pa se dovoljuje 10% popusta. — Delo je prve vrste, so-
 lidno, trpežno, elegantno in moderno. — Postrežba je rečna in se eno leto jamči. 272-4
 Ker je to domača industrija, zato so tudi cene prav nizke.